

STRATEGIJA RAZVOJA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE DO 2020. GODINE

Kratki pregled

Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije je temeljni strateški planski dokument u kojem se utvrđuju ciljevi i prioriteti razvoja za područje Županije s posebnim naglaskom na ulogu velikih gradova i gradova sjedišta Županija u poticanju razvoja te na razvoj slabije razvijenih područja.

ISBN 978-953-96720-6-3

IMPRESUM

Izdavač

Krapinsko-zagorska županija

Glavni urednik

Željko Kolar

Uredništvo

Željko Kolar, Vlasta Hubicki, Tomislav Končevski, Žarko Tušek, Anđelko Ferek Jambrek, mr. sc. Jasna Petek, Martina Jus, Zdravko Tušek, Miroslav Kopjar, Stjepan Horvat, mr.sc. Sanja Mihovilić, Nikola Gospočić, Ivanka Znika, Ksenija Tomić, Janja Kantolić, Renata Vranić, dr. sc. Sandra Švaljek, Damir Strejček, Martina Jantol, Dragica Ferek–Jambrek, Damir Hubak, Adalbert Turner, Martina Gregurović Šanjug, Ivan Lamot, Petra Vrančić Lež, Ljiljana Malogorski, Krešimir Božić, Tihomir Vrančić, Zdenko Kobeščak, Zlatko Radman, Ivana Radanović, Vlasta Krklec, Nataša Hlaban, Mirjana Jurman, prof. dr. sc. Ivan Martinić, Jasmin Krizmanić, Milan Kralj, Mirko Krznar, prof. dr. sc. Željko Španjol, Stjepan Bručić, Dijana Hršak, Snježana Žigman, Željko Vincelj, Sandra Mičin, Ivana Horvat, Tomislav Šimunić, Alen Hutinović, Sonja Borovčak, Željko Zozoli, Tea Vdović, Zdravko Tušek, Zoran Gregurović, Jelena Milčić, Ivan Hanžek, Nevenka Gregurić, Marko Vešligaj, Ivan Škrinjar, Juraj Srebačić, Luka Tepoš, Zlatko Brlek, Gordan Šoban, Stanko Majdak, Jasenka Auguštan–Pentek, Ivan Tuđa, Elizabeta Škvorčec, Marko Kos, Stjepan Ciglencečki, Robert Greblički, Štefanija Benko, Zvonko Jutriša, Rajko Jutriša, Branko Tukač, Kristina Ondrašek, Josip Milički, Suzana Hajnić, Zvonko Škreblin, Milivoj Dravinec, Želimir Vlaisavljević, Dragutin Ulama, Sikirica Nenad, Zubić Ivica, Ivan Vancina, Samson Štibohar, Željko Fort, Ivančica Boroš, Božica Šarić, Valentina Đurek, Mirjana Laginja, Ksenija Rissi, Tajana Sedak Benčić, Vesna Hriberski, Tomislav Jadan, Marina Stanković Gjuretek, Davor Gredičak, dr. med. spec. fizijatar, Krešimir Škof, mag. iur., Josip Grilec, Davor Pleško, Tihomir Premužak, Damir Gorup, Marijan Hohnjec, Robert Posavec, Dubravko Žerjavić, Jasminka Šaško, Veronika Kolman, Vedran Kašić, Nada Smrekar, Svjetlana Pripeljaš, Darko Milinković, Zdravko Bedeniković, Josip Horvatin, Ivan Maligec, Jasenka Borovčak

Autori tekstova

Nataša Hlaban, Alen Hutinović, Silvija Malogorski, Marija Jazbec Karažija, Martina Gregurović Šanjug, Ivan Lamot, Petra Vrančić Lež, Ljiljana Malogorski, Krešimir Božić, Zdenko Kobeščak, Zlatko Radman, Ivana Radanović, Mirjana Jurman, prof. dr. sc. Ivan Martinić, Janja Kantolić, Renata Vranić, Stjepan Bručić, Dijana Hršak, mr.sc. Sanja Mihovilić, Snježana Žigman, Željko Vincelj, mr.sc. Sandra Mičin, Ivana Horvat, Tomislav Šimunić, Andrea Vugrinović, Helena Matuša

Vanjsko vrednovanje

Europski edukacijski forum

Dizajn

Igor Vranješ, dizajner

Izrazi koji se koriste u ovoj Strategiji, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

UVODNA RIJEČ ŽUPANA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

Sveobuhvatna politika razvoja u 21. stoljeću obilježena je fenomenom globalizacije, ali i izrazitim jačanjem regija kao glavnih aktera razvoja. S jedne strane svjedoci smo vremena u kojem granice država postaju virtualne u razmjerima globalne ekonomije i političkih procesa, dok se s druge strane jačaju identiteti i karakteri regija unutar pojedinih zemalja. Europska unija zasniva regionalnu politiku na harmoniziranom razvoju regija koji iskorištava jake snage svakog područja i unutarnjeg tržišta, a kako bi se riješili lokalni problemi. Novi koncept regionalne politike Europske unije, iznesen u

dokumentu *EUROPA 2020*, počiva na jačanju važnosti takozvanih *soft* aktivnosti, osnaživanju ljudskog kapitala kroz kontinuirano obrazovanje, redefiniranju pozicije sela, gradova i regija u globalnim okvirima te pružanju potpore uspostavi progresivnog poslovnog okruženja kao nositelja regionalne politike.

U nacionalnim okvirima, cilj je politike regionalnog razvoja pridonijeti društveno-gospodarskom razvoju Republike Hrvatske kroz stvaranje uvjeta koji će svim dijelovima zemlje omogućiti jačanje konkurentnosti i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala. Jačanjem vlastitih komparativnih prednosti uz neutralizaciju negativnih obilježja te poštivanjem načela održivog razvoja, postići će se ravnomjeran razvoj svih dijelova Republike Hrvatske uz očuvanje nacionalnog i regionalnog identiteta.

Krapinsko-zagorska županija 2020. godine, kao *bajka na dlanu*, županija je u kojoj održivi RAZVOJ POČIVA NA LJUDIMA koji ostvaruju svoje potencijale, IDEJAMA koje se njeguju i razvijaju, OKOLIŠU koji je temelj zdravlja, USPJEŠNIM GOSPODARSTVENICIMA koji grade konkurentnost regije te TRADICIJI koja se poštuje. Ova pozitivna promjena može se ostvariti samo djelovanjem svih dionika koji njeguju partnerstvo, inovativnost i međusobnu potporu kao zajedničke vrijednosti.

Ravnomjeran razvoj svih dijelova Županije uz uvažavanje različitosti osnovna je premisa razvoja Krapinsko-zagorske županije kojom ona doprinosi nacionalnom i europskom identitetu. Ujednačeni razvoj planira se postići ulaganjem u konkurentno gospodarstvo, učinkovite ljudske potencijale, obrazovanje, jačanje komunalne infrastrukture koja jamči višu razinu kvalitete života te očuvanje prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti Krapinsko-zagorske županije.

Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine rezultat je partnerskog rada sva tri sektora – privatnog, javnog i civilnog, koji je kroz konstruktivnu raspravu rezultirao strateškim smjernicama budućeg razvoja Krapinsko-zagorske županije.

Ovim putem zahvaljujem svim članicama i članovima Tematskih radnih skupina i Partnerskog vijeća za područje Krapinsko-zagorske županije na nesebičnom doprinosu u oblikovanju ovog dokumenta, Zagorskoj razvojnoj agenciji d.o.o. koja je koordinirala proces izrade te svim građankama i građanima koji su svojim mišljenjem doprinijeli artikulaciji razvojnih ciljeva i prioriteta.

Usvajanjem Strategije, Krapinsko-zagorska županija ostaje županija s jakim identitetom i karakterom u Republici Hrvatskoj koja može svim stanovnicima te svim dragim prijateljima ponuditi ugodno mjesto za rad, podizanje obitelji, bogatu povijest i tradiciju, ali i otvoriti vrata prema modernom, održivom i ugodnom načinu života.

Župan

Željko Kolar

SADRŽAJ

SAŽETAK	6
1. DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA.....	12
2. SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I USLUGE SOCIJALNE SKRBI.....	13
3. DRUŠTVENA I ZDRAVSTVENA INFRASTRUKTURA	14
4. OBRAZOVANJE	15
5. OPĆA GOSPODARSKA KRETANJA	17
6. TRŽIŠTE RADA.....	18
7. POSLOVNO OKRUŽENJE	19
8. TURIZAM I KULTURA	21
8. POLJOPRIVREDA	23
9. KVALITETA OKOLIŠA, IZLOŽENOST EKOLOŠKIM RIZICIMA I KLIMATSKIM OPASNOSTIMA.....	24
10. PRIMARNA INFRASTRUKTURA	26
11. INFRASTRUKTURA ZA MOBILNOST I INTERNETSKU POVEZANOST	27
12. INSTITUCIONALNI OKVIR ZA UPRAVLJANJE RAZVOJEM	29
13. REZULTATI PROVOĐENJA PRETHODNE GENERACIJE STRATEŠKOG DOKUMENTA.....	31
14. SWOT ANALIZA	35
15. VIZIJA RAZVOJA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE.....	40
16. CILJEVI RAZVOJA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE	46
16.1. POKAZATELJI UČINKA CILJEVA.....	50
17. PRIORITETI I MJERE RAZVOJA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE	52
17.1. POKAZATELJI ISHODA PRIORITETA I MJERA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE	77
18. POLITIKA ŽUPANIJE PREMA TERITORIJALNOM I URBANOM RAZVOJU.....	89
19. FINACIJSKI OKVIR PROVEDBE STRATEGIJE	92
20. PROVEDBENI MEHANIZMI	94
21. STRATEŠKI PROJEKTI KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE.....	98
22. PRAĆENJE PROVEDBE STRATEGIJE RAZVOJA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE.....	105
23. VREDNOVANJE STRATEGIJE RAZVOJA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE	106
24. ŽUPANIJSKO PARTNERSTVO.....	108
25. HORIZONTALNA NAČELA	110
26. SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROVEDENOM PRETHODNOM VREDNOVANJU	112
27. SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROVEDENOJ STRATEŠKOJ PROCJENI UTJECAJA STRATEGIJE NA OKOLIŠ.....	114
28. POPIS DODATAKA	116

UVOD

Sažetak

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14) navodi u Članku 13. da je županijska razvojna strategija temeljni strateški planski dokument jedinice područne (regionalne) samouprave u kojem se određuju ciljevi i prioriteti razvoja za područje jedinice područne (regionalne) samouprave s posebnim naglaskom na ulogu velikih gradova i gradova sjedišta županija u poticanju razvoja te na razvoj slabije razvijenih područja.

Županijsku razvojnu strategiju donosi jedinica područne (regionalne) samouprave u skladu s načelom partnerstva i suradnje nakon prethodno pribavljenog mišljenja partnerskog vijeća za područje županije, uzimajući u obzir potrebu osiguranja ravnomjernog razvoja svih dijelova županije.

Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije predstavlja temeljni strateški planski dokument koji određuje ciljeve, prioritete i mjere razvoja Krapinsko-zagorske županije. Strateški dokument sastavljen je u skladu sa smjernicama politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske koja glavnu premisu razvoja definira kao smanjenje društveno–gospodarskih razlika sukladno načelima održivog razvoja i maksimiziranjem konkurentnih prednosti kroz realizaciju vlastitih razvojnih potencijala.

Sukladno načelima politike regionalnog razvoja te zakonskim odredbama, Krapinsko-zagorska županija donijela je Odluku o izradi Županijske razvojne strategije Krapinsko-zagorske županije za razdoblje 2016. – 2020. godine (KLASA: 302-02/15-01/05, URBROJ: 2140/01-02-15-3, od 16. rujna 2015. godine, nalazi se u Prilogu 2). Za izradu Strategije imenovane su tematske radne skupine koje su sudjelovale u koordinaciji procesa izrade Strategije. Osnovane su tematske radne skupine za gospodarstvo, razvoj ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života te održivi razvoj prostora, okoliša i prirode, a poštujući načelo ravnomjerne predstavljenosti partnera.

Županijska skupština također je donijela Odluku o osnivanju i imenovanju članova/članica Partnerskog vijeća za područje Krapinsko-zagorske županije (KLASA: 302-02/15-01/06, URBROJ: 2140/01-01-15-3 od 16. rujna 2015. godine) radi sudjelovanja u donošenju županijske razvojne strategije, utvrđivanja prioriteta razvoja na svom području, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj jedinica područne (regionalne) samouprave te njihove provedbe i praćenja (Odluka se nalazi u prilogu 2 ovog dokumenta).

Partnerski pristup koji je korišten u izradi ovog dokumenta definirao je ciljeve i prioritete razvoja Krapinsko–zagorske županije koji će se ostvariti implementacijom mjera koje su razrađene unutar svakog prioriteta. Strategija je izrađena poštivanjem načela: solidarnosti i usmjerenosti, partnerstva i suradnje, strateškog planiranja, udruživanja financijskih sredstava, praćenja i vrednovanja, održivosti, autonomije lokalne i područne samouprave te poštujući smjernice za izradu županijskih razvojnih strategija.

Strategija razvoja Krapinsko–zagorske županije do 2020. godine sastoji se od:

- osnovne analize stanja uz definirane razvojne potrebe i razvojne probleme;
- SWOT analize (razvojne snage, slabosti, mogućnosti, prijetnje);
- županijske razvojne vizije;
- strateških razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera;

- provedbenog okvira koji prikazuje financijski okvir, akcijski plan, strateške projekte Krapinsko-zagorske županije, institucionalni okvir za provedbu Strategije;
- kratkog pregleda rezultata provođenja prijašnjih strategija;
- identifikacije politike Županije prema posebnim područjima;
- opisa temeljnih horizontalnih načela provedbe Strategije.

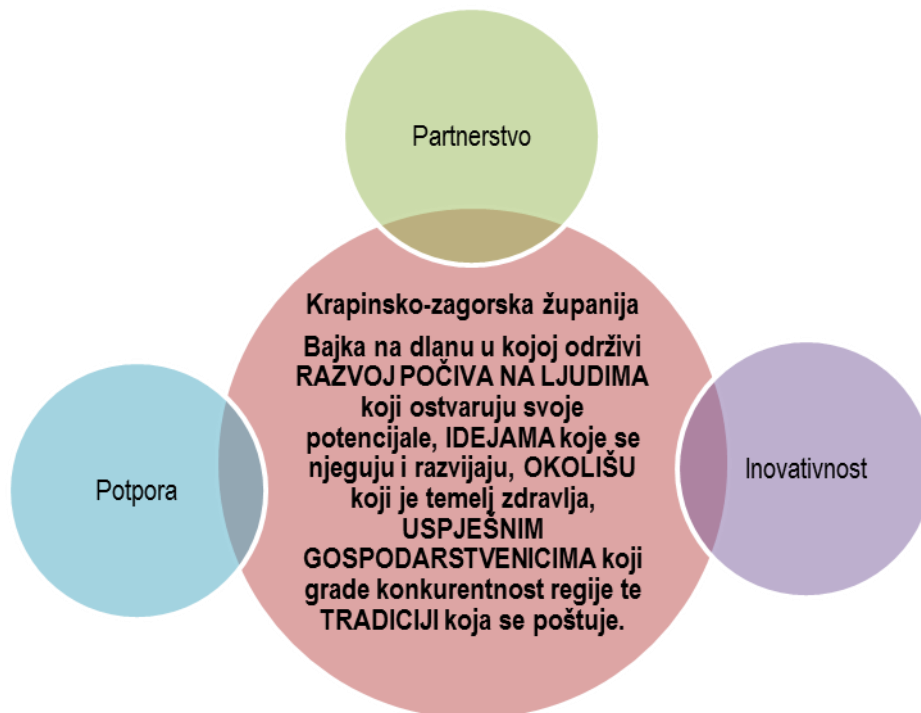
Strateški okvir razvoja predstavlja artikulaciju promjena koje se žele postići u društveno-ekonomskom razvoju Krapinsko-zagorske županije. Odluka o promjenama donosi se u skladu s identificiranim potrebama razvoja koje su sustavno prikazane u SWOT analizi, a u kontekstu ograničenih financijskih kapaciteta. Nakon identificiranih potreba, izrađena je vizija razvoja Krapinsko-zagorske županije. Vizija predstavlja sažetu i jasnu predodžbu o željenom postignuću u razvoju županije te je zasnovana na realnim saznanjima u osnovnoj analizi, SWOT analizi te idejama o budućem razvoju županije.

VIZIJA RAZVOJA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE GLASI:

KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA – Bajka na dlanu u kojoj održivi RAZVOJ POČIVA NA LJUDIMA koji ostvaruju svoje potencijale, IDEJAMA koje se njeguju i razvijaju, OKOLIŠU koji je temelj zdravlja, USPJEŠNIM GOSPODARSTVENICIMA koji grade konkurentnost regije te TRADICIJI koja se poštuje.

Vizija se ostvaruje djelovanjem svih javnih i privatnih dionika koji njeguju ZAJEDNIČKE VRIJEDNOSTI:

1. PARTNERSTVO – Krapinsko-zagorska županija GRADI I NJEGUJE pozitivne odnose i suradnju kako bi se postigli zajednički ciljevi i pronašla najbolja rješenja za razvoj;
2. INOVATIVNOST – Krapinsko-zagorska županija PODUPIRE izvrsnost, kreativnost i inicijativu;
3. POTPORA – Krapinsko-zagorska županija PRUŽA javne usluge visoke kvalitete svim stanovnicima, društvenoj i poslovnoj zajednici.

Iz vizije razvoja izvedeni su ciljevi razvoja kojima se opisuju trendovi i procesi u Županiji, razrađeni su na način koji omogućuje iskorištavanje identificiranih snaga i prilika Županije, a kako bi se prevladale i zaobišle prijetnje i slabosti.

CILJEVI, PRIORITETI I MJERE RAZVOJA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE SU:

CILJEVI RAZVOJA		
1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO	2. RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA I UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA	3. ODRŽIVI RAZVOJ PROSTORA, OKOLIŠA I PRIRODE
PRIORITETI RAZVOJA		
1. 1. Razvoj i unapređenje gospodarske i poduzetničke infrastrukture	2.1. Izvrsnost u odgojno – obrazovnom sustavu	3.1. Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti u funkciji razvoja
1.2. Tehnološka modernizacija i jačanje uloge istraživanja i razvoja	2.2. Dostupno i otvoreno zdravstvo i socijalna skrb	3.2. Očuvanje okoliša i održivi razvoj
1.3. Razvoj turizma	2.3. Razvoj ljudskih potencijala	3.3. Razvoj komunalne i prometne infrastrukture i uređenje prostora
1.4. Razvoj poljoprivredne proizvodnje	2.4. Povećanje kvalitete stanovanja i sigurnosti stanovništva	3.4. Održivo upravljanje prirodnim i kulturnom baštinom
	2.5. Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i civilnih inicijativa	
MJERE RAZVOJA		
1.1.1. Razvoj poduzetničke i gospodarske infrastrukture za podršku tehnološkom razvoju	2.1.1. Pобољшanje kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja	3.1.1. Zaštita i očuvanje i jačanje svijesti o prirodnim vrijednostima i bioraznolikosti
1.1.2. Proaktivno ulaganje u izgradnju i međusobno povezivanje poduzetničkih zona	2.1.2. Pedagoška standardizacija uvjeta rada i kurikuluma u odgojno – obrazovnim ustanovama	3.1.2. Promocija pravilnog gospodarskog korištenja područja pod Natura 2000
1.1.3. Unapređenje kvantitete i kvalitete investicijskih i kreditnih ponuda za poduzetništvo	2.1.3. Sustavno ulaganje u ljudske potencijale u obrazovanju	3.1.3. Održivo upravljanje i korištenje prirodnih resursa
1.1.4. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja i izobrazbe poduzetnik	2.1.4. Usklađivanje mreže srednjoškolskih i visokoškolskih programa s potrebama tržišta rada	3.2.1. Povećanje energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva i javne rasvjete
1.1.5. Poticanje međusobnog povezivanja gospodarskih subjekata i suradnje s lokalnim vlastima	2.2.1. Unapređenje kvalitete i uvjeta rada u zdravstvenim ustanovama	3.2.2. Korištenje energije iz obnovljivih izvora
1.1.6. Poticanje razvoja društvenog poduzetništva i socijalnih inovacija	2.2.2. Povećanje konkurentnosti i otvorenosti zdravstvenih ustanova	3.2.3. Izrada i implementacija programa zaštite i poboljšanje kvalitete zraka, vode, tla, buke i ostalih sastavnica okoliša
1.1.7. Povećanje razine konkurentnosti i izvoza proizvoda	2.2.3. Razvoj mreže socijalnih usluga i institucija za brigu o ranjivim skupinama	3.3.1. Unapređenje sustava gospodarenja otpadom
1.2.1. Poticanje sektora istraživanja i razvoja patenata i inovacija	2.2.4. Razvoj izvaninstitucionalnih i novih oblika podrške osobama kojima prijeti socijalna isključenost	3.3.2. Izgradnja i unapređenje sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje
1.2.2. Modernizacija tehnoloških kapaciteta i poslovnih procesa	2.2.5. Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti	3.3.3. Zaštita i saniranje klizišta
1.2.3. Poticanje ulaganja u istraživanje i razvoj, te primjenu znanja	2.3.1. Integracija osoba u nepovoljnoj poziciji na tržište rada	3.3.4. Poboljšanje prometne infrastrukture
1.3.1. Razvoj selektivnih oblika turizma	2.3.2. Jačanje kompetencija stanovništva kroz cjeloživotno obrazovanje	3.3.5. Zaštita od elementarnih nepogoda (poplava, tuče, suše)

1.3.2. Razvoj turističke infrastrukture	2.3.3. Razvoj sustava poticanja upisa u deficitarna zanimanja	3.3.6. Pобоljšanje energetskog i komunikacijskog sustava
1.3.3. Pобоljšanje usluga i kapaciteta postojećih turističko – informativnih centara	2.3.4. Razvoj programa za mlade	3.4.1. Unapređenje sustava planiranja i upravljanja u zaštiti i održivom korištenju prirodne i kulturne baštine
1.3.4. Brendiranje i promocija Krapinsko – zagorske županije kao poželjne turističke destinacije	2.3.5. Jačanje kompetencija djelatnika u javnim djelatnostima	3.4.2. Podizanje razine svijesti stanovništva o važnosti očuvanja prirodne i kulturne baštine
1.4.1. Usklađivanje poljoprivredne infrastrukture za tržište EU	2.3.6. Organizacija edukacija ljudskih resursa o EU fondovima i projektima	3.4.3. Održavanje kulturne baštine i razvoj kulturnih i kreativnih djelatnosti
1.4.2. Poticanje okrupnjivanja poljoprivrednih posjeda	2.4.1. Poticanje nastanjanja postojećih napuštenih stambenih kapaciteta	
1.4.3. Povećanje proizvodne učinkovitosti voćarstva, vinogradarstva, povrtlarstva i povrćarstva	2.4.2. Razvoj sustava civilne zaštite	
1.4.4. Poticanje razvoja stočarstva i mljekarstva	2.4.3. Promocija i jačanje kapaciteta vatrogasnih službi i udruga	
1.4.5. Promocija i poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje	2.5.1. Unapređenje sposobnosti organizacija civilnog društva za sudjelovanje u upravljanju lokalnim razvojem	
	2.5.2. Jačanje međusektorske suradnje na svim razinama (civilnog, privatnog i javnog sektora)	
	2.5.3. Poticanje razvoja volonterstva	
	2.5.4. Promicanje uključivanja osoba u nepovoljnom položaju u djelovanje OCD – a	

ANALIZA STANJA

DRUŠTVO

1. Demografska obilježja

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine u Krapinsko-zagorskoj županiji živi 132.892 stanovnika. U županiji se uočava negativan trend kretanja broja stanovnika uzrokovan prvenstveno negativnim prirodnim prirastom, a manjim dijelom i negativnim migracijskim saldonom. Promatrajući statističku regiju Kontinentalna Hrvatska, Krapinsko-zagorska županija nalazi se na sredini prema broju stanovnika među 14 županija koje čine statističku regiju. Broj stanovnika pada brže u odnosu na prosjek statističke regije. Smanjenje stanovništva kroz proces starenja utječe na sve segmente društva te slijedom toga i na veličinu potencijalnih radnih resursa. Dobno spolna struktura stanovništva Krapinsko-zagorske županije veoma je slična strukturi stanovništva Republike Hrvatske. Biodinamičko kretanje populacije u novijoj demografskoj prošlosti karakterizira smanjenje broja živorođene djece te stabiliziranje broja umrlih.

Vitalni indeks je sve manji što znači da više ljudi umire nego se rađa. Županija ima velik udio stanovnika starijeg od 60 godina u odnosu na stanovništvo mlađe od 20 godina. Ovakav trend starenja stanovništva može imati nepovoljne učinke na produktivnost, potrošnju, niži ekonomski rast nego ranije. Posebni problemi su manjak radne snage, veći teret na radno-aktivnima u okviru međugeneracijskih transfera (porezi, potpore i sl.), moguća inflacija, skuplji aranžmani za skrb o starijima, povećani izdaci mirovinskog i zdravstvenog sustava te moguća manje kreativna starija radna snaga.

Prosječna starost stanovništva je porasla. Među županijama Sjeverozapadne Hrvatske, najkraće se živi u Krapinsko – zagorskoj županiji. Županija se nalazi među 5 županija s najvećim indeksom starenja.

Cijeli teritorij Krapinsko-zagorske županije je nejednoliko naseljen. Vidljivo je da su najgušće naseljena urbana područja u kojima postoji koncentracija gospodarske aktivnosti te kvalitetnija ponuda usluga u sektoru obrazovanja, zdravstva te dodatnih usluga koje jačaju kvalitetu života (provođenje slobodnog vremena). Krapinsko-zagorska županija, uz Međimursku županiju, ima najmanji stupanj urbanizacije, odnosno više stanovnika stanuje u ruralnim područjima, a manje u urbanim. Koncentrirana urbanizacija imala je za posljedicu i neravnomjeran regionalni razvoj te produbljivanje nejednakosti između urbanih i ruralnih područja. Gradovi Krapinsko-zagorske županije imaju veliku ulogu u daljnjem ravnomjernom razvoju te povezivanju ruralnih i urbanih područja.

Saldo migracije stanovništva Krapinsko-zagorske županije sa inozemstvom je negativan. Primjetan je konstantan pad broja odseljenih. Krapinsko-zagorska županija se, uz Šibensko – kninsku nalazi među županijama s manjim negativnim saldonom ukupne migracije u odnosu na druge županije.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- pronatalitetna politika	- negativan trend kretanja broja stanovnika i prirodnog prirasta

- jačanje uloge gradova Krapinsko – zagorske županije u demografskom oporavku	- neravnomjerna naseljenost stanovništva
- stvaranje povoljnih uvjeta za život i ostanak mladih	- negativan migracijski saldo
- uključivanje lokalne i regionalne zajednice u poboljšanje životnih prilika u županiji	- sustavno starenje lokalnog stanovništva
	- najkraći životni vijek
	- produbljivanje nejednakosti između urbanih i ruralnih područja zbog koncentrirane urbanizacije
	- smanjenje veličine potencijalnih radnih skupina zbog starenja stanovništva

2. Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi

Krapinsko-zagorska županija spada u županije s prosječnom razinom materijalne deprivacije. Većina kućanstava izjavila je da uzgaja voće ili povrće za vlastite potrebe, te su izjavili da imaju poteškoća sa zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba. Četvrta je županija u Republici Hrvatskoj u kojoj zaposlene osobe imaju dodatni posao, a ističe se po broju žena koje imaju drugi posao. Stanovnici Krapinsko-zagorske županije imaju nešto nižu razinu zadovoljstva životom od prosjeka Republike Hrvatske, no unatoč tome gledaju optimistično na budućnost.

Također, županija bilježi i niži postotak obuhvaćenosti stanovništva zajamčenom minimalnom naknadom u Republici Hrvatskoj. U Krapinsko-zagorskoj županiji dolazi do pada broja kriminalnih djela i smanjenja rasprostranjenosti kriminaliteta. Usluge socijalne skrbi pružaju centri za socijalnu skrb, domovi socijalne skrbi i obiteljski domovi. Na prostoru županije djeluju 4 centra za socijalnu skrb (CZSS): Donja Stubica, Krapina, Zabok i Zlatar Bistrica i dvije podružnice: Klanjec i Zabok. U županiji djeluju 4 privatne ustanove socijalne skrbi koje pružaju usluge smještaja starijih i nemoćnih osoba, s ukupnim kapacitetom od 265 korisnika. Na području županije nije osnovana niti jedna ustanova za smještaj starijih i nemoćnih osoba u vlasništvu županije ili JLS, no županija, gradovi i općine pružaju podršku putem izvan institucijskih oblika skrbi kao što je pomoć u kući i dostava obroka.

Premda u Krapinsko-zagorskoj županiji postoje brojne organizacije civilnog društva, manji broj ih je uspio razviti kapacitete za pružanje socijalnih usluga. Stopa obuhvaćenosti stanovništva s pomoći za uzdržavanje u Krapinsko-zagorskoj županiji je manja nego u odnosu na prosjek Republike Hrvatske. Djelomično je povećan broj korisnika osobne invalidnine dok je, vidljivo smanjenje broja korisnika doplatka za pomoć i njegu. Zabilježen je značajan pad smanjenja prava na pomoć za troškove stanovanja i ogrijeva, odnosno prava u nadležnosti lokalne i regionalne samouprave. Razlog tome je zakonska novina prema kojoj se pravo na troškove ogrijeva odobravaju samo korisnicima zajamčene minimalne naknade pri centrima za socijalnu skrb.

Iz svega navedenog uočavamo neke od razvojnih potreba, među kojima se najvažnija odnosi na veću razvijenost kapaciteta za pružanje usluga. Trebalo bi se usmjeriti, također, i na bolju povezanost organizacija civilnog društva koje bi mogle istaknuti važnost volontiranja i socijalnog uključivanja mladih u pružanje pomoći socijalno ugroženim skupinama. Stopa siromaštva je iznad državnog prosjeka, kao i razina zadovoljstva životom pa bi se lokalna zajednica trebala usmjeriti na rješavanje tog problema.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- veća razvijenost kapaciteta za pružanje socijalnih usluga	- poteškoće sa zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba
- veća povezanost organizacija civilnog društva	- nedovoljna razvijenost izvaninstitucionalnih oblika skrbi za starije stanovništvo
- podizanje razine svijesti o važnostima volontiranja	- niska razina zadovoljstva životom
- stvaranje povoljnih uvjeta za život	- stopa siromaštva je iznad državnog prosjeka
- povećanje sufinanciranja troškova stanovanja na razini lokalne i regionalne samouprave	
- osnivanje ustanove za smještaj starijih nemoćnih osoba	

3. Društvena i zdravstvena infrastruktura

Pokrivenost zdravstvenim ustanovama je zadovoljavajuća te Krapinsko-zagorska županija ima kvalitetno i dobro organiziranu zdravstvenu zaštitu. Broj bolnica na prostoru županije je veći od državnog prosjeka. Udio zdravstvenih radnika u zdravstvenim ustanovama u Krapinsko-zagorskoj županiji iznosi 73% u odnosu na ukupni broj radnika u tim ustanovama, što je jednako državnom prosjeku. Broj doktora medicine na 10.000 stanovnika u Krapinsko-zagorskoj županiji u 2013. godini iznosi 27, što je također blizu državnog prosjeka. Omjer doktora dentalne medicine je nešto manji od državnog prosjeka. Analizom broja postelja u zdravstvenim ustanovama na 1000 stanovnika u 2014. godini, Krapinsko-zagorska županija nalazi se iznad prosjeka Republike Hrvatske. Na razini županije u promatranim godinama vidljiv je pozitivan trend dok na razini države broj postelja ostaje na jednakoj razini.

Najčešći uzroci umiranja stanovništva Krapinsko-zagorske županije su bolesti cirkulacijskog sustava, zatim novotvorine i kao treća skupina su bolesti probavnog sustava. Među pojedinačnim dijagnozama najčešće se bilježi smrt od kronične ishemične bolesti srca, infarkta miokarda, moždanog udara, raka pluća, insuficijencije srca, kronične opstruktivne bolesti pluća. Krapinsko-zagorska županija je među prvim županijama u Republici Hrvatskoj koja je donijela Plan za zdravlje. Utvrđeni prioriteti zdravstva su povećanje kontrole vode za piće, smanjenje depopulacije, smanjenje broja konzumenata alkoholnih pića kod djece srednjoškolske i osnovnoškolske dobi, unaprjeđenje skrbi o starijim osobama te rad na prevenciji bolesti cirkularnog sustava.

U Krapinsko-zagorskoj županiji u promatranom razdoblju (2010. – 2013. godina) rade samo amaterska kazališta. Broj kinematografa u županiji u razdoblju od 2010. – 2013. godine je konstantan (1 kinematograf, u Zaboku). Broj radio-postaja u Krapinsko-zagorskoj županiji kreće se na razini 5 – 6 postaja u promatranom razdoblju.

Broj knjižnica u županiji je konstantan te se radi o 11 narodnih knjižnica. Muzejsko-galerijska djelatnost Krapinsko-zagorske županije obuhvaća: Galeriju grada Krapine, Veliku galeriju grada Zaboka, Galeriju izvorne umjetnosti Zlatar, Muzej Ljudevita Gaja, Muzej grada Krapine, Muzej grada Pregrade „Dr. Zlatko Dragutin Tudjina“, te ustanovu Muzeji Hrvatskog zagorja sa sjedištem u Gornjoj Stubici. Od memorijalnog značaja vrijedi izdvojiti stalni postav Spomen kuće dr. Franje Tuđmana, te zbirke franjevačkih samostana u Klanjcu i Krapini kao i Muzej Žitnicu u Sv. Križu Začretju. Na razini zajednice djeluju 3 sportske udruge više razine osnovane u jedinicama lokalne samouprave, 15 saveza te 19 samostalnih udruga. Školski športski savez broji 42 školska športska društva: 33 ŠŠD osnovnih škola i 9 ŠŠD srednjih škola.

Krapinsko-zagorska županija nalazi se na pretposljednem mjestu po broju završenih stanova za stanovanje u Kontinentalnoj Hrvatskoj, a ispred Virovitičko-podravске županije. Prosječan broj stanovnika po završenom stanu odskaače za 57% od prosječnog broja za Kontinentalnu Hrvatsku.

Postojeća zdravstvena i društvena infrastruktura su zadovoljavajuće razine u odnosu na komparativne pokazatelje nacionalne i regionalne razine, no predstavljaju i potencijal za dodatna poboljšajna. Primijećen je nedostatak liječnika stomatologije i specijalista. Što se tiče kulturnih ustanova i kulturnog života, potrebna je veća podrška lokalne i regionalne samouprave te pojačana aktivnost civilnog sektora kako bi se lokalno stanovništvo potaknulo i zainteresiralo za sudjelovanje. Potrebno je nastojati valorizirati kulturnu baštinu kroz održivi oblik turizma i potaknuti fleksibilnost državnih konzervatorskih službi na upravljanje baštinom.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- intenzivirati rad na ostvarenju zdravstvenih prioriteta	- nedostatak liječnika - specijalista
- aktiviranje lokalne uprave i civilnog sektora u povećanju sudjelovanja stanovništva u kulturnom životu i ustanovama zajednice	- skuplje usluge skrbi o starijima
- fleksibilnije upravljanje kulturnom baštinom	- nedovoljna iskorištenost kulturno – povijesne baštine
- valorizacija kulturne baštine kroz održivi oblik turizma	- nezainteresiranost lokalnog stanovništva za očuvanjem identiteta i tradicijskih vrijednosti
	- nedovoljan broj završenih stanova za stanovanje te napuštenost dostupnih kuća/stanova za stanovanje

4. Obrazovanje

Obrazovna struktura stanovništva Krapinsko-zagorske županije ukazuje na najveći udio osoba sa završenim trogodišnjim i četverogodišnjim tehničkim školama, a sljede osobe čija je najviša razina obrazovanja osnovna škola. Malen je broj visokoobrazovane radne snage te bi raznim obrazovnim reformama i mjerama stimuliranja visokog obrazovanja udio osoba s visokim obrazovanjem trebalo povećati.

Primijećeno je kako je broj ustanova u predškolskom odgoju premali. Prisutna je prostorna ograničenost ustanova obzirom na broj djece i veći broj jedinica lokalne samouprave nema pristup dječjem vrtiću. Izražena je potreba za boljom integracijom djece s posebnim potrebama u redovni program predškolskog ogoja i obrazovanja. Potrebno je uvesti institut pomoćnika za djecu s posebnim potrebama u odgojno-obrazovnim ustanovama u predškolskom odgoju. Mreža osnovnoškolskih ustanova u županiji je dobro razvijena no primijećen je negativan trend u broju učenika. Posebna ciljana skupina na koju je potrebno usmjeriti pozornost kod osnovnoškolskog obrazovanja su učenici s teškoćama te daroviti učenici kojima se u redovnom osnovnoškolskom obrazovnom sustavu ne pridaje dovoljno pažnje. Glavni razvojni problemi osnovnoškolskog obrazovanja su zapuštenost zgrada određenih škola, veličina škola obzirom na broj učenika te da se nastava u većini škola provodi u dvije smjene. Većina škola nema mogućnosti za organiziranje produženog boravka djece, oprema za rad administrativnog osoblja te oprema koja se koristi u nastavi ne odgovaraju propisanim pedagoškim standardima. Učenici osnovnih škola imaju pravo na besplatan organizirani prijevoz ako su udaljeni od škole više od 3, odnosno 5 kilometara. Za učenike koji nemaju

pravo na organizirani prijevoz, Krapinsko-zagorska županija sufinancira troškove prijevoza u iznosu od 50% dogovorene cijene, a ostatak snose roditelji ili gradovi/općine.

U Krapinsko - zagorskoj županiji djeluje 10 srednjih škola koje provode programe trogodišnjeg, četverogodišnjeg i petogodišnjeg obrazovanja. Vrsta i programi obrazovanja koji se provode u srednjim školama županije su raznoliki. Srednje škole su organizirane kao gimnazije, strukovne, umjetničke (glazbene, likovne) i gospodarske škole. Teritorijalno gledano srednje škole su dobro razmještene što je u skladu s uobičajenim gravitacijskim tokovima stanovništva. Postojeći kapaciteti učeničkih domova zadovoljavaju potrebu za istima, no roditelji sve više izražavaju želju o otvaranju novih učeničkih domova u Krapini i Zaboku. Broj učenika u srednjoj školi je iznad prosjeka. Većina srednjih škola u županiji su priznate obrazovne ustanove s brojnim uspjesima svojih učenika i nastavnika, nizom provedenih projekata sufinanciranih s nacionalne i europske razine te bogatim izvanškolskim programima. Od 2013.godine, prijevoz srednjoškolaca u županiji je gotovo besplatan zbog sufinanciranja. Strukovno obrazovanje predstavlja vrlo važnu sastavnicu odgoja i obrazovanja, stoga je nužno ulagati u razvoj učeničkih strukovnih kompetencija kroz uključivanje i izradu novih strukovnih kurikuluma kojima će se postojeći programi mijenjati i modernizirati. Stoga je nužno provesti ozbiljniju analizu usklađenosti programa s gospodarskim razvojnim potrebama županije.

Visoka učilišta nalaze se u tri grada Krapinsko-zagorske županije, tj. u Krapini, Pregradi i Zaboku. Studiji u Pregradi i Zaboku organizirani su kao dislocirani odjeli visokih učilišta iz drugih županija. Vidljiv je porast broja studenata na prosječan broj stanovnika u županiji. Krapinsko-zagorska županija kontinuirano dodjeljuje studentske stipendije, sukladno Pravilniku o stipendiranju, koji među kriterijima – osim uspjeha, natjecanja, socijalnog statusa te otežavajućih okolnosti u obitelji - obuhvaća i dodatno bodovanje ako je riječ o školovanju za zanimanja od prioritetnog interesa za Županiju.

Na prostoru županije postoje tri učilišta te tri srednje škole koje provode obrazovanje odraslih. Ponuda pučkih otvorenih učilišta uključuje tečajeve stranih jezika, razne oblike prekvalifikacija, osposobljavanja, usavršavanja i informatičkih tečajeva. Zamjetan je značajan porast broja osoba na obrazovanju, na što je izravno utjecao veći iznos financijskih sredstava za ovu mjeru iz državnog proračuna, no u narednim godinama broj se vratio na uobičajene prosjeke, a mjere su usmjerene više prema poslodavcima. Zainteresiranih osoba za cjeloživotno obrazovanje i osposobljavanje ima, te bi upravo iz tog razloga trebalo veću pozornost usmjeriti na njegovu sufinanciranje.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- sustavna edukacija ljudskih resursa kroz različite programe cjeloživotnog obrazovanja	- visok udio stanovništva s niskom razinom obrazovanja
- povećanje udjela radno sposobnog stanovništva stanovništva i ulaganje u razvoj ljudskih potencijala	- odlazak visokokvalificiranog stanovništva u druge sredine
- aktivnije djelovanje lokalne i regionalne samouprave radi stvaranja uvjeta za zadržavanje visokokvalificiranih kadrova	- prostorna ograničenost ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje
- bolja usklađenost obrazovnog programa s razvojnim potrebama županije i tržištem rada	- broj učenika osnovnih škola je u opadanju
- veća integriranost djece s posebnim potrebama u redovni program predškolskog odgoja	- nedovoljna uređenost kapaciteta osnovnoškolskog obrazovanja i manjak opreme u skladu s pedagoškim standardom

- bolja pedagoška standardizacija škola	- nedostatak financijskih sredstava za modernizaciju osnovnoškolskih ustanova
- povećanje ili smanjenje broja upisanih učenika i studenata u pojedine obrazovne programe	

GOSPODARSTVO

5. Opća gospodarska kretanja

Prema pokazatelju bruto domaćeg proizvoda po stanovniku, u 2012. godini, KZŽ je znatno ispod nacionalnog prosjeka. Kada se uključi i Grad Zagreb nalazi se na 17. mjestu od svih županija u Republici Hrvatskoj. Njen BDP po stanovniku je 2012. iznosio 6.246 €, što je manje od prosjeka RH za 39%. Primjetan je pad BDP-a od 2008. godine uz lagano povećanje u 2011. godini. Najvažniji razlog tomu je svjetska gospodarska kriza koja nije zaobišla ni Krapinsko-zagorsku županiju uslijed čega je došlo do zatvaranja određenih gospodarskih subjekata, smanjenja investicija te pada zaposlenosti. Uvođenje dodatnih poreza, realno povećanje cijena te smanjenje zaposlenosti smanjuje osobnu potrošnju što smanjuje domaću potražnju, a time dolazi i do pada BDP-a.

U odnosu na BDP po stanovniku Kontinentalne Hrvatske, Krapinsko-zagorska županija ima 40% niži BDP po stanovniku. U usporedbi s EU 28, Krapinsko-zagorska županija nalazi se na 25% prosjeka EU 28 u 2012. godini. U istoj godini, Republika Hrvatska nalazila se na 40% prosjeka EU 28. Ujedno, Krapinsko-zagorska županija činila je 1,87% ukupnog BDP-a Republike Hrvatske.

Prema podacima objavljenim u *Regionalnom indeksu konkurentnosti Republike Hrvatske 2013.*, u kojem se mjere statistički i perceptivni pokazatelji konkurentnosti županija i regija, Krapinsko-zagorska županija u sveukupnom poretku županija zauzima 12. mjesto u 2013. godini te je pala za jedno mjesto u odnosu na 2010. godinu čime i dalje zaostaje za županijama u okruženju.

Poslovni sektor postao je manje konkurentan – analiza statističkih indikatora konkurentnosti pokazuje kako je usprkos povećanju broja poduzetnika, zaposlenika i neto plaći poslovni sektor postao manje konkurentan tj. na rang listi pao je za 2 mjesta i sada se nalazi na 12 mjestu. Razlog tome je smanjenje izvoza te općenito manji stupanj brzine kvalitetnog razvoja poslovnog sektora u odnosu na ostatak Republike Hrvatske. U kvaliteti poslovnog okruženja, pozitivan pomak učinjen je u području poslovne infrastrukture (poduzetničke zone, komunalne naknade). Te mjerljive pozitivne promjene faktora kojima se mjeri konkurentnost prati i znatna promjena u perceptivnim indikatorima konkurentnosti, posebno onima kojima se opisuje poslovno okruženje (skok s 13. mjesta na 12.) što se može povezati s investiranjem u poboljšanje poslovne infrastrukture.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- Dodatni razvoj poslovne infrastrukture	- Ograničena ulaganja poslovnog sektora
- Poticanje razvoja investicijskog okruženja	-
- Poticanje razvoja industrija s višom dodanom vrijednošću	-

6. Tržište rada

Ukupna radna snaga na području Krapinsko-zagorske županije iznosila je u 2013. godini ukupno 40.907 osoba što iznosi ukupno 45,72% ukupno radno sposobnog stanovništva. Ukupan broj nezaposlenih u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu se smanjuje, raste broj ukupno zaposlenih u pravnim osobama, ali se smanjuje broj zaposlenih u obrtima i slobodnim zanimanjima. Ovi podatci rezultat su zatvaranja velikog broja obrta i većih trgovačkih društava u Krapinsko-zagorskoj županiji (npr. Tvornica glinenih crjepova u Bedekovčini), no i posljedica osnivanja takozvanih jednostavnih društva s ograničenom odgovornošću. Ukupno je 2014. godine Krapinsko-zagorskoj županiji bilo zaposleno 24.536 osoba što čini 2,42% ukupno zaposlenih na nacionalnoj razini. Prema razini obrazovanja, najviše je zaposlenih u pravnim osobama sa srednjom stručnom spremom.

Ako usporedimo plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj s plaćama zaposlenih u županiji, dolazimo do izračuna da zaposleni u Krapinsko-zagorskoj županiji imaju plaće u 2014. godini manje za 646,00 kn. U većini slučajeva zapošljavane su osobe s prethodnim radnim iskustvom, a 22,3% osoba zaposleno je prvi puta, dok je najveći broj osoba zaposleno na određeno vrijeme. Godišnji prosjek nezaposlenih osoba obzirom na razinu obrazovanja u 2014. godini pokazuje da je najviše nezaposlenih osoba sa srednjom stručnom spremom, zatim slijede osobe sa završenom četverogodišnjom srednjom školom, te osobe sa završenom osnovnom školom. Nezaposlenost obzirom na razinu obrazovanja u Krapinsko-zagorskoj županiji prati trendove na razini Republike Hrvatske. Promatrano prema spolu, najveći udio nezaposlenih čine muškarci s nižim razinama obrazovanja, dok je najveći udio nezaposlenih žena u višim razinama obrazovanja. U Krapinsko-zagorskoj županiji osnovano je Partnersko vijeće za tržište rada koje služi za kreiranje i razvoj regionalnih politika zapošljavanja te je aktivno uključeno u razvoj i primjenu modela za identifikaciju deficitarnih zanimanja.

U Krapinsko-zagorskoj županiji, na dan 30.1.2014., živi 19.937 osoba s invaliditetom, pa prema tim podacima zauzima vodeće mjesto prema udjelu osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije od 15%. Negativni stavovi, predrasude i nepriznavanje jednakih mogućnosti dovode do isključivanja osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju iz društva na svim razinama. Osobe s invaliditetom su skupina kojoj je potrebna potpora društva kako bi se u što većoj mjeri uključile u društvo i svijet rada.

Nezaposlenost mladih predstavlja jedan od najvećih problema na tržištu rada. Visoka stopa nezaposlenosti, a zatim i neusklađenost obrazovnog sustava s tržištem rada društveni je problem koji čine život mladih nakon završetka školovanja vrlo teškim. Nužne su aktivnosti na poboljšanju položaja mladih na tržištu rada i osiguranja njihove budućnosti, kako bi se prevladale prepreke za veću integraciju mladih na tržište rada i kako bi se bolje odgovorilo na njihove potrebe. U posebno teškom položaju na tržištu rada su i žene zbog dvostruke diskriminacije – temeljene na spolu i dobi. Diskriminacija na temelju spola najprisutnija je upravo u svijetu rada i u procesima zapošljavanja. Najvažniji pokazatelj neravnopravnosti je činjenica da u RH žene čine 53,9% nezaposlenih te su

podložne različitim oblicima diskriminacije pri zapošljavanju i prilikom napredovanja u karijeri, zbog dobi, reproduktivnog statusa ili predrasuda i stereotipa o ulogama i sposobnostima žena. Visoka razina nezaposlenosti izazvana nedovoljnom potražnjom za radom povezana je i s velikim opsegom dugotrajne nezaposlenosti. Dugotrajna nezaposlenost osobito je štetna jer dovodi do gubitka radnih navika, znanja i vještina te tako umanjuje potencijalnu produktivnost odnosno zapošljivost nezaposlenih osoba.

Iz svega navedenog zaključujemo kako nove mjere trebaju biti usmjerene na brže zapošljavanje, što se može postići obrazovanjem i stjecanjem novih vještina potrebnih na tržištu rada. Potrebno je i poticati zapošljavanja socijalno ugroženih skupina i osoba s posebnim potrebama, te posebnu pozornost pridati mladima. Lokalna zajednica bi pozornost trebala usmjeriti na zadržavanje mladih u ruralnim sredinama.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- poticanje zapošljavanja socijalno ugroženih skupina i osoba s posebnim potrebama	- kontinuirani porast nezaposlenih osoba mlađe dobne skupine
- bolja razvijenost sustava profesionalnog usmjeravanja	- nemogućnost zapošljavanja visokokvalificiranih kadrova
- upućivanje mladih na upis u škole deficitiranih zanimanja	- otežan pristup tržištu rada osjetljivim i socijalno ugroženim osobama
- povećanje uključenosti starije populacije na tržištu rada	- diskriminacija žena u svijetu rada
- poticanje zapošljavanja većeg broja žena	- starija populacija (iznad 50) ne traži posao
- aktivnosti poboljšanja položaja mladih na tržištu rada	
- smanjenje dugotrajne nezaposlenosti	

7. Poslovno okruženje

U skladu s trendom na razini Hrvatske, disperziranost poduzetnika karakteristična je i za Krapinsko-zagorsku županiju. Očekivano najveći broj poduzetnika registriran je u gradovima Krapini i Zaboku te općinama Bedekovčina i Sveti Križ Začretje. Prema neto dobiti poduzetnika, Krapinsko-zagorska županija nalazi se na 10. mjestu u Republici Hrvatskoj, prema broju poduzetnika na 13. mjestu, a prema ukupnom prihodu na 11. mjestu od svih županija u Hrvatskoj. Općina Hum na Sutli zauzima visoko 4. mjesto na popisu najbolje rangiranih općina u Republici Hrvatskoj po kriteriju ukupnog prihoda poduzetnika. To je rezultat pozitivnog poslovanja tvrtke VETROPACK STRAŽA tvornica stakla d.o.o i tvrtke OMCO d.o.o.. Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u poduzećima na području Krapinsko-zagorske u proteklih pet godina porasla je za 7,95%.

Za Krapinsko-zagorsku županiju vidljivo je da u BDP-u najveći udio u promatranim godinama (2001. – 2011.) zauzimaju djelatnosti rudarstva i vađenja, prerađivačka industrija, opskrba električnom energijom i opskrba vodom s vidljivim intenzivnim pozitivnim trendom. Prema ulaganju dodatnih sredstva u dugotrajnu imovinu, županija je ispod nacionalnog prosjeka. Izravna strana ulaganja u Krapinsko – zagorskoj županiji pokazuju pozitivan trend. Analiza izravnih stranih ulaganja prikazuje pozitivne trendove ulaganja u djelatnostima

proizvodnje proizvoda od metala, osim strojeva i oprema, poslovanje nekretninama, proizvodnja tekstila te proizvodnji ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda. Prema pokazatelju ukupne ekonomičnosti poslovanja, poduzetnici u Krapinsko-zagorskoj županiji poslovali su pozitivno te su ostvarili više prihoda od rashoda u poslovanju. Ostvaren je pozitivan prinos u poslovanju (rentabilnost) čime su poduzetnici u županiji poslovali iznad rentabilnosti poduzetnika u drugim županijama Sjeverozapadne Hrvatske. Obzirom na veličinu tržišta, ali i veličinu domaćeg tržišta (nacionalnog), nužno je da poduzetnički sektor Krapinsko-zagorske županije postane konkurentniji te da bude u mogućnosti svoje proizvode plasirati na domaće i inozemno tržište. Nužno je unaprijediti pristup financiranja za gospodarstvo i to kroz povećanje dostupnog kapitala, unapređenje kvantitete i kvalitete investicijskih i kreditnih ponuda za sektor poduzetništva i obrtništva.

Analiza temeljne gospodarske strukture Krapinsko-zagorske županije pokazuje dominantnu ulogu prerađivačke industrije. Najznačajnije djelatnosti unutar prerađivačke industrije su proizvodnja tekstila i tekstilnih proizvoda te proizvodnja gotovih metalnih proizvoda. Podatci o lokacijskom indeksu potvrđuju važnost prerađivačke industrije u kojoj je zaposleno 50% ukupno zaposlenih u županiji te u kojoj posluje preko 20% ukupnog broja poduzetnika. Konkurentsku prednost Krapinsko-zagorska županija posjeduje i u zdravstvenom sektoru zbog velikog broja lječilišta i specijalnih bolnica koje zapošljavaju medicinsko osoblje te jedne opće bolnice na području Županije. Vanjskotrgovinski promet županije je pozitivan iako rezultira konstantnim povećanjem uvoza, dok izvoz u 2012. godini doživljava pad od 1%. Važan element vanjskotrgovinske bilance je sektor prerađivačke industrije koji pokriva najveći dio izvoza. Najviše se roba uvozi iz Italije, Slovenije, Njemačke i Austrije.

U Krapinsko-zagorskoj županiji registrirana je 61 poslovna zona (u prostornim planovima). Za daljnji razvoj poslovnih zona potrebno je dodatno uložiti u izgradnju infrastrukture samih zona, raditi na međusobnom povezivanju u jedinicama lokalne samouprave. Jedina registrirana poduzetnička potporna institucija u Registru poduzetničke infrastrukture Ministarstva poduzetništva i obrta je Zagorska razvojna agencija d.o.o. Što se tiče obrtnika, obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije prema teritorijalnom principu obuhvaća devet udruženja obrtnika. Županija se nalazi na dnu ljestvice s malim brojem priznatih patenata. Prihodi od istraživanja i razvoja kreću se na prosječnoj razini od 2 milijuna kuna godišnje uz ukupno 3 – 4 tvrtke koje se bave istraživanjem i razvojem.

Zaključujemo da je potrebno uvesti financijske poticaje za inovativna rješenja, posredovanje u povezivanju u inovativna partnerstva, administrativno-pravne savjete, pomoć u prijavljivanju inovativnih projekata na natječaje i direktno financiranje proizvoda i usluga. Potrebno je umrežiti poslovni sektor s istraživačkim institucijama i drugim potpornim institucijama kako bi pokrenuli stvaranje novih proizvoda više dodane vrijednosti. Županija bi se trebala fokusirati na bolje iskorištavanje prerađivačke industrije i prilagođavanje proizvoda kako bi postali konkurentniji za domaće i inozemno tržište. Trebale bi se osmisliti kvalitetne mjere čime bi se potaknuo razvoj novih proizvoda. Potrebno je i podignuti razinu konkurentnosti, a to će se postići minimiziranjem troškova proizvodnje te ulaganjem u modernizaciju proizvodnje – novu opremu i postrojenja.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
– povećanje razine konkurentnosti i izvoza proizvoda	– disperziranost poduzetnika
– bolje iskorištavanje prerađivačke industrije i izlazak na inozemna tržišta	– pad konkurentnosti poslovnog sektora
– osmišljavanje kvalitetnih mjera za poticanje razvoja novih proizvoda	– neučinkoviti nacionalni program i financijski okvir potpore poduzetništvu
– unapređenje kvalitete i kvantitete investicijskih i kreditnih ponuda za poduzetništvo	– opadanje broja obrta
– ulaganje u izgradnju infrastrukture poslovnih zona	– zastarjeli procesi proizvodnje i niska razina tehnologije u poduzećima

– međusobno povezivanje poslovnih zona u susjednim jedinicama lokalne samouprave	– privatno vlasništvo poslovnih zona
– poticanje cijeloživotnog obrazovanja obrtnika	– mali broj inovacijskih aktivnosti i патената
– uvođenje financijskih poticaja za inovativna rješenja	
– odrediti strateško usmjerenje i promociju poslovnih zona	

8. Turizam i kultura

Na području Krapinsko-zagorske županije postoji raznovrsna ponuda smještajnih kapaciteta - privatni smještaj, pansioni, hosteli i hoteli. Hotelski i privatni smještaj čine najveći udio u smještajnim kapacitetima na području županije. Vidljiv je kontinuiran porast broja stalnih postelja. Hoteli broje više od 50% smještajnih kapaciteta te ostvaruju gotovo 80% noćenja, stoga predstavljaju ključan element razvoja turizma. Njihova kategorizacija se kreće od 2-4*. Vodene atrakcije su od velike važnosti za županiju, a ukupno 7 hotela raspolaže s vodenim sadržajima. U zadnje 3 godine Krapinsko-zagorska županija bilježi kontinuirani porast broja turističkih dolazaka i noćenja, a posebno je značajan porast broja stranih gostiju, što ide u prilog naporima turističkih djelatnika da kroz županijski brend „Bajku na dlanu“ osiguraju prepoznatljivost destinacije na europskom tržištu. Usmjeravanje ponude ka stranim tržištima predstavlja imperativ razvoja turizma u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Najveći broj stranih gostiju dolazi iz Slovenije, Njemačke, Poljske, BiH, Italije, i Austrije, upravo iz zemalja u kojima postoji kultura zdravstveno-topličkog života odnosno gdje je potražnja za zdravstveno-topličkim turizmom najveća. Primjećen je značajan porast kod organiziranih dolazaka. Prosječna dužina boravka gosta u Krapinsko – zagorskoj županiji iznosi 2,3 dana što je mogući pokazatelj nedostatka dostatne ponude zanimljive turistima. Gosti koji dolaze najviše odsjedaju u hotelima, zatim u pansionima i privatnom smještaju. Uočen je i višestruk porast stope zauzetosti po objektima, no vidljivo je kako je značajno odstupanje u ostvarenom broju noćenja tijekom ljeta. Moguć razlog ovakvog odstupanja jest tranzitni turizam za goste koji putuju na Jadran ili se vraćaju s Jadrana te ovdje odluče prenoćiti prije nastavka puta.

Značajan oblik selektivnog turizma u Krapinsko-zagorskoj županiji predstavlja religijski turizam, gdje tradicija hodočašćenja u nacionalno svetište Mariju Bistricu traje više od tri stoljeća, no prihodi koji se ostvaruju od vjerskog turizma su znatno manji nego u zemljama iz okruženja. Županijsku ponudu kulturnog turizma čine i Muzeji Hrvatskog zagorja te brojni spomenici, dvorci, kurije, sakralni objekti, arheološka nalazišta, itd. Trenutni muzejski programi nisu dovoljno atraktivni odnosno ukazuje se na nedostatak atrakcija i muzejskih programa koji bi zadovoljili potrebe gosta tehnološkog doba. Krapinsko-zagorska županija kroz brendiranje županije te slogan „Bajka na dlanu“ želi se pozicionirati kao destinacija za opuštajući odmor po mjeri posjetitelja. Elementi ovog turističkog proizvoda su: prirodni krajolik, toplina i gostoljubivost ljudi i čarobni, bajkovit dojam koji ovaj kraj ostavlja svojim izgledom i emocijom. Projekt brendiranja donio je pozitivne promjene s aspekta prepoznatljivosti i percepcije javnosti. Za turističke svrhe namijenjeno je ukupno 106 lokacija ukupne površine 608,72 ha od čega je trenutno izgrađeno 60,26 ha. Prednosti na kojima Krapinsko – zagorska županija temelji specijaliziranu turističku ponudu su: netaknuta priroda, zasad još uvijek nemasovnost zagorskog turizma te bogata kulturno-povijesna baština i gastro-običajna tradicija.

Osim lokalnih biciklističkih ruta koje su rezultat lokalnih inicijativa, kroz projekt Krapinsko-zagorske županije „Mreža biciklističkih turističkih ruta“, u suradnji s udrugom Ruralni tandem, identificirana je mreža biciklističkih ruta (21 ruta) ukupne dužine od 688 km, a rute su u rasponu od 15-50 km. Biciklističke rute prolaze uz turističke atrakcije i ostale kulturno-povijesne i prirodne znamenitosti na području Krapinsko-zagorske županije, a rute su povezane i sa Slovenijom na točkama nekadašnjih međunarodnih ili međudržavnih graničnih prijelaza. Osim navedenih rekreacijsko-sportskih resursa za aktivan odmor, važno je spomenuti i mogućnosti za sportski turizam.

Što se tiče prirodne i kulturne baštine, županija obiluje raznovrsnom i vrijednom kulturno-povijesnom baštinom (arheološki lokaliteti, burgovi, dvorci, crkve, kurije, običaji...). Potrebna je međutim nova sistematizacija zaštićenih i evidentiranih kulturnih dobara, budući da su mnogi devastirani, ruševni ili potpuno nestali te su izgubili svojstva po kojima su bili proglašeni zaštićenima.

Bogata kulturna ostavština upotpunjena raznim događanjima sve više postaje zanimljiv turistički proizvod. Tokom cijele godine na području cijele županije se odvijaju različita događanja s ciljem poticanja zainteresiranosti posjetitelja za destinaciju.

Krapinsko – zagorska županija ima velike potencijale za razvoj kupališnog, kulturnog, religijskog i sportskog turizma. Potrebno je detaljno analizirati i sagledati sve snage i slabosti istoga, te djelovati u smanjenju negativnih strana kako bi se izvršila turistička specijalizacija i plasiranje na tržište kao prepoznatljiva destinacija.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
– bolje iskorištavanje i ulaganje u zdravstveno – topličke kapacitete	– propadanje prirodnih resursa zbog zapuštenosti i nedovoljnog ulaganja
– usmjeravanje turističke ponude prema stranim tržištima	– nedostatak dostatne turističke ponude
– produljenje boravka turista u destinaciji	– nedovoljno iskorišteni objekti i sadržaji kulturno – povijesne baštine u turističke svrhe
– potreba za osmišljavanjem novih programa i muzejskih atrakcija u županiji	– neprepoznatost lokalnih atrakcija zbog neadekvatne prometne signalizacije
– bolja usklađenost promocije turističkog brenda na regionalnoj i lokalnoj razini	– devastiranost kulturno – povijesne baštine
– povećanje turističko – informativnih centara	– nedovoljna informiranost o vrijednostima prirodne baštine
– sistematizacija zaštićenih i evidentiranih kulturnih dobara	– slaba iskorištenost potencijala za razvoj sportsko – rekreativnih sadržaja
	– neupoznatost vlasnika kulturnih dobara o njihovom posjedu na lokalnoj razini

8. Poljoprivreda

Poljoprivreda na području Krapinsko-zagorske županije uvjetovana je konfiguracijom terena, kvalitetom tla, razmještajem stanovnika i tradicionalnim načinom življenja na manjim posjedima. U županiji, prirodni uvjeti su slabi, teren je brdovit, manjim dijelom nizinski s neujednačenim režimom nadzemnih i podzemnih voda. Jedno od osnovnih obilježja poljoprivrednih gospodarstava je usitnjenost posjeda i njihova rascjepkanost. Poljoprivredne površine obuhvaćaju samo 16% ukupne površine Krapinsko-zagorske županije, a najveći udio poljoprivrednog zemljišta otpada na oranice te livade. U promatranom razdoblju uočljiv je trend smanjenja površina pod vinogradima i miješanim višegodišnjim nasadima.

Uočljivo je da su poljoprivredna gospodarstva počela s okrupnjivanjem zemljišta. Stočarstvo predstavlja značajan segment poljoprivrede u Krapinsko-zagorskoj županiji. Međutim, uočeno je da broj krava opada, te i s time se smanjuje broj uzgajivača krava. Na području Županije uzgojem svinja za vlastite potrebe bavi se oko 90% gospodarstava, dok je vrlo malo proizvođača koji se bave uzgojem tovljenika za potrebe tržišta i uzgajivača koji drže matične svinje.

Zagorski puran prvi je proizvod u kategoriji svježeg mesa koji je dobio Oznaku zemljopisnog podrijetla „Meso zagorskog purana“ i time kao visoko vrijedan proizvod postao vrlo važna karika u prepoznatljivosti zemlje i regije. Na području Krapinsko-zagorske županije djeluje Savez pčelarskih udruga koji okuplja sedam pčelarskih udruga s područja županije. Prema podjeli vinogradarskih područja, pripada podregiji Zagorje-Međimurje, a područje se smatra izrazito vinorodnim sa višestoljetnom tradicijom uzgoja vinove loze. U proizvodnji vina prednjače chardonnay, pinot bijeli, pinot sivi, traminac, rizling rajnski i graševina. Poznato je da zagorski vinogradari u današnje vrijeme proizvode visoko kvalitetna bijela vina.

Krapinsko-zagorska županija je tradicionalno voćarsko proizvodno područje u kojem prevladavaju klimatski uvjeti za intenzivnu proizvodnju jabuka, krušaka, šljiva, marelica, bresaka, trešanja, višanja, oraha, lijeske i jagodičastog voća. Od uzgoja egzotičnog voća, svakako prednjači uzgoj aronije gdje je uočen porast od 117% površina pod nasadima u razdoblju od dvije godine. Posljednjih se godina velika pozornost usmjerava na poticanje integrirane i ekološke proizvodnje, kao i na razvoj autohtonih i ekoloških proizvoda. Županija kroz provedbu Mjera ruralnog razvoja nastoji potpomagati zagorske poljoprivrednike, podići razinu kvalitete poljoprivrednih prehrambenih i šumskih proizvoda te osigurati konkurentnost na tržištu. Mjere su usmjerene na edukacije za korisnike mjera ruralnog razvoja, potpore za pripremu projekata, poticanje komercijalizacije tradicionalnih poljoprivredno-šumskih prehrambenih proizvoda i tradicionalnih zagorskih jela.

Važno je kontinuirano raditi na razvoju i očuvanju ruralnih područja i očuvanju tradicionalnih ruralnih vrijednosti, te na stvaranju uvjeta za održanje što većeg broja malih gospodarstava, kroz modernizaciju ili usmjeravanje na nove proizvode i djelatnosti. Isto tako bi mlade trebalo poticati na ovakav oblik djelatnosti i poduzetništva. Konkurentnost u poljoprivredi je velika pa bi stoga trebalo raditi na kvaliteti i kvantiteti poljoprivrednih proizvoda i dovesti ih na konkurentnu razinu sa drugim proizvodima. Potrebno je stvoriti robne marke poljoprivrednih proizvoda kako bi se stekla njihova prepoznatljivost i prepoznatljivost Krapinsko-zagorske županije.

Iz svega navedenog vidljivo je da područje Krapinsko-zagorske županije karakterizira usitnjena i nespecializirana poljoprivredna proizvodnja te nerazvijeno tržište. Manjak komercijalne proizvodnje bi se trebalo riješiti promocijom marketinškog načina razmišljanja i pojačanog tržišnog nastupa. Primarni zadatak bi trebao biti usmjeren na prostorno preuređenje povezano s okrupnjivanjem poljoprivrednih zemljišta. Poljoprivredna gospodarstva bi se trebala organizirati i povezati radi zajedničke proizvodnje i plasmana proizvoda na tržište. Trebalo bi se usmjeriti na razvoj specijaliziranih i dugoročno održivih gospodarstava. Treba težiti sprječavanju degradacije malih seoskih gospodarstava i depopulacije ruralnog područja te poticati povećanje zemljišnog posjeda kao i bolje iskorištavati postojeće.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- okrupnjivanje poljoprivrednih posjeda	- degradacija i depopulacija seoskih gospodarstava
- razvoj specijaliziranih, dugoročno održivih gospodarstava	- zapuštenost obradivih poljoprivrednih površina i njihova rascjepkanost
- povezivanje poljoprivrednih gospodarstava radi zajedničkog nastupa na tržištu	- manjak komercijalne poljoprivredne proizvodnje
- podizanje razine kvalitete i konkurentnosti poljoprivrednih proizvoda	- smanjeni i ograničeni kapaciteti sektora vinarstva
- bolja razvijenost autohtonih i ekoloških proizvoda	- rast konkurencije iz cijelog svijeta u poljoprivredi
- povećanje razine marketinških aktivnosti u predstavljanju poljoprivrednih proizvoda	

STANJE U OKOLIŠU/PROSTORU

9. Kvaliteta okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima

Područje Krapinsko-zagorske županije karakterizira kontinentalna klima s nekoliko specifičnih podtipova. Toplinske prilike županije u zadnje 3 godine opisane su dominantnom kategorijom: vrlo toplo i vrlo kišno. Usporedbom vrijednosti srednjih godišnjih temperatura zraka, u posljednje tri promatrane godine vidljivo je da temperatura zraka u Hrvatskoj pa tako i Krapinsko-zagorskoj županiji i dalje prati trend globalnog zatopljenja s izvjesnim međugodišnjim kolebanjima. U županiji se razlikuju tri osnovne vrste reljefa: naplavne ravni, brežuljkasti krajevi – pobrđa i gorski masivi. Naplavna ravan rijeke Krapine je najznačajnija i površinom najveća.

Najvažniji prirodni resursi županije su termalni izvori te izvori pitke vode koji se najvećim dijelom koriste u komercijalne svrhe (lokalni vodovodi). Termalni izvori Stubičkih i Krapinskih Toplica koriste se u turističko-zdravstvene svrhe, dok se Sutinske i Tuheljske Toplice koriste u turističko-rekreacijske svrhe. Prirodna i kulturna baština je jedna od značajnih karakteristika prostora županije koja, unatoč svojoj vrijednosti i značenju, nije dovoljno iskorištena, a u velikoj je mjeri zabrinjavajuće zapuštena i nedovoljno zaštićena. Krajolik je potrebno štiti kao izuzetan prostorni potencijal, te ga uz prirodnu i kulturnu baštinu bolje koristiti za razvoj turizma.

Na području županije dominantne su nemetalne mineralne sirovine od kojih je najznačajnija eksploatacija i prerada tehničkog kamena, pijeska i opekarske gline. Od osobitog značenja su crne i tamne gline kod Bedekovčine, zbog svoje vatrostalnosti. Kamenolomi su aktivni i predstavljaju glavna eksploatacijska polja građevnog kamena. Šume u Krapinsko-zagorskoj županiji zauzimaju 35,5% površine. Županija ne raspolaže takvom šumskom osnovom koja bi mogla biti podloga za značajniji industrijski razvoj u području drvne industrije. Djelatnost šumarstva ne predstavlja onaj dio gospodarskih djelatnosti koji mogu činiti osnovicu za određeni značajniji razvoj.

Veliki broj biljnih i životinjskih vrsta u KZZ je ugroženo zbog različitih prirodnih čimbenika koji utječu na smanjenje veličine populacije vrsta ili antropogenog učinka koji uzrokuje sve veći pritisak na prirodu. Površina Natura 2000

područja u Krapinsko-zagorskoj županiji iznosi 10% te uključuje rijeku Sutlu, Strahinjščicu, vršni dio Ivanščice, Medvednicu, dolinu Razvora kod Sulte i Židovske jame.

Što se tiče prikupljanja i gospodarenja otpadom, predviđena je izgradnja regionalnog Centra za gospodarenje otpadom Piškornica, koji se nalazi na području općine Koprivnički Ivanec, te izgradnja šest pretovarnih stanica. Na lokacijama pretovarnih stanica nalazit će se reciklažna dvorišta. Trenutno 6 tvrtki obavlja kontinuirano prikupljanje otpada. Na području županije postoji više divljih odlagališta otpada, odnosno manjih neuređenih prostora koji nisu predviđeni za odlaganje otpada. Iz tog razloga se nastoji kontinuirano podizati svijest o sustavnom gospodarenju otpadom i smanjenju komunalnog otpada. U Krapinsko-zagorskoj županiji niti jedan poslovni subjekt nema obavezu provoditi kontinuirana mjerenja ispuštanja u zrak.

Pregledom županijskih i lokalnih evidentirana su 52 aktivna klizišta, te još najmanje toliko lokacija potencijalnih klizišta. Klizišta na prometnicama na području KZZ stvaraju velike poteškoće u odvijanju prometovanja motornim vozilima, a njihova sanacija predstavlja veliko financijsko opterećenje za institucije koje upravljaju cestama.

Velik je broj zapuštene infrastrukture (industrijske, prometne, vojne, turističke) koja je nerentabilna. Vojni objekt na Ivančici već desetak godina stoji napušten i devastiran. Potrebna je potpuna obnova da bi se objekt prenamijenio u turističke svrhe. Ovaj objekt je pogodan za uređenje smještajnih kapaciteta, uz adekvatnog investitora bilo bi optimalno preurediti ga u prikladan hotel ili hostel. Isto tako, bivša vojarna u Stubičkoj Slatini je dodijeljena na korištenje Hrvatskoj vatrogasnoj zajednici. Na području Grada Oroslavja nalazi se objekt bivše Vojne baza Kanjiža. Grad je zainteresiran da se objekt prenese u njegovo vlasništvo ili da dobije dugoročno pravo korištenja i upravljanja ovim objektom.

Iz svega navedenog, dolazimo do zaključka kako je Krapinsko – zagorska županija puna neiskorištenog prirodnog i kulturnog potencijala koje zahtijeva svrhovitije i bolje korištenje. Ti kapaciteti bi se trebali iskoristiti u turističke, rekreacijske, ekološke i druge svrhe. Također je potrebno podignuti razinu svijesti lokalnih mještana o važnosti sustavnog gospodarenja otpadom, te izvršiti sanaciju neriješenih odlagališta otpada.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- neiskorišteni potencijal termalnih izvora u zdravstveno – turističke svrhe	- nedovoljno zaštićena prirodna i kulturna baština
- bolje i svrhovitije korištenje prirodnog i kultiviranog krajolika	- neadekvatna zakonska regulativa zaštite i korištenja termalnih izvora
- veće iskorištavanje postojećih šumskih kapaciteta u rekreacijske, lovne i turističke svrhe	- loše ukupno stanje privatnih šuma
- zaštita i očuvanje prirodnih staništa ugroženih vrsta	- ugroženost velikog broja biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa
- podizanje razine svijesti o važnostima sustavnog gospodarenja otpadom	- nesanirana odlagališta otpada i divlji deponiji
- sanacija velikog broja klizišta	- nepostojanje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i samo djelomično selektivno sakupljanje otpada
- obnova i prenamjena vojnih objekata u turističke i druge svrhe	- velik broj klizišta koja stvaraju poteškoće u prometovanju
-	- veliko financijsko opterećenje zbog sanacije klizišta

-	- velik broj zapuštene infrastrukture koja zahtijeva ulaganja
---	---

10. Primarna infrastruktura

Prosječna opskrbljenost primarnim i sekundarnim mrežama upravljanih komunalnim poduzećima u Krapinsko-zagorskoj županiji iznosi 75%. Javna poduzeća koja su registrirana za obavljanje djelatnosti vodoopskrbe su; Zagorski vodovod d.o.o., Krakom Krapina, VIO Pregrada i HumVio Hum na Sutli. Najčešći uzrok neispravnosti bili su mikrobiološka kontaminacija i povišena mutnost, te sadržavanje željeza iznad propisanog minimuma. Unatoč značajnom napretku, stanje u lokalnim vodovodima još je daleko od idealnog, zbog čega je potrebno i dalje raditi na poboljšanju stanja i upozoravati na posljedice zdravstveno neispravne vode za piće. Mnoga izvorišta lokalnih vodovoda su nezaštićena i neistražena, ne prati se kvaliteta i iskoristivost samih izvorišta, a vodotehnički objekti nisu u potpunosti sagrađeni u skladu s normativima i standardima za tu vrstu objekta.

Od većih kapitalnih investicija u sektoru vodoopskrbe, planira se dogradnja sustava vodoopskrbe naselja „visoke zone“ na području grada Zaboka te se projektiraju i grade kapitalni objekti nužni za povećanje kapaciteta sustava i sigurnosti vodoopskrbe stanovništva te za potrebe gospodarske zone grada Zaboka, ali i gospodarskih zona susjednih jedinica lokalne samouprave (grada Oroslavje i općine Veliko Trgovišće). Ukupnu organizaciju sustava javne vodoopskrbe na cijelom prostoru Krapinsko zagorske županije, u predstojećem periodu potrebno je prilagoditi Direktivi vodnog gospodarstva Republike Hrvatske, kao i svim pratećim zakonskim aktima i odredbama. Za hidroenergetsko iskorištavanje bi mogla biti interesantna rijeka Sutla. Pri razmatranju energetskog potencijala rijeke Sutle potrebno je naglasiti da se ista nalazi u posebnoj zaštiti kroz Nacionalnu ekološku mrežu te je predviđena kao dio europske mreže NATURA 2000 kao stanište rijetke i ugrožene faune.

Krapinsko – zagorska županija planira izradu podloga za planiranje korištenja obnovljivih izvora energije, te strategije njihove implementacije. Većina gradova i općina Krapinsko-zagorske županije prepoznala je važnost provođenja mjera energetske učinkovitosti u sustavima javne rasvjete te je izvršen određeni broj intervencija na postojećoj i izgradnji nove rasvjete. Krapinsko-zagorska županija u suradnji Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost posljednjih pet godina provodi projekt sufinanciranja sustava za korištenje obnovljivih izvora energije namijenjenih fizičkim osobama.

Uzevši u obzir da je oko 40% Županijske površine prekriveno šumama, dosadašnja iskustva odnosno trenutno stanje korištenja biomase, ali i zajednički interes za jačanjem domaćeg gospodarstva, kao najznačajnija mjera prepoznat je projekt područnog grijanja na biomasu. Projektom je predviđeno zadovoljavanje potreba za grijanjem prvenstveno javnih zgrada uz mogućnost kasnijeg proširenja na privatne objekte na području općina i gradova.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- poboljšanje stanja lokalnog vodovoda	- nezaštićena i neistražena izvorišta lokalnih vodovoda
- izgradnja tehničkih objekata lokalnog vodovoda u skladu sa standardima i normativima	- zdravstvena neispravnost vode u pojedinim sustavima javne vodoopskrbe
- racionalnije korištenje vode	- poteškoće u izgradnji sustava odvodnje zbog brdovite konfiguracije terena

- izgradnja planirane plinske mreže na području pojedinih gradova i općina u županiji	- mali prijenosni kapacitet srednjenaponskih vodova
- aktivna primjena obnovljivih izvora energije	
- povećanje korištenja biomase	

11. Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost

Pokrivenost cestovnom mrežom na području Krapinsko-zagorske županije je zadovoljavajuća. Mrežu cestovnih prometnica na području Krapinsko-zagorske županije čine razvrstane i nerazvrstane ceste ukupne dužine 3562,96 km. Do prije nekoliko godina cestovna infrastruktura u Krapinsko-zagorskoj županiji bila je jedna od najlošijih u Republici Hrvatskoj. No, situacija se počela mijenjati unatrag nekoliko godina od kada je zabilježen trend ulaganja u cestovnu infrastrukturu na području županije. Potrebna su veća ulaganja u održavanje zbog loše konfiguracije terena (usjeci, velike strmine) te klizišta. Velik dio županijskih cesta je nedovoljne širine kolnika, a i potrebnih tehničkih karakteristika kolnika koje bi trebale zadovoljavati te se može zaključiti da stanje cestovne infrastrukture nije povoljno.

Primjećeno je smanjenje broja prometnih nesreća, što se može pripisati nekolicini čimbenika, među kojima su sigurnija vozila, bolja cestovna infrastruktura, promjena ponašanja sudionika u prometu i ostalo. Jedna od razvojnih potreba je ulaganje u modernizaciju postojeće infrastrukture. U županiji nema potrebe za izgradnjom novih koridora županijskih ili lokalnih cesta, već je potrebno bolje iskoristiti postojeći geoprometni položaj i uložiti u potencijale.

Na području Krapinsko-zagorske županije registriran je Krapinsko-zagorski aerodrom d.o.o. za športsko - turističku djelatnost čiji su suvlasnici Krapinsko-zagorska županija i Grad Zabok. Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo 2013. izdala je rješenje kojim se daje Odobrenje za uporabu aerodroma Zabok - Gubaševo (LDZK) operatoru aerodroma KZA d.o.o. Na aerodrom trenutno mogu slijetati sportsko-turistički avioni koji svojim karakteristikama ne prelaze zahtjeve kategorije koji aerodrom posjeduje. Za Zagorski aerodrom potencijali razvoja leže u činjenici da i u ovoj fazi ima odobrenje za funkcioniranje prema navedenim karakteristikama, da će se aerodrom Lučko (Zagreb) zatvoriti za male letjelice, te da i poslovno okruženje i turistički sektor iskazuju jasan interes za korištenjem aerodroma. Razvojni prioriteti Zagorskog aerodroma u srednjoročnom razdoblju su prvenstveno osiguranje uvjeta za razvoj komercijalne djelatnosti, razvoj infrastrukture, proširenje temeljnog programa rada te utvrđivanje godišnjih kalendara rada.

U Krapinsko-zagorskoj županiji željeznički promet ima stogodišnju tradiciju te su prve pruge u promet puštene davne 1886. godine. Na području županije ukupno je 102,4 km željezničkih pruga. Duljina željezničke pruge na području Krapinsko-zagorske županije čini oko 4% ukupne duljine pruge na području Republike Hrvatske, odnosno 6% ukupne duljine pruga na području Kontinentalne Hrvatske. Jedan od problema željezničkog prometa je neelektrificiranost te jednokolosiječnost pruga koje uvelike utječu na kvalitetu i brzinu putovanja, te je iz tog razloga potrebna modernizacija i elektrifikacija željezničke infrastrukture. Ukupan godišnji broj korisnika željezničkog prometa u Krapinsko-zagorskoj županiji je 1,67 milijuna putnika što je prosječno oko 4600 ljudi dnevno. Frekvencija željezničkih linija je radnim danom prihvatljiva, dok bi vikendom bi praznikom trebalo uvesti više linija.

Što se tiče, širokopojasne infrastrukture njen razvoj je od iznimnog značenja za gospodarski razvoj županije te od ključne važnosti za omogućivanje stvaranja društva znanja. Za razvoj županije ključno je i uključivanje lokalne i područne (regionalne) samouprave koja integriranom izgradnjom infrastrukture može značajno smanjiti troškove, osobito u slučaju kada se radi o novim mrežama koje se temelje na svjetlovodnoj tehnologiji. U Krapinsko-zagorskoj županiji, 50,10% od ukupnog broja kućanstava u županiji posjeduje računalo, a 44,15% koristi Internet. Iz navedenih podataka je vidljivo da je potrebno dati veću podršku razvoju i raspoloživosti modernih tehnologija što većem broju građana. Porast dostupnosti širokopojasnog interneta smatra se ključnim pokazateljem u pripremi politika u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Dostupnost širokopojasnog pristupa internetu smatra se iznimno važnim za razvoj naprednih internetskih usluga kao što su e-poslovanje, e-uprava i e-učenje.

Iz svega navedenog, zaključujemo kako bi Krapinsko – zagorska županija trebala što bolje iskoristiti svoj geoprometni položaj i prostorne potencijale koje posjeduje. Trebala bi se usmjeriti, također, i na modernizaciju i rekonstrukciju postojeće prometne mreže (cestovne, željezničke) jer bi s time bila bolje povezana s ostatkom države i ostalih zemalja. Trebalo bi poraditi i na neadekvatnoj dinamici provedbe prometnih i infrastrukturnih programa donesenih na državnoj razini kako bi se razvojne potrebe mogle provesti.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- bolje iskorištavanje geoprometnog položaja i prostornih potencijala koje županija ima	- loš položaj cesta zbog konfiguracije terena (klizišta, usjeci)
- ulaganje sredstava u modernizaciju i rekonstrukciju postojeće mreže	- nedostatak raspoloživih proračunskih sredstava za kompletnu sanaciju nerazvrstanih cesta
- razvoj infrastrukture Zagorskog aerodroma i proširenje temeljnog programa rada	- neosigurane prometnice s neodgovarajućom signalizacijom
- osiguranje uvjeta za razvoj zrakoplovne komercijalne djelatnosti	- neelektrificiranost i jednokolosiječnost pruga
- poboljšanje kvalitete izgrađenosti infrastrukture željezničkog prometa	- neadekvatna dinamika provedbe prometnih i infrastrukturnih programa donesenih na državnoj razini
- uvođenje više željezničkih linija tokom vikenda i praznika	- nedovoljna razvijenost širokopojasne infrastrukture i slaba prohodnost kapaciteta
- uključivanje lokalne i područne (regionalne) samouprave u integriranu izgradnju širokopojasne infrastrukture	- veliko financijsko opterećenje zbog sanacije klizišta
- veća podrška razvoju i raspoloživosti digitalne infrastrukture svim građanima	
- poboljšanje digitalnih vještina kod ljudskih resursa u županiji	

OKVIR UPRAVLJANJA RAZVOJEM

12. Institucionalni okvir za upravljanje razvojem

Krapinsko-zagorska županija ima ukupno 9 upravnih odjela – Ured župana, potom Upravni odjel za poslove Županijske skupštine, UO za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove, zatim UO za financije, proračun i javnu nabavu, UO za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu, UO za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša, zatim UO za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade, UO za opće i zajedničke poslove te Službu za unutarnju reviziju. Županija je osnivač srednjih škola te zdravstvenih ustanova, a osnivač je i nekoliko institucija – Zagorske razvojne agencije, Zavoda za prostorno uređenje, Turističke zajednice na županijskoj razini, zatim Županijskih cesta, Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima te je suosnivač Regionalne energetske agencije sjeverozapadne Hrvatske.

Na području Krapinsko-zagorske županije formirane su tri lokalne akcijske grupe: Lokalna akcijska grupa (LAG) Prizag, Zagorje-Sutla i Zeleni Bregi. Već je nekoliko godina prisutan značajan interes raznih dionika s područja županije za korištenje EU sredstava, posebno u području prekogranične suradnje. Naime, razvijena je vrlo kvalitetna komunikacija sa susjednim slovenskim partnerima, a upravo ti kontakti i suradnja s omogućili su relativno rano upoznavanje s konkretnim iskustvima korištenja EU fondova i stjecanja uvida u mogućnosti koje pružaju fondovi. Krapinsko-zagorska županija bila je, uslijed određenih parametara koji su se odnosili na razvijenost, među onima koji nisu imali mogućnost sudjelovati u natjecajima u okviru IPA III komponente, namijenjene razvoju poslovne infrastrukture. Do povećanog broja prijavitelja može se doći snažnijim i konkretnijim educiranjem, angažmanom stručnjaka, a potencijalnim prijaviteljima nužno je pravodobno prezentirati mogućnosti kojima mogu premostiti eventualni nedostatak vlastitih sredstava (mjere potpore Krapinsko-zagorske županije za pripremu projektne dokumentacije, krediti HBOR-a, jamstva HAMAG INVEST-a i dr.).

Na području Krapinsko-zagorske županije provedena su tri projekta u okviru programa PROGRESS, financijskog instrumenta Unije koji podupire razvoj i koordinaciju politika na području zapošljavanja, socijalne uključenosti i zaštite, uvjeta rada, Anti diskriminacije, ravnopravnosti spolova i svih aktivnosti snažne europske dimenzije. U projekte su bili kao partneri uključeni HGK Županijska komora Krapina te Krapinsko-zagorska županija. HGK ŽK Krapina ukupno je provela tri projekta iz programa PROGRESS. Krapinsko-zagorska županija, a posebno Zagorska razvojna agencija intenzivno su sudjelovali na pripremi projekata čiji su nositelji bile druge organizacije, što je uglavnom posljedica vrlo razvijene suradnje s međunarodnim partnerima, posebno u okviru programa za prekograničnu suradnju, ali i potpore i suradnje županijske uprave i razvojnih agencija ostalih aktera s područja županije kao što su jedinice lokalne samouprave, interesna udruženja, itd.

Iz svega navedenog zaključujemo, da sve više postoji potreba za dodatnom edukacijom o EU fondovima nositelja političke vlasti na županijskoj i lokalnoj razini s ciljem boljeg razumijevanja i veće podrške za ovu problematiku. Također, više županija i agencija ističe problem bolje međusobne usklađenosti središnjih tijela u pogledu organiziranja natječaja i informiranja korisnika na županijskoj i lokalnoj razini.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI PROBLEMI
- ulaganje u ljudske resurse u institucijama županije	- needuciranost o potencijalnim mogućnostima EU projekata
- razviti strategije i vještine u korištenju EU fondova	- nedostatna spremnost za pripremu i prijavu projekata
- snažnije i konkretnije educiranje i angažman stručnjaka u EU projektima	- komplicirana i dugotrajna procedura i administracija nadležnih tijela
- motivirati i financijski ojačati OCD za aktivnije uključivanje	

- bolja međusobna usklađenost središnjih tijela	
---	--

REZULTATI PROVOĐENJA PRIJAŠNJIH STRATEGIJA

13. Rezultati provođenja prethodne generacije strateškog dokumenta

Usvajanjem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 153/09) i Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011. – 2013. te Pravilnika o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija („Narodne novine“, broj 53/10), pokrenut je sustavan proces strateškog planiranja na razini županija u Republici Hrvatskoj.

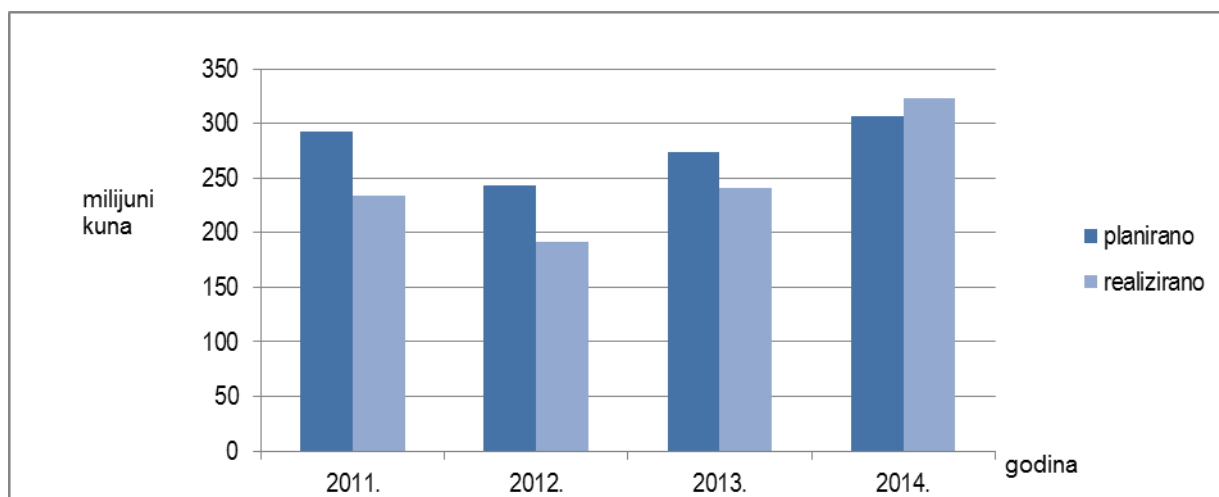
U svim županijama u Hrvatskoj izrađene su županijske razvojne strategije za razdoblje 2011. - 2015. godine. Razvojna strategija Krapinsko–zagorske županije povjerena je na izradu Zagorskoj razvojnoj agenciji koja je operativno tijelo Krapinsko–zagorske županije. Glavni tim osnovan je u lipnju 2009. godine i koordinirao je aktivnosti oko izrade Strategije. Kao vanjski vrednovatelj izabran je Institut za međunarodne odnose (IMO) iz Zagreba. Sukladno postavljenim smjernicama za izradu županijskih razvojnih strategija imenovani su i članovi Regionalnog partnerskog vijeća od strane Župana Krapinsko–zagorske županije.

Svrha izrade Strategije bila je pripremiti Županiju, županijske institucije i cjelokupni prostor na prihvaćanje i uspješno korištenje prepristupnih fondova EU i onih koji će nam biti na raspolaganju od ulaska u EU. Metodologija koja se koristila prilikom izrade Strategije u skladu je sa standardima koji se primjenjuju u EU, a obuhvaćala je temeljnu analizu stanja u Županiji, SWOT analizu, izradu vizije razvoja do 2013. godine, strateške ciljeve, izradu strategije koja se sastoji od razvojnih prioriteta i mjera uz naznaku okvirnih projekata prema horizontalnim načelima EU–a, te predviđanja razvojnih učinka Strategije. Osim toga dokument sadrži i plan i principe provedbe same Strategije kao i indikatore mjerenja uspjeha pri postizanju zadanih ciljeva.

Pri izradi primijenjena su dva metodološka principa izrade. Jedan pristup je bottom up, a krenuo je od općina/gradova, a drugi pristup bio je top – down i krenuo je od same Županijske radne skupine i Regionalnog partnerskog vijeća koji su istovremeno utvrdili županijske prioritete. Partnerski pristup doveo je do definiranja ciljeva i prioriteta razvoja Krapinsko–zagorske županije koji bi se trebali ostvariti implementacijom mjera koje su razrađene unutar svakog prioriteta. Ciljevi, prioriteti i mjere u skladu su s prioritetima regije Sjeverozapadna Hrvatska, koje je Krapinsko–zagorska županija dio, kao i sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske kao najvažnijim dokumentom regionalnog planiranja u RH. Na taj su način zadovoljena sva načela izrade strateških dokumenata – načelo sukladnosti, smislenosti i održivosti.

Praćenje provedbe Strategije sastoji se od financijskog i narativnog dijela izvješća. Financijski izvještaj o provedenim razvojnim mjerama poduzetim u izvještajnim razdobljima 2011., 2012., 2013. i 2014. grupiran je prema skupinama razvojnih mjera, po područjima razvoja za ostvarenje pojedinog prioriteta i strateškog cilja utvrđenih u Strategiji. Financijska analiza provedbe mjera županijske razvojne strategije pokazuje da su se predviđeni prioriteti i mjere proveli u iznosu od 105,15% planiranih sredstava, što ukazuje na veću koncentriranost sredstava, pozitivne korake u planiranju proračuna, polagan oporavak financijskog kapaciteta jedinica lokalne (regionalne) samouprave te zajedničko djelovanje pojedinih glavnih dionika kako bi se ostvarili definirani ciljevi.

Grafikon 1 - Usporedba planiranih i realiziranih sredstava za provedbu mjera 2011. - 2014. godine

Izvor: Zagorska razvojna agencija d.o.o., Izvješća o provedbi Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije, 2011., 2012., 2013. i 2014. godine

Također, financijska izvješća za svaku godinu pokazuju da se u određenom razdoblju u neke mjere nije financijski ulagalo. Mjere u koje se nije ulagalo 2011., 2012. i 2013. su ostale nepromijenjene, dok izvješće za 2014.g. ukazuje promjenu na tom polju i mijenjaju se mjere u koje se ne ulaže. I jedna i druga situacija jasno ukazuju na potrebu redefiniranja mjera i osmišljavanja novih programskih ciljeva za naredno razdoblje, na što se i u svakom izvješću upozoravalo, a ta potreba proizlazi iz:

- 1.) Metodologija izrade Strategije nije usklađena s izvještajima o provedbi Strategije – odnosno, raspisi mjera, učinci, indikatori i ciljevi pojedinih mjera u Strategiji nisu dovoljno dobro opisani, jasni i mjerljivi. Time se u izradi Strategije nisu u potpunosti stvorili preduvjeti za njezinu realnu provedbu – u proces planiranja i razvoja Strategije za naredno razdoblje potrebno je uključiti predstavnike lokalne razine.
- 2.) Izvještaj je pokazao da se neke od mjera navedenih u Strategiji nisu provodile (prema financijskim podacima) te je potrebno izraditi situacijsku analizu i iz nje redefinirati potrebne mjere u Krapinsko-zagorskoj županiji.
- 3.) Promjena prioriteta razvoja na europskoj i nacionalnoj razini povlači za sobom i korigiranje mjera navedenih u Strategiji.

Iz financijskih izvještaja jasno je vidljivo da se u neke mjere kontinuirano nije ulagalo kroz cijelo razdoblje za koje je Strategija donesena. Mjere u koje se uopće nije ulagalo su:

- 2.3.4. Dodjela zaštitnog znaka „Izvorno zagorsko“
- 4.4.4. Plinifikacija Županije
- 1.3.2. Logistički park – logističko-distributivni centar
- 1.1.4. Razvoj klastera

Mjere koje su se 2014. godine provele, a prijašnjih godina nisu bile su: 2.1.7. Agrookolišne mjere, 4.3.3. Održivo korištenje geotermalnih izvora (Zaštita i korištenje geotermalnih izvora), 1.3.1. Razvoj usluga u funkciji tranzitnog prometa, 2.1.5. Razvoj infrastrukture za obnovljive izvore energije i usklađivanje s Nitratnom direktivom, 4.4.5. Zaštita od poplava.

Također, mjere koje su bile provodene 2011. – 2013., a 2014. godine se nisu provodile su: 1.1.5. Jačanje sposobnosti za privlačenje ulaganja, 1.1.7. Socijalno poduzetništvo, 1.1.9. Umrežavanje poslovnog sektora s javnim i znanstveno-istraživačkim sektorom, 3.1.3. Razvoj ljudskih resursa u skladu s potrebama gospodarstva (edukacija za poduzetništvo sadašnjih te budućih radnika i poslodavaca).

Razlozi za neprovođenje mjera iz Strategije navedeni su u izvješćima za 2014. godinu, kao i prethodnih godina, a najveći je problem bio nepoznavanje procesa strateškog planiranja kao i nedovoljno poznavanje samog procesa izvještavanja od strane glavnih dionika. Zagorska razvojna agencija d.o.o. kao regionalni koordinator ukazivala je na činjenicu da proces strateškog planiranja u jedinicama lokalne samouprave nije dovoljno prepoznat te da postoji neusklađenost u razvojnim planovima lokalne i regionalne razine. Osim u planiranju, neusklađenost postoji i na razini praćenja učinaka te izvještavanja. Kako bi se utjecalo na smanjivanje negativnih posljedica ovakvog statusa na terenu, Zagorska razvojna agencija d.o.o. u suradnji s Partnerskim vijećem za tržište rada KZZ-a te Krapinsko-zagorskom županijom 2013. godine i početkom 2014. godine osmislile su i provodile projekt financiran sredstvima EU-a koji je bio usmjeren na usvajanje procesa strateškog planiranja na lokalnoj razini, približavanje glavnih faza i dijelova strateškog planiranja glavnim dionicima te je uloženi dodatni napor u izradu strateških dokumenata nove generacije. Organizirane su radionice za javnu upravu i javne institucije kako bi im se približila Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije i objasnili svaki koraci u provedbi Strategije. Time se aktivno djelovalo na podizanje svijesti o važnosti poštivanja odrednica regionalnog razvoja, no problem neusklađenosti planova razvoja pojedinih institucija/županije i jedinica lokalne samouprave još uvijek je prisutan. Glavni uzrok tome je i dalje nedovoljna upoznatost sa Strategijom koja predstavlja ishodišni dokument razvoja, što rezultira time da se realni učinci mjera ne mogu kvalitetno izmjeriti jer svaka jedinica lokalne samouprave te ostali dionici razvoja vode zasebne i različite evidencije. Problem predstavlja i činjenica što u pokazateljima nema polazne vrijednosti za 2010. g. (zbog nedostatka informacija u Akcijskom planu i raspisu mjera u Strategiji) pa nije moguće odrediti realan učinak provedenih mjera na području Krapinsko-zagorske županije.

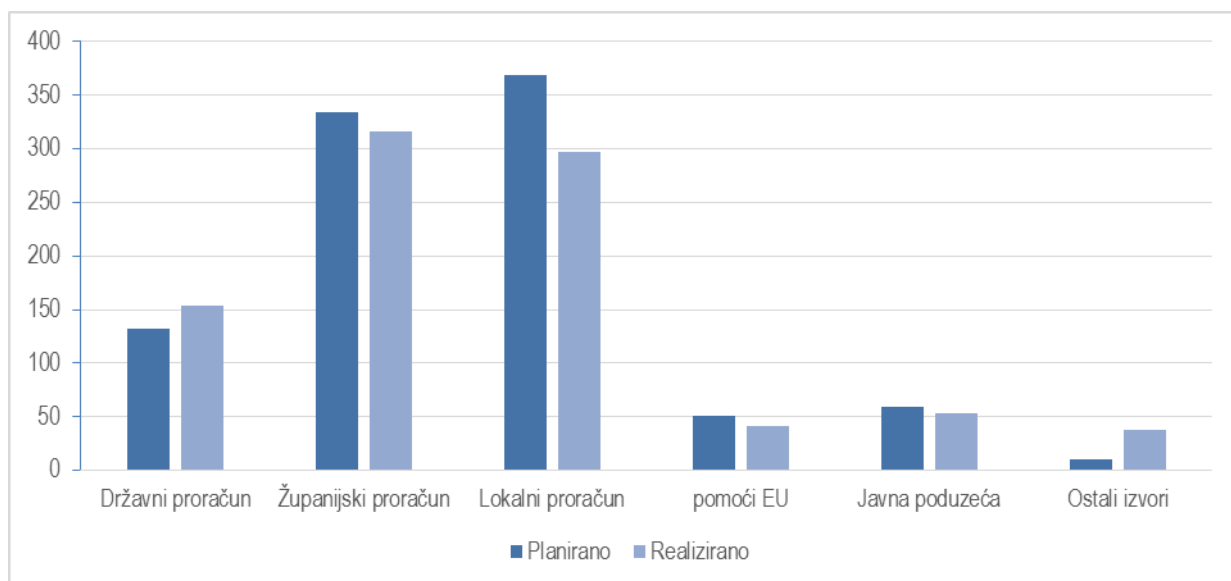
U tablici 79 detaljnije je razmotreno u koje se skupine mjera kako ulagalo pa možemo zaključiti da su najveća planirana ulaganja kroz sve četiri godina bila namijenjena za mjere koje potiču razvoj društvenih djelatnosti gdje su utrošena sredstva u odnosu na planirana u rasponu od 95 do 105%, a najveća razlika između planiranih i utrošenih sredstava vezana je za skupinu mjera za razvoj ljudskih potencijala gdje je razlika utrošenih sredstava u odnosu na planirana čak 30 puta veća (2014. godina), a najvažniji razlog tome su sredstva iz državnog proračuna za mjere unapređenja i tržišta rada i zapošljavanja.

Tabela 1 - Ulaganja u skupine mjera prema području razvoja

Godina	2011.		2012.		2013.		2014.	
	Planirano ulaganje u milijunima kuna	Utrošeno u milijunima kuna	Planirano ulaganje u milijunima kuna	Utrošeno u milijunima kuna	Planirano ulaganje u milijunima kuna	Utrošeno u milijunima kuna	Planirano ulaganje u milijunima kuna	Utrošeno u milijunima kuna
Gospodarstvo	17,3	16	15	13	14,7	12,8	21,5	20,5
Komunalna infrastruktura	83,5	67,5	58	52	53,4	45,6	93	84
Društvene djelatnosti	113,5	108,6	105	93	124	119	151,8	158,1
Zaštita okoliša, prostor i priroda	12,3	6,4	9,6	5,4	14,5	14,5	8,7	4,7
Ljudski potencijali	9,4	8,8	3,8	7	3,5	16	0,8	25
Institucije	2,9	7	3,8	3,5	7,3	5,1	14,5	14

Izvor: Zagorska razvojna agencija d.o.o., Izvješća o provedbi Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije, 2011., 2012., 2013. i 2014. godine

Grafikon 2 - Analiza realizacije prema izvorima financiranja, u milijunima kuna, 2011. – 2014. godina

Izvor: Zagorska razvojna agencija d.o.o., Izvješća o provedbi Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije, 2011., 2012., 2013. i 2014. godine
Ostali izvori = javno-privatna partnerstva, koncesije, sredstva privatnog sektora.

Sastavni dio izvještavanja o provedbi Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije čini i Baza projekata. U vremenskom razdoblju 2011. – 2014. godine ukupno je u Bazu projekata prijavljeno 727 projekata u iznosu od 13.834.649.570,05 kuna. U tijeku je, odnosno provodi se, 127 projekata u iznosu od 2.847.465.944,45 kuna.

Tabela 2 - Projekti u bazi projekata Krapinsko-zagorske županije

Godina	Broj prijavljenih projekata u Bazu	Vrijednost prijavljenih projekata u Bazu, kune	Broj projekata koji su u provedbi	Vrijednost projekata koji su u provedbi, kune
2011.	317	8.181.632.941,09	69	2.430.555.234,26
2012.	128	3.987.147.404,79	27	214.508.323,45
2013.	89	573.521.667,85	6	68.204.694,00
2014.	143	942.340.251,87	19	124.041.599,74
2015.	50	150.007.304,45	6	10.156.093,00
Ukupno	727	13.834.649.570,05	127	2.847.465.944,45

Izvor: Zagorska razvojna agencija d.o.o., Baza projekata

Zbog svega navedenog, Razvojna strategija za razdoblje 2016. – 2020. mora uzeti u obzir sljedeće potrebe:

- povezivanje proračuna sa strateškim dokumentima,
- bolje iskoristiti mogućnosti koje pruža suradnja između općina, gradova i županija,
- daljnje jačanje partnerstva između jedinica lokalne samouprave i znanstvene zajednice, gospodarskih subjekata i organizacija civilnih društva,
- unaprijediti povezanost planova ulaganja državnih tvrtki sa provedbom razvojne strategije,
- jačanje prekogranične suradnje,
- bolje iskorištavanje mogućnosti europskih fondova.

PREPOZNAVANJE RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA

14. SWOT analiza

Položaj, prirodni resursi, okoliš	
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Povoljan geoprometni položaj (pogranična županija na europskom cestovnom i željezničkom koridoru, blizina Zagreba) pogodan za razvoj poslovanja, posebno logistike. • Značajni prirodni resursi –više termalnih izvora koji se koriste u terapijske i turističko-rekreativne svrhe. • Očuvana priroda i okoliš koji su atraktivni turistima, a osiguravaju zdrav život stanovništva, i pretpostavka su za ekološku poljoprivredu. • Motiviranost najšire javnosti za probleme prostornog uređenja i očuvanja okoliša (aktualni ključni pozitivni akteri: JU za zaštićene dijelove prirode, Zavod za prostorno uređenje, udruge, strukovna društva, turističke zajednice, obrazovne ustanove...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Sustav odvodnje otpadnih voda kao zaštita kod poplava i zagađenja nije u potpunosti razvijen na cijelom području. • Nesanirana odlagališta otpada, divlji deponiji i kamenolomi imaju negativan utjecaj na okoliš. • Nepovezanost lokalnih vodovoda s javnim sustavom vodoopskrbe. • Loša kvaliteta lokalnih cesta. • Nepostojanje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i samo djelomično provođenje selektivnog sakupljanja otpada. • Niski stupanj korištenja obnovljivih izvora energije. • Zapuštenost obradivih poljoprivrednih površina. • Usitnjenost i rascjepkanost poljoprivrednog i šumskog zemljišta nije povoljna za komercijalnu poljoprivrednu proizvodnju. • Nedovoljna informiranost o vrijednostima prirodne baštine, nedostatak organizirane ponude. • Slaba iskorištenost potencijala za razvoj sportsko-rekreativnih sadržaja. • Slabo stanje zaštićenih dijelova prirode, posebno spomenika parkovne arhitekture (imovinsko-pravni odnosi, devastacija, uzurpiranje, loše vođene revitalizacije i dr.) koji traže značajna ulaganja u studijske poslove i samu obnovu. • Izostanak holističkog pristupa i integralnog vrednovanja bioloških i krajobrazne kvaliteta okoliša i potencijala prirodnih dobara (izostanak krajobrazne osnove županije).
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Povoljna klimatska obilježja. • Blizina velikih emitivnih tržišta. • Rezerve pitke vode koje mogu osigurati samostalnost. • Velika površina pod šumama koje su pročistači zraka te sprečavaju eroziju tla. • Nezagađeno poljoprivredno zemljište pogodno 	<ul style="list-style-type: none"> • Propadanje prirodnih resursa uslijed globalnih klimatskih promjena, degradacije, zagađenja i zapuštenosti. • Neriješeni imovinsko-pravni odnosi. • Neadekvatna zakonska regulativa zaštite i korištenja termalnih izvora (nije uključeno u legislativu o zaštiti izvorišta pitke vode).

<p>za ekološku i drugu poljoprivrednu proizvodnju (stočarstvo, voćarstvo).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postojanje zakona koji regulira osnivanje zajedničkog odlagališta otpada sa susjednim županijama. • Uvrštenje planirane prometne infrastrukture u nacionalne planove financiranja (puni profil autoceste, paralelna i brza cesta, koridor Xa brze željeznice, letjelišta). • Usklađenje sustava zaštite od poplave i vodnih režima s europskim standardima. • Povećana potražnja za ekološkim proizvodima na tržištu prehrambenih proizvoda u RH i EU. • Povećanje interesa za poslovnim ulaganjima uz prometne pravce. • Povećana potražnja za termalnim lječilištima zbog starenja i zdravlja stanovništva RH i EU. • Postojanje sredstava EU predviđenih za razvoj infrastrukture. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak financijskih sredstava za provedbu zakonske regulative u sektoru zaštite okoliša i prirode u javnom i privatnom sektoru. • Prometni i infrastrukturni programi većeg opsega donose se na državnoj razini, s neadekvatnom dinamikom provedbe. • Iskorištavanje mineralnih sirovina i drugih proizvodnih resursa kroz koncesije kojima upravlja država, bez dovoljne kontrole. • Visoka ovisnost o provedbi drugih, za okoliš potencijalno degradirajućih sektorskih politika (urbanizacija/graditeljstvo, promet, trgovina/ industrija, korištenje mineralnih sirovina i dr.).
Gospodarstvo	
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Razvijena prerađivačka industrija (industrija stakla, papira, metaloprerađivačka industrija) sa snažnim poduzećima koja posluju na izvoznim tržištima. • Stariji proizvođači u tekstilnoj industriji spremni za ulazak u tržišne niše veće dodane vrijednosti zapošljavaju veliki broj ljudi i posluju pozitivno. • Konkurentna tekstilna industrija u proizvodnji odjeće za renomirane svjetske proizvođače te proizvodnji prediva. Proizvođači u tekstilnoj industriji spremni za ulazak u tržišne niše veće dodane vrijednosti. • Konsolidirani obrti s dugom tradicijom doprinose i nadopunjavaju razvoj industrije. • Prepoznatljivost destinacije („Bajka na dlanu“) zbog duge tradicije u topličkom, zdravstvenom, vjerskom, izletničkom, kulturnom i enogastronomskom turizmu (UNESCO nematerijalna baština). • Postojanje energetske infrastrukture adekvatne za gospodarski razvoj. • Rastući sektor proizvodnje energije iz obnovljivih izvora. • Rastući sektor ekološke poljoprivrede koristi manje prosječne površine parcela i više radne snage. • Razvijen sektor cestovnog putničkog i teretnog prijevoza s dugom tradicijom i kontinuiranim rastom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slaba prohodnost i kapaciteti telekomunikacijske infrastrukture (nema optičkih kablova) ograničava razvoj gospodarstva. • Poslovne zone predviđene u prostornim planovima nemaju kvalitetnu infrastrukturu potrebnu za investiranje. • Sektor vinarstva nedostatnih kapaciteta. • Nepostojanje komercijalne poljoprivredne proizvodnje u svim sektorima. • Nedovoljna mobilnost radne snage. • Loša povezanost javnim prijevozom lokalno i s drugim lokacijama u RH i EU, posebice loša željeznička povezanost koja je važna za razvoj gospodarstva. • Nedostatak ex-ante analize socijalnih i gospodarskih trendova, sposobnosti predviđanja promjena i budućih potreba te nedovoljna prilagodba radnika, poduzeća i poduzetnika promjenjivim gospodarskim okolnostima. • Niska razina tehnologije, zastarjeli procesi proizvodnje u poduzećima. • Proizvodi s niskom dodanom vrijednošću, uglavnom poluproizvodi. • Nerazvijen sektor socijalnog poduzetništva koji bi osigurao lakši pristup zapošljavanju osobama kojima prijeti socijalna isključenost. • Neravnomjeran razvoj svih područja koncentracijom gospodarskih zbiljanja na pojedinim lokacijama. • Neodrživo upravljanje objektima kulturne baštine i slabo korištenje kulturne baštine u

	<p>turističkoj ponudi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nerazvijeno tržište autohtonih i ekoloških proizvoda. • Nepovezanost malih poljoprivrednih proizvođača. • Nedovoljni financijski kapaciteti javne uprave za provedbu razvijenih instrumenata potpore gospodarskoj i tehnološkoj infrastrukturi. • Odljev stručnih i visokoobrazovanih kadrova u svim sektorima osim u zdravstvu. • Socijalna neodgovornost i neosjetljivost poslodavaca (poput neisplate plaća i neplaćanja doprinosa za radnike). • Rad i poslovanje na crno.
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Blizina Zagreba kao poslodavca, tehnološkog resursa, tržišta za poljoprivredne proizvode i turističkog emitivnog tržišta. • Dostupni strukturni i investicijski fondovi EU pogodni za razvoj gospodarstva i infrastrukture. • Pojednostavljen plasman proizvoda i usluga na jedinstvenom europskom tržištu. • Podrška razvoju, komercijalizaciji i specijalizaciji poljoprivredne proizvodnje kroz Jedinstvenu poljoprivrednu politiku (CAP) EU. • Modernizacija željezničke infrastrukture kroz državne investicije čime se potiče gospodarski razvoj. 	<ul style="list-style-type: none"> • Neučinkoviti nacionalni program i financijski okvir potpore proizvodnim investicijama, poduzetništvu i zapošljavanju. • Poslovne zone predviđene u prostornim planovima uglavnom su u privatnom vlasništvu i nemaju infrastrukturu potrebnu za investiranje. • Nedostatak nacionalnih sredstava za sufinanciranje EU programa i loše upravljanje sustavom EU fondova ugrožava projekte na lokalnoj razini. • Nepostojana porezna politika i legislativa negativno utječe na poslovanje. • Nefleksibilni obrazovni sustav kojim upravlja država značajno utječe na nesrazmjer između ponude i potražnje na tržištu rada. • Rast konkurencije proizvođača iz cijelog svijeta u poljoprivredi i prerađivačkoj industriji. • Zakonska regulativa godinama onemogućava korištenje nekretnina u vlasništvu države. • Usklađenje s europskom legislativom kroz postavljanje standarda iznad propisanih EU standarda negativno utječe na poslovne procese u privatnom sektoru.
Društvene djelatnosti	
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Razvijena mreža pučkih otvorenih učilišta i ustanova za obrazovanje odraslih s raznovrsnim programima dodatnog obrazovanja i verificiranim programima prekvalifikacija – mogu brže reagirati na potrebe tržišta rada. • Kvalitetno organizirana primarna i sekundarna zdravstvena zaštita (naročito specijalne bolnice). • Kontinuirano zaadovoljavajuća razina visokoobrazovnog kadra u zdravstvu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veliki udio stanovništva s nezavršenom osnovnom i završenom osnovnom školom u ukupnom stanovništvu. • Školski programi nisu usmjereni na zapošljavanje, nema interesa za pojedine programe te nedostaje programa tehničke struke. • Starija populacija (iznad 50) ne traži posao. • Trajni odlazak kvalificiranih i visokokvalificiranih osoba u druge sredine zbog nemogućnosti zapošljavanja.

<ul style="list-style-type: none"> • Dobri programi preventivne zdravstvene zaštite. • Raznovrsna kulturno-povijesna baština. • Organizirani i rasprostranjeni oblici očuvanja tradicije i kulture kroz udruge i događaje. • Gostoljubivost stanovništva regije koristi se u turističkom brendiranju. • Raznovrsnost programa u Centru za mlade i nezavisnu kulturu te postojanje lokalnih volonterskih centara i info centara za mlade. • Raznovrsni srednjoškolski programi i funkcionalna mreža srednjih škola. • Dobro razvijena mreža osnovnih škola. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pučka otvorena učilišta i ustanove za obrazovanje odraslih premalo se uključuju u obrazovne procese za gospodarstvo. • Stanovništvo nedovoljno uključeno u procese cjeloživotnog učenja. • Nedovoljno razvijena svijest o važnosti volontiranja (svaki rad za opće dobro bez naplate). • Nedovoljno ulaganje privatnog sektora u razvoj ljudskih potencijala te istraživanje i razvoj. • Nedostatak određenih liječnika – specijalista. • Slabo razvijen sustav profesionalne rehabilitacije uključujući slabe mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom. • Otežan pristup tržištu rada socijalno ugroženim osobama te osobama s posebnim potrebama. • Nedovoljno razvijeni izvaninstitucionalni oblici skrbi za starije stanovništvo. • Nedostatak stručne radne snage specifičnih kompetencija (npr. tehničke struke) koja odgovara potrebama gospodarstva. • Nedovoljno razvijeni mehanizmi privlačenja stručnih kadrova potrebnih gospodarstvu. • Neadekvatna infrastrukturna i tehnička opremljenost školskih ustanova. • Objekti i sadržaji kulturno-povijesne baštine nedovoljno iskorišteni u turističke svrhe. • Odumiranje stare zagorske arhitekture. • Polagani gubitak lokalnog (zagorskog) identiteta. • Podzastupljenost škola i kompetencija djelatnika u školama za razvoj STEM područja.
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Javno-privatno partnerstvo kao izvor financiranja gradnje ili dogradnje objekata javnih ustanova. • Blizina Zagreba kao obrazovnog centra. • Mobilnost i obrazovanje u ostatku EU-a. • Povezivanje organizacija civilnog društva u EU-u. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nesrazmjer između postojećeg stanja i propisanih standarda u predškolskim i školskim ustanovama i nedostatak novca za provođenje propisanih standarda. • Nefleksibilan obrazovni sustav uzrokuje neusklađenost obrazovnih programa s potrebama tržišta rada i proizvodi nedovoljno osposobljen i nekvalificiran stručni kadar. • Državne konzervatorske službe nefleksibilnim upravljanjem kulturnom baštinom uzrokuju visoke troškove i odgode u restauraciji zapuštene lokalne kulturne baštine.
Upravljanje razvojem	
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Iskustvo regionalne razvojne agencije u iniciranju, pripremi i provedbi razvojnih projekata financiranih na nacionalnoj i 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno razrađeni gospodarski prioriteti. • Političko i stručno osoblje u regionalnoj i lokalnoj samoupravi nedovoljno educirano za

<p>međunarodnoj razini.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobra umreženost javnog, civilnog i privatnog sektora s organizacijama i institucijama u RH i inozemstvu. 	<p>upravljanje razvojem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Određeni broj malih jedinica lokalne samouprave ima ograničene ljudske i financijske resurse. • Nedostatna suradnja i koordinacija te nezadovoljavajuća i nestandardizirana komunikacija i protok informacija na vertikalnoj (država, županija, JLS) i horizontalnoj razini (između JLS). • Civilno društvo nedovoljno zainteresirano za sudjelovanje u upravljanju razvojem.
<p>PRILIKE</p>	<p>PRIJETNJE</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirani razvoj kapaciteta organizacija civilnog društva kroz višegodišnji program JAKO. • Nacionalni i EU programi jačanja civilnog društva i kompetencija svih sektora za razvoj. 	<ul style="list-style-type: none"> • Neprovođenje sustavne decentralizacije. • Ograničena raspodjela sredstava koja su na raspolaganju lokalnoj i regionalnoj samoupravi – dodatne nadležnosti ne prati financiranje. • Česte promjene nacionalne legislative i porezne politike vezane uz upravljanje razvojem.

STRATEŠKI OKVIR

15. Vizija razvoja Krapinsko-zagorske županije

Strateški okvir razvoja predstavlja artikulaciju promjena koje se žele postići u društveno-ekonomskom razvoju Krapinsko-zagorske županije. Odluka o promjenama donosi se u skladu s identificiranim potrebama razvoja koje su sustavno prikazane u SWOT analizi, a u kontekstu ograničenih financijskih kapaciteta. Nakon identificiranih potreba, izrađena je vizija razvoja Krapinsko-zagorske županije. Vizija predstavlja sažetu i jasnu predodžbu o željenom postignuću u razvoju županije te je zasnovana na realnim saznanjima u osnovnoj analizi te SWOT analizi te idejama o budućem razvoju županije.

VIZIJA RAZVOJA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE GLASI:

KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA – Bajka na dlanu u kojoj održivi RAZVOJ POČIVA NA LJUDIMA koji ostvaruju svoje potencijale, IDEJAMA koje se njeguju i razvijaju, OKOLIŠU koji je temelj zdravlja, USPJEŠNIM GOSPODARSTVENICIMA koji grade konkurentnost regije te TRADICIJI koja se poštuje.

Vizija se ostvaruje djelovanjem svih javnih i privatnih dionika koji njeguju ZAJEDNIČKE VRIJEDNOSTI:

4. PARTNERSTVO – Krapinsko-zagorska županija GRADI I NJEGUJE pozitivne odnose i suradnju kako bi se postigli zajednički ciljevi i pronašla najbolja rješenja za razvoj;
5. INOVATIVNOST – Krapinsko-zagorska županija PODUPIRE izvrsnost, kreativnost i inicijativu;
6. POTPORA – Krapinsko-zagorska županija PRUŽA javne usluge visoke kvalitete svim stanovnicima, društvenoj i poslovnoj zajednici.

Krapinsko-zagorska županija do 2020. godine postat će zelena oaza Kontinentalne Hrvatske u kojoj se ostvaruje sinergija privatnog, javnog i civilnog sektora u svrhu održivog razvoja. Ulaganjem u moderne tehnologije, inovacijama unutar proizvodnih procesa, društveno odgovornim poslovanjem te konkurentnom radnom snagom gospodarstvenici su nositelji sveukupnog razvoja Krapinsko-zagorske

županije. Izgradnjom potporne infrastrukture potiče se razvoj i njeguje kultura poduzetništva. Javni sektor kroz kreirane javne politike pruža punu potporu gospodarskom i obrazovnom sektoru kroz stvaranje educirane, mobilne i fleksibilne radne snage koja odgovara potrebama gospodarstva. Javna uprava odgovara na postavljene zahtjeve privatnog i civilnog sektora u kratkom roku, služi građankama i građanima te djeluje kao nositelj aktivnosti umrežavanja s Europskom unijom. Kvalitetnim planovima razvoja stvoreni su preduvjeti za realizaciju investicija, izgrađena je potrebna komunalna i prometna infrastruktura koja omogućava brži razvoj gospodarstva i podiže kvalitetu života. Kvaliteta života osigurana je kroz razvijene institute potpore stanovnicima Krapinsko-zagorske županije te im se omogućava kvalitetno provođenje slobodnog vremena, visoka razina kvalitete obrazovanja te dostupne i otvorene zdravstvene usluge.

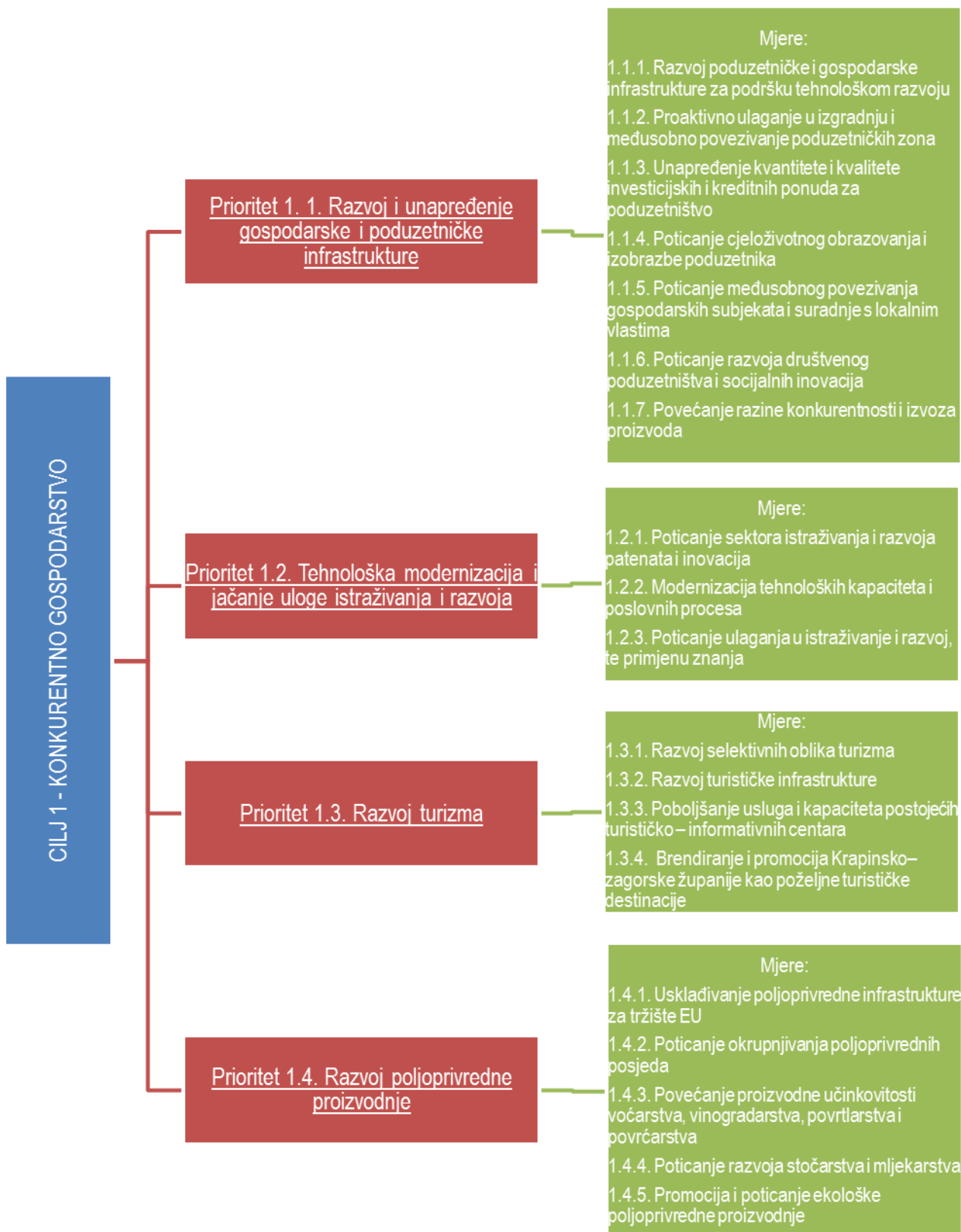
Iz vizije razvoja izvedeni su ciljevi razvoja kojima se opisuju trendovi i procesi u Županiji, razrađeni su na način koji omogućuje iskorištavanje identificiranih snaga i prilika Županije, a kako bi se prevladale i zaobišle prijeteće i slabosti.

Ciljevi razvoja odnose se na:

1. Konkurentno gospodarstvo – postiže se sustavnim ulaganjima u izgradnju potrebne infrastrukture koja će omogućiti razvoj obrtništva i poduzetništva, a bazirajući se na prerađivačkoj industriji kao dominantnom sektoru gospodarstva. Ulaganja gospodarstvenika temelje se na uvođenju modernih tehnologija i primjeni inovacija unutar svojih poduzeća/obrt. Poljoprivreda i turizam sekundarne su grane razvoja i temelje se na ponudi selektivnih oblika turizma, a u punu funkciju stavljaju se toplice, dvorci, prirodna baština pri čemu sektor poljoprivrede služi kao glavni opskrbeni lanac prehrambenih proizvoda. Stvaraju se kratki lanci opskrbe u sektoru poljoprivrede, potiče se modernizacija poljoprivredne proizvodnje i kreiran je prepoznatljiv „zagorski proizvod“ poput štrukli, Zagorskog purana i ostalih proizvoda koji svjedoče o bogatoj tradiciji Zagorja.
2. Razvoj ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života – sustav obrazovanja na svim razinama u skladu je s novim trendovima, škole se obnavljaju i opremaju modernim tehnologijama i na taj način stvaraju poduzetnu, konkurentnu i fleksibilnu radnu snagu koja u kratkom roku može zadovoljiti potrebe gospodarstva. Javni sektor potiče i promiče razvoj stručnih programa obrazovanja te poziva roditelje i učenike na odabir strukovnog obrazovanja usmjerenih na potrebe gospodarstva. Sektor zdravstva osigurava primarnu i sekundarnu zdravstvenu zaštitu stanovnika jednako dostupnu svima te je opremljen modernim tehnologijama u funkciji očuvanja zdravlja. Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju centri su zdravstvenog turizma te nude nove i inovativne programe zdravlja i vitalnosti. Socijalna skrb postaje potpora i motivator ranjivih skupina koje se kroz diversificirane programe javnog i civilnog sektora uključuju u svakodnevni život društva.
3. Održivi razvoj prostora, okoliša i prirode – bogatstvo kulturne i prirodne baštine kojim obiluje Krapinsko-zagorska županija očuvano je kroz razvijen sistemski pristup zaštiti i očuvanju tih dobara, a koja su u funkciji sveukupnog razvoja, posebice u sektoru turizma. Prirodna dobra su valorizirana i predložena je njihova eksploatacija u sektorima u kojima oni ostvaruju najveći doprinos. Energetska učinkovitost te upotreba obnovljivih izvora energije postaje svakodnevica te su stanovnici Krapinsko-zagorske županije kroz aktivnosti energetske učinkovitosti postali promotori održivog razvoja. Razvojem prometne infrastrukture se povezuju svi dijelovi Županije, a kako bi se omogućio razvoj gospodarstva (stavljanjem u funkciju željeznice i modernizacijom

cestovne infrastrukture), kvalitetnije i brže putovanje radne snage (mobilnost) i poboljšala sveukupna kvaliteta života.

Sistematiziran pregled ciljeva, prioriteta i mjera razvoja nalazi se u nastavku.

CILJ 2 - RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA I
UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA

Prioritet 2.1. Izvrsnost u odgojno-
obrazovnom sustavu

Mjere:
2.1.1. Poboljšanje kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja
2.1.2. Pedagoška standardizacija uvjeta rada i kurikuluma u odgojno-obrazovnim ustanovama
2.1.3. Sustavno ulaganje u ljudske potencijale u obrazovanju
2.1.4. Usklađivanje mreže srednjoškolskih i visokoškolskih programa s potrebama tržišta rada

Prioritet 2.2. Dostupno i otvoreno
zdravstvo i socijalna skrb

Mjere:
2.2.1. Unapređenje kvalitete i uvjeta rada u zdravstvenim ustanovama
2.2.2. Povećanje konkurentnosti i otvorenosti zdravstvenih ustanova
2.2.3. Razvoj mreže socijalnih usluga i institucija za brigu o ranjivim skupinama
2.2.4. Razvoj izvaninstitucionalnih i novih oblika podrške osobama kojima prijete socijalna isključenost
2.2.5. Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti

Prioritet 2.3. Razvoj ljudskih
potencijala

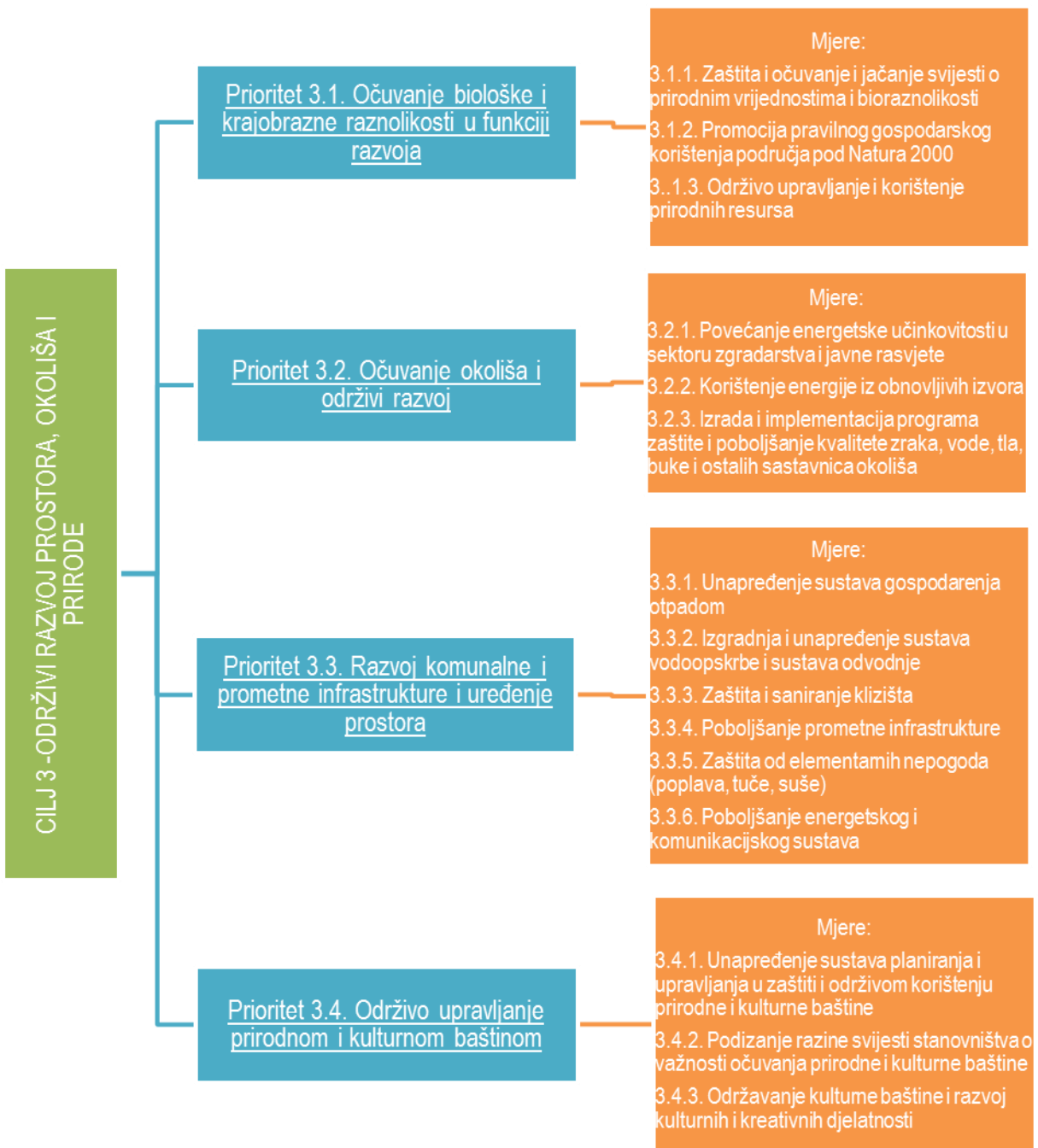
Mjere:
2.3.1. Integracija osoba u nepovoljnoj poziciji na tržište rada
2.3.2. Jačanje kompetencija stanovništva kroz cjeloživotno obrazovanje
2.3.3. Razvoj sustava poticanja upisa u deficitarna zanimanja
2.3.4. Razvoj programa za mlade
2.3.5. Jačanje kompetencija djelatnika u javnim djelatnostima
2.3.6. Organizacija edukacija ljudskih resursa o EU fondovima i projektima

Prioritet 2.4. Povećanje kvalitete
stanovanja i sigurnosti stanovništva

Mjere:
2.4.1. Poticanje nastanjivanja postojećih napuštenih stambenih kapaciteta
2.4.2. Razvoj sustava civilne zaštite
2.4.3. Promocija i jačanje kapaciteta vatrogasnih službi i udruga

Prioritet 2.5. Jačanje kapaciteta
organizacija civilnog društva i civilnih
inicijativa

Mjere:
2.5.1. Unapređenje sposobnosti organizacija civilnog društva za sudjelovanje u upravljanju lokalnim razvojem
2.5.2. Jačanje međusektorske suradnje na svim razinama (civilnog, privatnog i javnog sektora)
2.5.3. Poticanje razvoja volonterstva
2.5.4. Promicanje uključivanja osoba u nepovoljnom položaju u djelovanje OCD-a

16. Ciljevi razvoja Krapinsko-zagorske županije

NAZIV CILJA 1	KONKURENTNO GOSPODARSTVO
RELEVANTNOST	<p>S obzirom na veličinu lokalnog i nacionalnog tržišta, nužno je da gospodarski sektor Krapinsko-zagorske županije postane konkurentniji te da bude u mogućnosti svoje proizvode plasirati na šire nacionalno i inozemno tržište. Povećan izvoz može dovesti do povećanja profitabilnosti, zaposlenosti i posljedično do podizanja kvalitete života.</p> <p>Krapinsko-zagorska županija ima neke od bitnih preduvjeta za postizanje konkurentnosti. Jedna od njenih snaga je razvijenost prerađivačke industrije koja već sad čini bitan element vanjskotrgovinske bilance. Pojavljuju se i novi proizvođači u tekstilnoj industriji koji su spremni za ulazak u tržišne niše veće dodane vrijednosti, a pri tome zapošljavaju i velik broj ljudi te posluju pozitivno. Za njih je od velike važnosti da im se pomogne pri ulasku na druga tržišta i da se na taj način iskoriste sve njihove pozitivne strane. Ograničena poslovna ulaganja u istraživanje i razvoj vezana su uz proizvodnju niže dodane vrijednosti pa je bitno da se proizvodnja restrukturira i da se potakne izvoz.</p> <p>Ruralna privreda može se temeljiti na tradiciji, autohtonosti i ekologiji te proizvodima visoke dodane vrijednosti. Poljoprivredu u Županiji karakterizira nepovezanost malih poljoprivrednih proizvođača i nerazvijeno tržište autohtonih i ekoloških proizvoda pa se na taj sektor usmjerava posljednji prioritet ovog cilja.</p> <p>Turizam ima razvojnog potencijala, naročito uz razvijanje prepoznatljivog turističkog identiteta i bolje upravljanje turističkom ponudom.</p>
OČEKIVANI NAČIN POSTIZANJA CILJA	<p>Konkurentnost će se postići smanjivanjem troškova proizvodnje, povećanim ulaganjem u istraživanje i razvoj te ulaganjem u modernizaciju proizvodnje – novu opremu i postrojenja. Unaprijedit će se pristup financiranja za gospodarstvo kroz povećanje dostupnosti kapitala te unaprjeđenje kvantitete i kvalitete investicijskih i financijskih proizvoda za sektor poduzetništva i obrtništva. U infrastrukturu disperziranih poduzetničkih i poslovnih zona potrebno je dodatno uložiti kako bi postale privlačne djelatnostima više dodane vrijednosti te raditi na međusobnom povezivanju zona u jedinicama lokalne samouprave uz određivanje strateškog usmjerenja pojedine zone te pojačanu promociju investicijskih lokacija.</p> <p>Od velike važnosti za Krapinsko-zagorsku županiju je jačanje kapaciteta poduzetničkih potpornih institucija (PPI). PPI daju podršku ulaganjima i umrežavanju. Podržava se osnivanje novih (start-up) tvrtki, a poslovni inkubatori koriste se kao suvremeni alat podrške poduzetništvu.</p> <p>Potaknut će se izvoz gotovih proizvoda te smanjiti izvoz poluproizvoda ili sirovina. Potiče se jačanje malih izvoznika i konstantno ulaganje u kvalitetu proizvoda te jačanje kvalitete proizvodnje domaćih proizvoda kako bi se smanjio uvoz. Financijski poticaji za inovativna rješenja, posredovanje u povezivanju u inovativna partnerstva i pomoć u prijavljivanju inovativnih projekata na natječaje dodatne su mogućnosti za poticanje poduzetništva i razvoja.</p>
DOSLJEDNOST	<p>Pametani i održivi gospodarski rast je u skladu s ciljem strategije <i>Europa 2020</i>. Pametan rast uključuje jačanje znanja i inovacija koji bi predstavljali pokretače razvoja gospodarstva. Usmjeravanje na konkurentnost i prednosti je u skladu s osnovnim principima <i>Industrijske strategije Republike Hrvatske 2014. - 2020. g.</i> U skladu s njom, potrebno je usmjeriti aktivnosti prema privatnom sektoru i time doprinijeti uvođenju novih proizvoda na tržište, kao i novih tehnologija za proizvodnju. Ciljevi i mjere vezane uz poduzetništvo u skladu su sa strateškim ciljevima <i>Strategije razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013. - 2020.</i> koji se odnose na poboljšanje ekonomske uspješnosti poduzetnika, poboljšanog pristupa financijama te unaprjeđenje poduzetničkih vještina. Prioritet razvoja turizma u skladu je s ciljevima i mjerama <i>Strategije razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine</i>. Prioritet razvoja poljoprivredne proizvodnje u skladu je s <i>Programom ruralnog razvoja 2014. – 2020. g.</i></p>

NAZIV CILJA 2	RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA I UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA
<p>RELEVANTNOST</p>	<p>Sve je važniji razvoj i ulaganje u ljudske potencijale, jer su ljudi presudni za uspješnost današnjih poslovnih organizacija i tvrtki. Osnovni zadatak tvrtki je da privuku i zadrže kvalitetnu i obrazovanu radnu snagu. Stoga je od iznimne važnosti i ulaganje u obrazovanje. Krapinsko–zagorska županija ima poteškoća s obrazovnom strukturom stanovništva, s obzirom da je visok udio osoba s niskom razinom obrazovanja pa je potrebno poraditi na sustavnoj edukaciji. Županija se susreće s nizom slabosti, poput onih da starija populacija ne traži posao, kvalificirane i visokokvalificirane osobe odlaze u druge sredine zbog nemogućnosti zapošljavanja, stanovništvo nije dovoljno uključeno u procese cjeloživotnog obrazovanja, slabo je razvijen sustav profesionalne rehabilitacije i uvođenja u posao osoba s invaliditetom. Iz navedenog je vidljiva relevantnost cilja usmjerenog na razvoj ljudskih potencijala i unapređenja kvalitete života.</p>
<p>OČEKIVANI NAČIN POSTIZANJA CILJA</p>	<p>Razvoj ljudskih potencijala unaprijedit će se provedbom sustavne edukacije kroz različite programe cjeloživotnog obrazovanja. Udio visokokvalificiranog stanovništva može se povećati provođenjem obrazovnih reformi i mjerama stimuliranja visokog obrazovanja. Jedinice lokalne i regionalne samouprave Krapinsko–zagorske županije aktivnije djeluju u stvaranju uvjeta za zadržavanje kadrova odgovarajuće kvalifikacije i stručnosti. Poboljšanje usklađenosti obrazovnih programa s razvojnim potrebama županije i tržišta rada, pedagoška standardizacija obrazovnog programa u školama te bolja komunikacija obrazovnog i gospodarskog sektora doprinose poboljšanim poslovnim rezultatima gospodarstva i zapošljavanju.</p> <p>Županija je dužna utvrditi prioritete u zdravstvu te na taj način i djelovati. Potrebno je razviti dodatne kapacitete za pružanje socijalnih usluga (osnivanje ustanova za smještaj starijih i nemoćnih osoba). Civilno društvo u Županiji iziskuje veću međusobnu povezanost. Lokalna i regionalna samouprava stručno i financijski podupiru civilni sektor.</p>
<p>DOSLJEDNOST</p>	<p>Navedeni cilj usmjeren je na ostvarenje cilja strategije <i>Europa 2020</i> koji se odnosi na povećanje udjela obrazovanja ljudi srednje životne dobi, kao i ispunjenju obrazovnih dostignuća općenito.</p> <p>Prioritet vezan uz zdravstvenu skrb je u skladu sa strateškim razvojnim pravicima <i>Nacionalne strategije zdravstva 2012. - 2020.</i>, pogotovo s razvojnim pravicima koji se odnose na poboljšanje povezanosti i kontinuiteta u zdravstvu, povećanja dostupnosti zdravstvene zaštite i poboljšanja pokazatelja zdravlja.</p> <p>Prioritet koji se odnosi na jačanje kapaciteta civilnog sektora je u skladu s ciljevima <i>Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine</i>. U skladu s njom, potrebno je unaprijediti sudjelovanje OCD–a u procesu donošenja odluka na lokalnim razinama te povećati svijest djece i mladih o važnostima volontiranja. Prioritet usmjeren na razvoj ljudskih potencijala, pogotovo na razvoj programa mladih je u skladu s ciljevima <i>Nacionalnog programa za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine</i>. U skladu s njom, potrebno se usmjeriti na olakšavanje integracije mladih na tržište rada, kao i poticanje dionika na tržištu rada na partnerski pristup pri unapređenju uvjeta za zapošljavanje mladih i poduzetništva. Poticanje mladih na poduzetništvo je u skladu sa <i>Strategijom razvoja društvenog poduzetništva u Hrvatskoj</i>. Prioritet usmjeren na izvrsnost u odgojno–obrazovnom sustavu je u skladu sa <i>Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije</i> u smislu izgradnje i poboljšavanja sustava za identificiranje, poticanje i razvoj sposobnosti i potencijala učenika, kao i važnost usmjerenja na cjeloživotno obrazovanje i profesionalno usmjeravanje. Mjera koja se odnosi na povećanje učinkovitosti djelatnika javne uprave je u skladu sa <i>Strategijom razvoja javne uprave</i>. Mjere usmjerene na razvoj institucija za brigu o ranjivim skupinama su u skladu sa Strategijom borbe</p>

protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014. - 2020.). Razvojni prioritet koji se odnosi na razvoj i širenje sveobuhvatne i pristupačne mreže kvalitetnih socijalnih usluga u zajednici usklađen je s relevantnim nacionalnim i europskim okvirom za područje socijalne skrbi kao i sa županijskim razvojnim dokumentima i smjernicama, između ostalog s EU strateškim okvirom razvoja Europa 2020, posebno u dijelu smjernica za uključiv rast i borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti kako bi se omogućilo sufinanciranje razvoja socijalnih usluga putem strukturnih EU fondova te *Socijalnim planom Krapinsko-zagorske županije za razdoblje 2014. - 2020.* u kojem je obuhvaćen prikaz socio-demografskih i gospodarskih obilježja županije, prikaz sustava socijalne zaštite s opisom institucionalnih kapaciteta kao i izvaninstitucionalnih pružatelja socijalnih usluga prema korisničkim skupinama. Na temelju analize kapaciteta i dostupnosti socijalnih usluga te procjene specifičnih potreba skupina u većem riziku od socijalne isključenosti, određeni su prioriteti te strateški i operativni ciljevi razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih usluga, a isti su sadržani i u mjerama i aktivnostima Županijske razvojne strategije.

NAZIV CILJA 3	ODRŽIVI RAZVOJ PROSTORA, OKOLIŠA I PRIRODE
<p>RELEVANTNOST</p>	<p>Županija obiluje bogatstvom biološke, geološke i krajobrazne raznolikosti čiji potencijal nije dovoljno iskorišten. Mnoga prirodna staništa biljnih i životinjskih vrsta narušena su ljudskim utjecajem. Zbog toga se javlja potreba za očuvanjem prirodnog okoliša, njegovim održivim korištenjem te za podizanjem razine svijesti o zaštiti i očuvanju istog.</p> <p>Važan segment obuhvaćen ovim ciljem je razvoj komunalne infrastrukture, posebice sustava odvodnje otpadnih voda. Nedovoljan udio stanovnika je priključen na sustav odvodnje otpadnih voda što se u budućem razdoblju želi promijeniti.</p> <p>S obzirom da se županija nalazi na lošem položaju u smislu konfiguracije terena i brojnih klizišta, potrebno je ulagati u modernizaciju i rekonstrukciju postojeće mreže županijskih i lokalnih cesta. Time će se doprinijeti boljem i racionalnom iskorištavanju geoprometnog položaja i prostornih potencijala županije. Kao uvjet za održivi razvoj, nužno je ulagati i u kulturno-povijesnu baštinu kojom županija obiluje, a trenutno je većim dijelom devastirana. Lokalno stanovništvo nije dovoljno informirano o kulturnim vrijednostima što ne doprinosi održivom upravljanju lokalnom kulturnom baštinom. Stoga je potrebno osvijestiti stanovništvo o vrednotama koja treba očuvati.</p>
<p>OČEKIVANI NAČIN POSTIZANJA CILJA</p>	<p>Provođenjem akcijskih programa zaštite okoliša, doprinijet će se smanjenju onečišćenja okoliša i posljedica negativnih utjecaja na okoliš. Unaprijedit će se sustav praćenja kakvoće okoliša te poduzeti mjere za praćenje kakvoće vode, tla, zraka i buke. Promocijom će se nastojati podignuti razina svijesti lokalnog stanovništva o važnosti obnovljivih izvora energije za održivi razvoj.</p> <p>Proizvođači otpada će odvojeno prikupljati industrijski i opasni otpad prema vrstama. Jedinice lokalne samouprave će sanirati divlja odlagališta otpada. Županija će raditi na podizanju razine svijesti stanovništva o sustavnom gospodarenju otpadom i smanjenju komunalnog otpada postavljanjem zelenih otoka kojima se osiguravaju uvjeti za izdvajanje stakla, papira, PET ambalaže i metalne ambalaže.</p> <p>Postojeći problemi klizišta zbog konfiguracije terena riješit će se sanacijom u čemu će lokalna samouprava pružiti financijsku potporu. Uređenjem postojeće prometne infrastrukture riješit će se problem neadekvatnog pristupa nekim dijelovima županije.</p> <p>Ubrzanje donošenja planova upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom i mehanizmima regionalnog i lokalnog sufinanciranja, unaprijedit će održivo</p>

DOSLJEDNOST

upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom.

Navedeni cilj je u skladu s ciljevima *strategije Europa 2020*, koji se odnose na poticanje primjene obnovljivih izvora u proizvodnji električne energije. Također, se poklapa s ciljem poticanja korištenja OIE i energetske učinkovitosti te poticanja projekata.

Održivi razvoj prostora, okoliša i prirode je u skladu sa *Strategijom energetskeg razvoja Republike Hrvatske do 2020. godine*. Povećanje energetske učinkovitosti u svim dijelovima energetskeg sustava odrednica je i jedan od glavnih ciljeva Strategije. U skladu s njom, velika pažnja pridaje se obnovljivim izvorima energije čija uporaba povećava sigurnost opskrbe energijom. Prema *Strategiji energetskeg razvoja Republike Hrvatske do 2020. godine* potiče se razvoj domaće proizvodnje energetske opreme i usluga te način ostvarenja ciljeva zaštite okoliša. Postavlja se cilj da se električna energija za potrebe grijanja prostora i pripremu potrošne tople vode zamijeni drugim energijskim oblicima, prvenstveno biomasom. *Nacionalna strategija zaštite okoliša* i *Strategija razvoja KZŽ* prepoznale su jednake probleme koji proizlaze iz energetskeg sektora te gospodarenja otpadom. Ciljevi Strategije obuhvaćaju unapređenje zaštite i očuvanje prirode KZŽ provođenjem akcija zaštite, njeno održivo korištenje, održavanje i unaprjeđenje postojećih zaštićenih prirodnih vrijednosti te područja ekološke mreže. Edukacijom lokalnog stanovništva o prednostima korištenja obnovljivih izvora energije, važnosti područja pod Natura 2000 te o prirodnim vrijednostima i bioraznolikosti KZŽ podiže se opća svijest o potrebi zaštite okoliša. Uvođenje i uspostava sustava za mjerenje kakvoće zraka i stanja tla KZŽ uvelike bi olakšalo pravovremeno reagiranje na povećanje onečišćujućih tvari u zraku i sanaciju klizišta i onečišćenog tla. Jačanje svijesti lokalnog stanovništva KZŽ o potrebi unaprjeđenja zaštite i očuvanja prirode, provedba istraživačkih projekata, akcija i edukativnih radionica za javnost, stavljanje očuvane prirode u sustav turističke ponude usklađene su mjere Strategije sa *Strategijom i nacionalnim planom djelovanja na okoliš*. U svrhu praćenja stanja tla, voda i kakvoće zraka u KZŽ, planirana je uspostava sustava za mjerenje stanja i monitoringa navedenih sastavnica.

Istaknuta važnost obnovljivih izvora energije u ovom cilju je u potpunosti u skladu s *Trećim Nacionalnim akcijskim planom energetske učinkovitosti RH za razdoblje od 2014. do 2016.* kojim je predviđena ušteda potrošnje primarne energije zbog primjena mjera energetske učinkovitosti. Također, cilj je smanjiti neposrednu potrošnju energije u skladu sa zahtjevima Direktive 2006/32/EC o energetskeg učinkovitosti i energetskeg uslugama. U skladu s *Trećim Nacionalnim akcijskim planom energetske učinkovitosti RH za razdoblje od 2014. do 2016.*, predviđena je uspostava sustava za praćenje, mjerenje ušteda koje će omogućiti cjelovito praćenje postignutih ušteda te potaknuti dionike na provođenje mjera energetske učinkovitosti. Mjerama Strategije potiče se primjena obnovljivih izvora energije te korištenje sustava grijanja na biomasu. Promiče se kontrolirano održavanje i iskorištavanje šumskih površina te očuvanje bioraznolikosti šuma. Sukladno navedenom, Strategija je u skladu s *Nacionalnom šumarskom politikom i strategijom*. Izgradnja reciklažnih dvorišta, uspostava zelenih otoka, smanjenje ukupne količine otpada koji se odlaže na odlagališta i sanacija divljih odlagališta te daljnje sortiranje otpada zajednički su sukladni su *Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2015.-2021.* prioriteti i mjere koje se odnose na zaštitu nematerijalne kulturne baštine, svjetske kulturne baštine te podizanje svijesti o važnosti kulturne baštine u skladu je sa *Konvencijom o zaštiti nematerijalne kulturne baštine, Pariz, 2003.* i *Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine, Pariz, 1972.*

16.1. Pokazatelji učinka ciljeva

Ciljevi su povezani s pokazateljima učinka koji prikazuju informacije o dugoročnim rezultatima i promjenama koje se postižu prilikom ostvarenja ciljeva.¹

Cilj	Pokazatelji učinka			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
	Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
1. Konkurentno gospodarstvo	Indeks ukupne konkurentnosti	Rang prema drugim županijama	Regionalni indeks konkurentnosti (RIK) 2013.g.	Rang 12	2013.	8	2020.	Trogodišnje	Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske
	BDP per capita	Rang prema drugim županijama	Regionalni indeks konkurentnosti (RIK) 2013.g.	Rang 17	2013.	13	2020.		Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske
2. Razvoj ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života	Obrazovanje: – udio osoba s višom školom u populaciji	Rang prema drugim županijama	Izračun prema podacima u Regionalnom indeksu konkurentnosti	16	2013.	10	2020.	Trogodišnje	Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske Statistički podatci
	- diplomirani studenti			11	2013.	8	2020.		
	- kvaliteta javnih škola			11	2013.	8	2020.		
	- ulaganje poduzeća u obrazovanje i razvoj zaposlenika			12	2013.	8	2020.		

¹ Prema Smjernicama za izradu županijskih razvojnih strategija, praćenje i vrednovanje njihove provedbe, Zagreb, rujan 2015., Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

	Dostupnost liječnika	Broj liječnika na 100.000 stanovnika	Izračun prema statističkim podacima	258,9	2014.	300			Statistički podatci
	Ukupan broj zaposlenih	Rang prema drugim županijama	Izračun prema Regionalnom indeksu konkurentnosti	13	2013.	8	2020.		Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske
3. Održivi razvoj prostora, okoliša i prirode	Razvijenost opće infrastrukture (RIK)	Rang prema drugim županijama		19	2013.	15	2020.	Trogodišnje	Regionalni indeks konkurentnosti Hrvatske
	Uporabljjen otpad/ukupna količina	Rang prema drugim županijama	Izračun prema Regionalnom indeksu konkurentnosti	16	2013.	12	2020.	Trogodišnje	

17. Prioriteti i mjere razvoja Krapinsko-zagorske županije

Razvojni prioritet	1.1. Razvoj i unapređenje gospodarske i poduzetničke infrastrukture			
Cilj	Razvijena i umrežena gospodarska i poduzetnička mreža koja proizvodi modernizirane proizvode i usluge konkurentne na domaćem i inozemnom tržištu.			
Opravdanje	<p>Poduzetnici čine važan dio gospodarskog poslovanja u Krapinsko-zagorskoj županiji pa je nužno da poduzetnički sektor postane konkurentniji i plasira svoje proizvode na domaće i inozemno tržište. Mjere ovog prioriteta trebale bi poticanjem unaprjeđenja poduzetničkog okruženja ujedno utjecati i na ukupnu gospodarsku konkurentnost Županije.</p> <p>Za razvoj poslovnih zona potrebno je dodatno uložiti u izgradnju infrastrukture samih zona, raditi na međusobnom povezivanju zona u susjednim jedinicama lokalne samouprave te se strateški opredijeliti za djelatnosti koje se žele poticati u određenim dijelovima Županije. Prema ukupnom broju investitora i proizvodnosti rada, Županija je ispod nacionalnog prosjeka. Karakteristična je disperziranost poduzetnika na prostoru županije te nerazvijen sustav mjera za poticanje malih i srednjih poduzeća, stoga je potrebno osmisliti kvalitetne mjere koje će doprinijeti poticanju razvoja novih proizvoda, nabavku nove opreme koja će automatizirati proizvodnju, povećati profitabilnost tvrtki i povećati neto prihode tvrtki.</p>			
Opis	Prioritet se ostvaruje provedbom sedam mjera kojima se potiče razvoj postojeće gospodarske i poduzetničke infrastrukture te izgradnja nove. Obuhvaćaju se sljedeće mjere: razvoj tehnološke infrastrukture, ulaganje u izgradnju i povezivanje poduzetničkih zona, poticanje investicijskih i kreditnih ponuda za poduzetništvo, poticanje edukacija i obrazovanja poduzetnika, povezivanje gospodarskih subjekata s lokalnim vlastima, poticanje razvoja socijalnog poduzetništva te povećanje razine konkurentnosti.			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
1.1.1.	Razvoj poduzetničke i gospodarske infrastrukture za podršku tehnološkom razvoju	<ul style="list-style-type: none"> - usustavljanje i standardizacija gospodarske i poduzetničke infrastrukture - planiranje i pravodobna izgradnja poduzetničke infrastrukture u Županiji - stvaranje u potpunosti infrastrukturno opremljenih poduzetničkih područja 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Upravni odjeli gradova i općina • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina 	<ul style="list-style-type: none"> • novi poduzetnici, poduzetnici početnici • tvrtke • obrti
1.1.2.	Proaktivno ulaganje u izgradnju i međusobno povezivanje poduzetničkih zona	<ul style="list-style-type: none"> - identifikacija gospodarskih i drugih subjekata zainteresiranih za međusobno povezivanje u poduzetničku zonu - izrada plana za povezivanje zona 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Upravni odjeli gradova i općina • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije 	<ul style="list-style-type: none"> • poduzetnici • tvrtke • obrti

			<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina 	
1.1.3.	Unapređenje kvantitete i kvalitete investicijskih i kreditnih ponuda za poduzetništvo	<ul style="list-style-type: none"> - povećanje broja kreditnih shema dostupnih poduzetnicima (sufinanciranje troškova, jamstveno–kreditne sheme, potpore za izradu projekata) - informiranje poduzetnika o postojećim potporama i usmjeravanje programe potpora prema njima - tehnička pomoć poduzetnicima u izradi projekata 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Upravni odjeli gradova i općina • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina • banke, razvojne agencije 	<ul style="list-style-type: none"> • mali i srednji poduzetnici • obrtnici • zadruge
1.1.4.	Poticanje cjeloživotnog obrazovanja i izobrazbe poduzetnika	<ul style="list-style-type: none"> - izrada programa edukacije za poduzetnike - poticanje pohađanja certificiranih edukacija - suradnja s obrazovnim institucijama u cilju izrade plana edukacije 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina • razvojne agencije 	<ul style="list-style-type: none"> • poduzetnici • tvrtke • obrti
1.1.5.	Poticanje međusobnog povezivanja gospodarskih subjekata i suradnje s lokalnim vlastima	<ul style="list-style-type: none"> - umrežavanje gospodarskih subjekata i lokalnih vlasti - međusobno informiranje i suradnja - sufinanciranje gospodarskih subjekata kroz programe lokalne i regionalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Upravni odjeli gradova i općina • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina • Razvojne agencije 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalne proizvođačke tvrtke • lokalna i regionalna samouprava
1.1.6.	Poticanje razvoja društvenog poduzetništva i socijalnih inovacija	<ul style="list-style-type: none"> - jačanje svijesti lokalnog stanovništva o važnostima socijalnog poduzetništva - poticanje OCD–ova, kao i javnog i privatnog sektora na pokretanje soc. poduzetništva - razvoj poslovnih modela i ideja 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade • Upravni odjeli gradova i općina 	<ul style="list-style-type: none"> • OCD • privatni sektor • javni sektor

		<ul style="list-style-type: none"> - poticanje novog zapošljavanje kroz novoosnovane modele socijalnog poduzetništva 	<ul style="list-style-type: none"> • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina • razvojne agencije 	
1.1.7.	Povećanje razine konkurentnosti i izvoza proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> - identificiranje ključnih elemenata gospodarskih djelatnosti bitnih za izvoz - unaprijeđenje izvoznih elemenata - ulaganje u kvalitetu proizvoda - jačanje uloge malih poduzetnika u izvozu 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina • razvojne agencije 	<ul style="list-style-type: none"> • poduzetnici • tvrtke • obrti

Razvojni prioritet	1.2. Tehnološka modernizacija i jačanje uloge istraživanja i razvoja			
Cilj	Usmjerenje gospodarstva Krapinsko-zagorske županije na intenzivan i sustavan razvoj sektora usmjerenog na istraživanje i razvoj.			
Opravdanje	Ovim se prioritetom želi usmjeriti na jačanje uloge istraživanja i razvoja te primjene znanja u tehnologiji. Naime, Krapinsko-zagorska županija bilježi udio sredstava potrošenih na istraživanje i razvoj manji od nacionalnog prosjeka pa se mora usmjeriti na razvoj i modernizaciju postojeće tehnološke strukture. Ograničena poslovna ulaganja te istraživanje i razvoj pridonose proizvodnji proizvoda niže dodane vrijednosti u sektorima niske i srednje-niske tehnologije, stoga je potrebno aktivnosti usmjeriti na preobrazbu strukture proizvodnje i izvoza prema proizvodima koji intenzivno koriste tehnologiju i visokoobrazovanu radnu snagu. Uvođenjem poticaja za inovativna rješenja, posredovanje u povezivanju u inovativna partnerstva te pomoć u prijavljivanju inovativnih projekata na natječaje ojačat će se svijest lokalne zajednice o koristima inovacija. Kako bi se pokrenulo stvaranje novih proizvoda više dodane vrijednosti, potrebno je umrežiti poslovni sektor s istraživačkim institucijama i drugim potpornim institucijama kako bi se bolje iskoristili postojeći razvojni resursi i potencijali za gospodarski razvoj.			
Opis	Prioritet ima tri mjere koje se međusobno nadopunjuju i čijom će se provedbom modernizirati i osnažiti kapaciteti istraživanja i razvoja. Potaknut će se suradnja između istraživačkih institucija i privatnih poduzeća te će se potaknuti gospodarstvo na veća ulaganja u ovaj sektor.			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
1.2.1.	Poticanje sektora istraživanja i razvoja patenata i inovacija	<ul style="list-style-type: none"> - analiza stanja u znanstveno-obrazovnim institucijama, - stručna pomoć u razvoju inovacija i patenata, realizaciji projekata i ideja utemeljenih na znanosti, idejama i inovacijama 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, 	<ul style="list-style-type: none"> • tvrtke • obrti

		<ul style="list-style-type: none"> - izgradnja i razvoj odjela i centara za inovacije - pružanje financijske pomoći za ostvarenje gore navedenog - umrežavanje poslovnog sektora s istraživačkim institucijama 	<p>Županijska komora Krapina</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvojne agencije • Visokoobrazovne institucije 	
1.2.2.	Modernizacija tehnoloških kapaciteta i poslovnih procesa	<ul style="list-style-type: none"> - uvođenje naprednije proizvodne tehnologije - jačanje korištenja informacijskih tehnologija - poticanje industrijskog razvoja i komercijalizacije - jačanje znanja i vještina poslovnog sektora u cilju modernizacije i diverzifikacije proizvodnje 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina • Razvojne agencije 	<ul style="list-style-type: none"> • tvrtke • poduzeća • obrti
1.2.3.	Poticanje ulaganja u istraživanje i razvoj, te primjenu znanja	<ul style="list-style-type: none"> - izrada baze podataka o istraživačkom sektoru - održavanje poslovnih ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije - uvođenje povoljnih oblika financiranja i poticanje primjene istraživanja i razvoja putem novih financijskih mehanizama 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina • Razvojne agencije 	<ul style="list-style-type: none"> • tvrtke • obrti

Razvojni prioritet	1.3. Razvoj turizma
Cilj	Razvoj turističkog identiteta Krapinsko–zagorske županije i pozicioniranje na turističko tržište.
Opravdanje	<p>Razvoj turizma predstavlja jedan od važnih prioriteta za postizanje cilja konkurentnosti na tržištu. Krapinsko–zagorska županija već dugi niz godina gradi svoju prepoznatljivost na turističkom tržištu, no potrebno je napraviti promjene u tipu turističke ponude. Glavni problem daljnjeg razvoja turizma u Županiji se odnosi na neiskorištenost potencijala postojećih termalnih izvora u zdravstvene, rekreacijske i turističke svrhe. Postoje i određeni infrastrukturni objekti koje je moguće prenamijeniti u turističke smještajne objekte.</p> <p>Brendiranje Krapinsko–zagorske županije predstavlja važan korak u predstavljanju turističkih proizvoda posjetiteljima i pozicioniranju na regionalno, državno i međunarodno tržište. Usmjeravanje ponude ka stranim tržištima predstavlja imperativ razvoja turizma u Županiji. Manifestacija „100% zagorsko“ razvija se u županijski brend u sklopu definirane <i>brand</i> strategije <i>Zagorje – Bajka na dlanu</i>, a takvi i slični događaji rezultiraju dužim boravkom turista u destinaciji. Da bi se</p>

	privukli potencijalni posjetitelji koji su u prolazu, potrebno je razviti bolju mrežu turističko-informativnih centara te postaviti veći broj info panela. Aktivnosti brendiranja i pozicioniranja Krapinsko-zagorske županije kao poželjne turističke destinacije provodit će se u skladu s definiranim vizualnim elementima <i>brand strategije</i> , a detaljno će se opisati i definirati kroz <i>Master plan razvoja turizma Krapinsko-zagorske županije</i> . Krapinsko-zagorska županija obiluje kulturno-povijesnom baštinom koja nije dovoljno valorizirana u turističke svrhe. Kroz turističku valorizaciju te baštine ujedno će se potaknuti očuvanje tradicijskih i umjetničkih obrta.			
Opis	Ovaj prioritet usmjeren na razvoj turizam sastoji se od četiri mjere koje nastoje razviti specifičnije oblike turizma. Fokus se stavlja na razvoj selektivnih oblika turizma poput kulturnog, zdravstvenog, sportskog i gastro turizma. Pri tome će se poseban naglasak staviti na popularizaciju kulturnog turizma. Također će se utjecati na razvoj turističke infrastrukture i povećanje broja turističko-informativnih centara.			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
1.3.1.	Razvoj selektivnih oblika turizma	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje razvojnog plana za svaki od selektivnih oblika turizma (kulturni turizam, gastro turizam, sportski turizam, zdravstveni i kupališni turizam) - sustavnije korištenje termalnih izvora u zdravstveno-turističke svrhe - poticanje stvaranja novih programa i manifestacija u kulturi - redovito organiziranje kulturnih događaja kroz cijelu godinu - određivanje prostora za odvijanje kulturnih djelatnosti - fokusiranje na specijalizirane proizvode i njihovu promociju na turističko tržište 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu • Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije • Lokalne turističke zajednice • Turistički informativni centri • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Krapina • Zagorska razvojna agencija d.o.o. 	<ul style="list-style-type: none"> • turisti i izletnici • turističke agencije i turooperatori • kulturne institucije i organizacije • hoteli • lokalno stanovništvo
1.3.2.	Razvoj turističke infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> - unaprjeđenje postojeće infrastrukture - prenamjena zapuštenih infrastrukturnih objekata u turističke svrhe - usmjeravanje poduzetnika prema razvoju turističke infrastrukture 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije • Lokalne turističke zajednice • Turistički informativni centri • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Krapina 	<ul style="list-style-type: none"> • turisti i izletnici • turističke agencije i turooperatori • gospodarstvenici • lokalno stanovništvo

			<ul style="list-style-type: none"> • Zagorska razvojna agencija d.o.o. 	
1.3.3.	Poboljšanje usluga i kapaciteta postojećih turističko-informativnih centara	<ul style="list-style-type: none"> - ulaganje u kapacitete turističko-informativnih centara - poticanje suradnje lokalne samouprave s turističko-informativnim centrima - uspostava centara za posjetitelje na regionalnoj i lokalnoj razini 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije • Lokalne turističke zajednice • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Krapina • Zagorska razvojna agencija d.o.o. 	<ul style="list-style-type: none"> • turističke agencije, turističko-informativno centri • turisti i izletnici • lokalno stanovništvo
1.3.4.	Brendiranje i promocija Krapinsko-zagorske županije kao poželjne turističke destinacije	<ul style="list-style-type: none"> - provedba odredbi Master plana razvoja turizma vezano za vizualni identitet, komunikacijsku strategiju - promocija „Zagorje – Bajka na dlanu“ na regionalnom i međunarodnom tržištu - poticanje izrade suvenira prepoznatljivih za Županiju kao turističku destinaciju 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije • Lokalne turističke zajednice • Razvojne agencije • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Krapina • Zagorska razvojna agencija d.o.o. 	<ul style="list-style-type: none"> • turisti i izletnici • turističke agencije i turoperatori • lokalno stanovništvo

Razvojni prioritet	1.4. Razvoj poljoprivredne proizvodnje
Cilj	Racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta i povećanje konkurentnosti na tržištu razvojem autohtonih, ekoloških poljoprivrednih proizvoda.
Opravdanje	Jedno od osnovnih obilježja poljoprivrednih gospodarstava Krapinsko-zagorske županije je usitnjenost posjeda i njihova rascjepkanost pa je potrebno poticati okrupnjivanje poljoprivrednih posjeda. Primarni je zadatak prostornog uređenja racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta i smanjivanje korištenja kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta za nepoljodjelske svrhe. Krapinsko-zagorska županija bilježi degradaciju malih seoskih gospodarstava i depopulaciju ruralnog područja što će se nastojati spriječiti poticanjem razvoja poljoprivrednih djelatnosti poput stočarstva i mljekarstva. Na području ekološke proizvodnje, nedovoljno je razvijena svijest o važnosti marketinškog načina razmišljanja i tržišnog nastupa. Istraživanje i izrada programa

	<p>proizvodnje autohtonih i specifičnih tradicionalnih proizvoda te koncipiranje strateških proizvodnih programa koji će omogućiti razvoj obiteljskih gospodarstava treba biti kontinuirani zadatak. Kako bi se osigurao stabilan poljoprivredni dohodak i omogućio adekvatan životni standard poljoprivrednim proizvođačima, potrebno je poraditi na razvoju konkurentnih i dugoročno održivih gospodarstava.</p>			
Opis	<p>Ovaj prioritet usmjeren na poljoprivrednu proizvodnju sastavljen je od pet mjera koje su usmjerene na izgradnju tržišne poljoprivredne infrastrukture, poticanje okrupnjivanja poljoprivrednih posjeda, razvoj i povećanje proizvodne učinkovitosti voćarstva, vinogradarstva, povrtlarstva, povrćarstva, stočarstva i mljekarstva. Također se nastoji poticati i promovirati ekološku proizvodnju.</p>			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
1.4.1.	Usklađivanje poljoprivredne infrastrukture za tržište EU	<ul style="list-style-type: none"> - analiza potreba i mogućnosti lokalnih i regionalnih poljoprivrednika - izbor optimalnih rješenja za realizaciju projektnog i financijskog plana - restrukturiranje postojećih poljoprivrednih kapaciteta - specijalizacija i uspostava djelotvornih oblika nastupanja na domaćem i inozemnom tržištu - uspostava agrocentra Krapinsko-zagorske županije kao otkupno/prodajno/prezentacijskog centra 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • HPK • Poljoprivredne udruge i zadruge 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalni poljoprivredni proizvođači • OPG-ovi • proizvođačke udruge • tvrtke • obrti
1.4.2.	Poticanje okrupnjivanja poljoprivrednih posjeda	<ul style="list-style-type: none"> - identifikacija poljoprivrednih posjeda za okrupnjivanje - izrada plana za okrupnjivanje posjeda - umrežavanje poljoprivrednika i zajednički nastup na tržištu 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • HPK • Poljoprivredne udruge i zadruge 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalni poljoprivrednici i zemljoposjednici • poljoprivredne tvrtke • OPG-ovi
1.4.3.	Povećanje proizvodne učinkovitosti voćarstva, vinogradarstva i povrćarstva	<ul style="list-style-type: none"> - potpore izgradnji objekata i opremi za navedene poljoprivredne djelatnosti - poticanje proizvodnje i organizacija prodajnih prostora - distribucija poljoprivrednih proizvoda 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Poljoprivredne udruge i zadruge 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalni poljoprivredni proizvođači • tvrtke • obrti • OPGovi
1.4.4.	Poticanje razvoja stočarstva i mljekarstva	<ul style="list-style-type: none"> - potpora izgradnji objekata i nabavi opreme za navedenu djelatnost - poticanje stočarstva i davanje potpora lokalnim stočarima - financijske potpore mljekarama za daljnji razvoj 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Poljoprivredne udruge i zadruge 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalni poljoprivredni proizvođači • tvrtke • obrti • OPG-ovi

1.4.5.	Promocija i poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje	<ul style="list-style-type: none"> - poticanje trženja ekoloških i autohtonih proizvoda - organizacija prodajnih prostora - rad na dizajnu i implementaciji ekoloških proizvoda na tržište - pomoć u distribuciji ekoloških proizvoda 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, promet, komunalnu infrastrukturu i EU fondove • Poljoprivredne udruge i zadruge 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalni poljoprivredni proizvođači • OPG-ovi • obrti • tvrtke
--------	---	---	--	--

Razvojni prioritet	2.1. Izvrsnost u odgojno-obrazovnom sustavu			
Cilj	Unapređenje kvalitete usluga odgojno-obrazovnog sustava i povećanje učinkovitosti školskog nastavnog programa.			
Opravdanje	<p>Ovim prioritetom se nastoji unaprijediti učinkovitost i relevantnost sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama te uspostaviti učinkovita mreža odgojno-obrazovnih ustanova u Krapinsko-zagorskoj županiji.</p> <p>Glavni razvojni problemi s kojima se susreće školski sustav u Županiji odnose se na zapuštenost školskih objekata, neadekvatnost prostornih kapaciteta i rad u dvije smjene. Oprema koja se koristi u nastavi ne odgovara propisanim pedagoškim standardima. Organizacija prijevoza učenika je zbog velike raštrkanosti naselja izazov s kojim se Županija susreće. Nužno je poboljšati uvjete rada u školskim ustanovama kako bi se dostigli pedagoški standardi.</p> <p>Posebnu pažnju treba pridati učenicima s posebnim potrebama i poteškoćama pri učenju. Za njih je potrebno primjenjivati individualizirani kurikulum koji se izrađuje prema stručnoj procjeni učenikovih sposobnosti i mogućnosti kako bi se pratio njihov uspjeh u postizanju odgojno-obrazovnih ciljeva. Osim djece s posebnim potrebama i poteškoćama u učenju, talentiranoj i darovitoj djeci treba također osigurati individualiziran pristup i kurikulum koji će omogućiti razvoj njihovih sposobnosti, čemu se trenutno ne pridaje dovoljna pažnja. Veću pažnju potrebno je usmjeriti i na jačanje matematičko-logičkih kompetencija iz razloga što su hrvatski učenici na OECD-ovu testiranju jezičnih, prirodoslovnih i matematičkih kompetencija do sada postizali ispodprosječne rezultate.</p> <p>Mjera za sustavno ulaganje u ljudske potencijale u obrazovanju je u skladu sa <i>Strategijom stručnog usavršavanja za profesionalni razvoj odgojno-obrazovnih radnika 2014. - 2020.</i> što je ključno za postizanje kvalitete u odgojno-obrazovnom sustavu i nastavnom programu. Prioritet obuhvaća i poboljšanje sustava obrazovanja kako bi se poboljšala njegova relevantnost na tržištu rada. Naime, mladi nisu dovoljno informirani o prilikama na tržištu rada i deficitarnim zanimanjima, stoga ih je potrebno adekvatno usmjeriti.</p>			
Opis	Prioritet usmjeren na poboljšanje odgojno-obrazovnog sustava se sastoji od četiri mjere. Mjere su fokusirane na poboljšanje kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja i pedagošku standardizaciju uvjeta rada. Usmjerit će se i na edukaciju odgojno-obrazovnih djelatnika kako bi se podigla kvaliteta njihovog rada. Srednjoškolske i mreže visokoškolskih programa će se nastojati uskladiti s potrebama na tržištu rada, tj. učenike i studente će se nastojati usmjeriti prema deficitarnim zanimanjima.			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
2.1.1.	Poboljšanje kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja	<ul style="list-style-type: none"> - ulaganje u izgradnju i obnovu predškolskih ustanova i podizanje standarda postojećih ustanova (investicijskim ulaganjem poboljšati uvjete rada u osnovnim i srednjim 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu • odgojno-obrazovne ustanove 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca predškolske dobi • učenici osnovnih i srednjih škola • studenti • nastavnici, profesori

		<p>školama te njihovu opremljenost, a posebno IKT opremom)</p> <ul style="list-style-type: none"> - adaptirati, rekonstruirati i dograditi prostore škola za prelazak na jednosmjensku nastavu, - sagraditi nedostajuće višenamjenske prostore ili adaptirati postojeće kao i sportske dvorane i sportsko rekreacijske površine pri osnovnim ili srednjim školama koje ne odgovaraju normativu DPS, - provođenje inicijativa za ostvarenje uvjeta i programa produženog boravka djece u školama - kroz strukovno obrazovanje stvarati uvjete za stjecanje praktičnih vještina u srednjim stručnim školama radi bržeg i većeg zapošljavanja učenika nakon završenog stručnog obrazovanja. - podržati razvoj visokog školstva - modernizacija i izgradnja osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova - poboljšanje suradnje i koordinacije među odgojno–obrazovnim institucijama 		<ul style="list-style-type: none"> • roditelji
2.1.2.	Pedagoška standardizacija uvjeta rada i kurikuluma u odgojno–obrazovnim ustanovama	<ul style="list-style-type: none"> - rad školskih ustanova sukladno Državnom pedagoškom standardu - razvoj i implementacija prilagođenih i posebnih programa za učenike s posebnim potrebama kroz obrazovanje - razvoj i poboljšanje sustava za identificiranje i poticanje sposobnosti i potencijala pojedinaca - razvijanje obrazovnih centara kompetencija i centara izvrsnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu • Odgojno–obrazovne ustanove 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca predškolske dobi • učenici osnovnih i srednjih škola • nastavnici, profesori • roditelji

		<ul style="list-style-type: none"> - promocija i razvoj tehničke kulture - rad s darovitim učenicima prema standardima relevantnih PISA istraživanja - usmjerenje na jačanje matematičko–logičkih i informatičkih kompetencija kod učenika (STEM) 		
2.1.3.	Sustavno ulaganje u ljudske potencijale u obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> - postupci samovrednovanja (koji se provode u školama) - organizacija dodatnog osposobljavanja obrazovnog kadra - edukacija odgojno–obrazovnih kadrova 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu • Odgojno–obrazovne ustanove 	<ul style="list-style-type: none"> • nastavnici • profesori • odgojitelji predškolske djece
2.1.4.	Usklađivanje mreže srednjoškolskih i visokoškolskih programa s potrebama tržišta rada	<ul style="list-style-type: none"> - izrada plana usklađivanja školskog programa s potrebama tržišta rada - unapređenje sustava informiranja i savjetovanja o karijeri u traženju i stvaranju profesionalnog puta - uspostava savjetovališta o budućoj karijeri i profesionalne orijentacije 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu • odgojno–obrazovne ustanove • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina • Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Krapina 	<ul style="list-style-type: none"> • učenici osnovnih i srednjih škola • studenti • nastavnici i profesori • roditelji

Razvojni prioritet	2.2. Dostupno i otvoreno zdravstvo i socijalna skrb
Cilj	Povećanje kvalitete uvjeta rada zdravstvenih ustanova, osiguravanje dostatnog kadra u zdravstvu (liječnika specijalista), razvoj i širenje sveobuhvatne i pristupačne mreže kvalitetnih socijalnih usluga u zajednici.
Opravdanje	Unapređenje kvalitete zdravstva, nužan je dio zdravstvene politike Krapinsko–zagorske županije. Uređenje zdravstva izravno utječe na građane i potrebno je razviti stabilne temelje njegovog funkcioniranja. Zdravstvene ustanove na prostoru Krapinsko-zagorske županije imaju djelomično zastarjelu tehnološku opremu. Zbog nedovoljne razine utvrđenosti zdravstvenih prioriteta, zdravstvene ustanove nisu dovoljno konkurentne i otvorene pa je potrebno poboljšati koordinaciju između njih. S obzirom na nedostatak liječnika specijalista i liječnika u ordinacijama opće/obiteljske medicine, njihov broj će se nastaviti povećati raznim potporama. Što se tiče socijalne skrbi za očekivati je da će se ustanove socijalne skrbi koje djeluju na području županije), sukladno transformaciji koja ih u narednom razdoblju očekuje, orijentirati na pružanje usluga u zajednici kroz patronažu/mobilne timove i druge oblike podrške u zajednici. S druge strane važno je zaposlenima u području socijalne skrbi zbog specifičnosti i važnosti osigurati mogućnost cjeloživotnog učenja i supervizije kao podrške profesionalcima.

Opis	Ovaj prioritet se sastoji od pet mjera koje su usmjerene na povećanje kvalitete uvjeta rada u zdravstvenim ustanovama, pružanje kvalitetne socijalne zaštite i razvoj izvaninstitucionalnih oblika podrške u zajednici. Poradit će se i na većoj otvorenosti zdravstvenih ustanova. Važno je razvijati kvalitetne usluge u zajednici, naročito integraciju u odgojno-obrazovne programe za djecu s teškoćama u razvoju, profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom, udomiteljstvo, savjetodavnu podršku obiteljima, zaštitu mentalnog zdravlja i razvoj usluga za starije i nemoćne i to na način da se osigura ciklus kontinuirane skrbi u kući korisnika, putem usluga u zajednici i kao posljednje rješenje smještajem u ustanove s adekvatnom skrbi. Posebnu pažnju valja usmjeriti na usluge palijativne skrbi koje su važne za kvalitetu života nemoćnih, posebno u snižavanju njihove razine boli i adekvatnoj skrbi bilo u zdravstvenim ili socijalnim ustanovama s naglaskom na kvalitetnoj koordinaciji dva sustava (socijalnog i zdravstvenog) radi pružanja što bolje usluge za krajnjeg korisnika.			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
2.2.1.	Unapređenje kvalitete i uvjeta rada u zdravstvenim ustanovama	<ul style="list-style-type: none"> - unapređenje kvalitete postojeće tehnološke opreme - educiranje djelatnika u zdravstvu - ulaganje u obnovu i opremanje zdravstvenih ustanova - poticanje novih preventivnih zdravstvenih programa - provedba edukacije građana o važnosti preventivnosti - povećanje dostupnosti i mobilnosti zdravstvenih usluga 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade • HZZO • Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije • Zavod za hitnu medicinu Krapinsko-zagorske županije • Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju • Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije • Opća bolnica Zabok i bolnica hrvatskih veterana 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • zdravstveni djelatnici
2.2.2.	Povećanje konkurentnosti i otvorenosti zdravstvenih ustanova	<ul style="list-style-type: none"> - poboljšanje koordinacije između zdravstvenih ustanova - osmišljavanje povoljnih, održivih, visokokvalitetnih zdravstvenih usluga - organiziranje dana otvorenih vrata i omogućavanje besplatnih kontrolnih pregleda - diferenciranje lječilišne ponude kroz naglašenu specijalizaciju u turizmu (obogaćivanje zdravstveno-turističke ponude) 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade • Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije • Zavod za hitnu medicinu Krapinsko-zagorske županije • Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju • Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • zdravstveni djelatnici
2.2.3.	Razvoj mreže socijalnih usluga i institucija za brigu o ranjivim skupinama	<ul style="list-style-type: none"> - obnova i izgradnja ustanova za socijalnu skrb - opremanje i modernizacija objekata za 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade • OCD 	<ul style="list-style-type: none"> • starije i nemoćne osobe • osobe s invaliditetom • osobe s posebnim

		<ul style="list-style-type: none"> - socijalnu skrb - edukacija i usavršavanje kadra za rad u ustanovama za socijalnu skrb - uspostava sigurne kuće na području Krapinsko-zagorske županije - razvoj usluga koje doprinose sprečavanju svih oblika nasilja 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdravstvene ustanove • Centri za socijalnu skrb na području Krapinsko-zagorske županije 	<ul style="list-style-type: none"> • potrebama • djeca i mladi bez odgovarajuće skrbi
2.2.4.	Razvoj izvaninstitucionalnih i novih oblika podrške osobama kojima prijete socijalna isključenost	<ul style="list-style-type: none"> - izgradnja izvaninstitucionalnih rezidencijalnih ustanova (hospicij) - uvođenje mobilnih timova i suvremenih oblika podrške za osobe kojima prijete socijalna isključenost - povezivanje s medicinsko–rehabilitacijskim ustanovama za pružanje cjelokupne usluge - razvoj usluga palijativne skrbi - edukacija i usavršavanje kadra za palijativnu skrb - osmišljavanje i provedba programa smještaja osoba kojima prijete socijalna isključenost u zajednicu - razvoj izvaninstitucionalnih oblika smještaja (udomiteljstvo, organizirano stanovanje i sl.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade • OCD • Bolnice • Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju • Centri za socijalnu skrb na području Krapinsko-zagorske županije 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • oboljele osobe koje zahtijevaju posebnu skrb • zdravstveni djelatnici
2.2.5.	Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti	<ul style="list-style-type: none"> - razvoj modela za pristup socijalnim naknadama i uslugama u zajednici - naknade za novorođenčad kao mjera pronatalitetne populacije politike - potpore socijalno isključenim obiteljima - omogućene kvalitetne i dostupne usluge za djecu/predškolske usluge, slobodne aktivnosti - integracija u odgojno-obrazovne programe djece s teškoćama u razvoju 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade • Upravni odjeli u gradovima/općinama • OCD • Centri za socijalnu skrb na području Krapinsko-zagorske županije • Odgojno-obrazovne ustanove • Centri za odgoj i obrazovanje na području KZZ-a 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • djeca i mladi • obitelji kojima prijete socijalna isključenost

Razvojni prioritet	2.3. Razvoj ljudskih potencijala			
Cilj	Ulaganje u razvoj ljudskih resursa i njihovu uspješnost na tržištu rada.			
Opravljanje	<p>Ljudski potencijali su konkurentna prednost samo kada se njima pravilno upravlja, odnosno kada je upravljanje njima kvalitetno. Isto tako, oni utječu na uspješnost tvrtke te učinkovitost i djelotvornost poslovanja. Krapinsko-zagorska županija ima dosta poteškoća u integraciji osoba u nepovoljnoj poziciji na tržište rada. Pojačanim socijalnim uključivanjem nastojat će se osvijestiti lokalnu zajednicu o problemima osoba u nepovoljnom položaju te će se pojedince unutar tih skupina nastojati aktivno uključiti.</p> <p>Prioritet je usmjeren i na važnost cjeloživotnog obrazovanja koja se ogleda u činjenici da bez novih poslovnih i tehnoloških znanja i vještina nije moguće očekivati uspjeh, rast i razvoj. Iz tog razloga će se nastojati uvoditi novi programi cjeloživotnog obrazovanja. Oformit će se i Centar za informiranje i pružanje pomoći osobama na tržištu rada i mladima. Cilj je da se kadrovski potencijali pravilno i pravodobno informiraju o potrebama tržišta rada i usmjere prema zanimanjima koja su aktualna na tržištu. Jedna od mjera će se usmjeriti jačanju kapaciteta javne službe kako bi se podigla razina znanja i kompetencija osoba zaposlenih u javnim djelatnostima vezanim uz tržište rada. Utjecanjem na učinkovitost djelatnika javne uprave, postići će se veća razina kvalitete javnih usluga, veća učinkovitost sustava javne uprave, podignuti razina povjerenja između javne uprave i korisnika javne uprave. Organiziranjem edukacija na temu EU fondova i projekata osvijestit će se lokalno stanovništvo o potencijalnim izvorima financiranja.</p>			
Opis	Razvojni prioritet usmjeren je na ulaganje u razvoj znanja i kompetencija ljudskih resursa. U okviru prioriteta razvijeno je šest mjera. Usmjerene su na integraciju osoba u nepovoljnom položaju na tržište rada i subvencioniranje njihovog zapošljavanja i samozapošljavanja. Mjera se odnose na povećanje psihofizičkih sposobnosti stanovništva, razvoj programa za mlade te povećanje sposobnosti djelatnika u javnim djelatnostima. Usmjerit će se i na organiziranje edukacija ljudskih resursa o EU fondovima i apliciranju na natječaje.			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
2.3.1.	Integracija osoba u nepovoljnoj poziciji na tržište rada	<ul style="list-style-type: none"> - povećanje zapošljivosti osoba u nepovoljnom položaju na tržištu - subvencije za poslodavce koji zapošljavaju osobe u nepovoljnom položaju - subvencije za samozapošljavanje osoba suočenih s teškoćama u zapošljavanju 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu • Hrvatski zavod za zapošljavanje, PU Krapina • OCD 	<ul style="list-style-type: none"> • osobe sa smanjenom sposobnošću za rad • osobe kojima prijeti isključenje s tržišta rada
2.3.2.	Jačanje kompetencija stanovništva kroz cjeloživotno učenje	<ul style="list-style-type: none"> - otvaranje Centra za informiranje i savjetovanje u karijeri - uvođenje novih programa cjeloživotnog obrazovanja - promotivne aktivnosti radi poticanja na priključenje programima cjeloživotnog obrazovanja 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu • Hrvatski zavod za zapošljavanje, PU Krapina • Ustanove za obrazovanje odraslih 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo (zaposleni i nezaposleni) • učenici • studenti • poslodavci

2.3.3.	Razvoj sustava poticanja upisa u deficitarna zanimanja	<ul style="list-style-type: none"> - unaprjeđenje instrumenata istraživanja ponude i potražnje na tržištu - razvoj programa obrazovanja i usavršavanja - stipendiranje učenika i studenata - stvaranje partnerstva između obrazovnih institucija, poslovnog i javnog sektora - razvoj modela karijernog savjetovanja 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu • Hrvatski zavod za zapošljavanje, PU Krapina • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina • Poslodavci 	<ul style="list-style-type: none"> • učenici • studenti • djelatnici odgojno–obrazovnih institucija • lokalno stanovništvo (zaposleni nezaposleni) • poslodavci
2.3.4.	Razvoj programa za mlade	<ul style="list-style-type: none"> - poticanje razvoja programa i Centra za mlade - uspostava info centara za mlade - aktivnosti neformalnog obrazovanja mladih - usmjeravanje mladih prema deficitarnim zanimanjima i informirati ih o pravom stanju na tržištu rada 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, šport i tehničku kulturu • Hrvatski zavod za zapošljavanje, PU Krapina • Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije • Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina • Poslodavci • Odgojno-obrazovne ustanove • OCD 	<ul style="list-style-type: none"> • učenici • studenti • djelatnici odgojno–obrazovnih institucija
2.3.5.	Jačanje kompetencija djelatnika u javnim djelatnostima	<ul style="list-style-type: none"> - organizacija općih dodatnih programa izobrazbe za javne djelatnike - primjena različitih modela ocjenjivanja zadovoljstva korisnika uslugama javne uprave - oblikovanje sustava razvoja i upravljanja ljudskim potencijalima u javnoj upravi - obrazovanje i usavršavanje državnih službenika - nagrađivanje službenika prema rezultatima rada 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko–zagorska županija • Javne ustanove • Jedinice lokalne samouprave • Državna uprava 	<ul style="list-style-type: none"> • djelatnici u javnim djelatnostima • korisnici javne uprave
2.3.6.	Organizacija edukacija ljudskih resursa o EU fondovima i projektima	<ul style="list-style-type: none"> - organiziranje redovitih edukacija o EU fondovima i projektima - promocija i isticanje važnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko–zagorska županija • Razvojna agencija • Poduzetnička potporna institucija 	<ul style="list-style-type: none"> • djelatnici u javnim djelatnostima • tvrtke

		<ul style="list-style-type: none"> - posjedovanja znanja o EU projektima - uspostava programa edukacije za ljudske resurse iz različitih sektora u kojima se pokazuju primjeri iz svakog pojedinog sektora 	<ul style="list-style-type: none"> • poduzeća • obrti • nezaposlene osobe
--	--	--	--

Razvojni prioritet	2.4. Povećanje kvalitete stanovanja i sigurnosti stanovništva			
Cilj	Podizanje kvalitete stanovanja za stanovništvo Krapinsko–zagorske županije u cjelini i unapređivanje kvalitete sustava civilne zaštite.			
Opravdanje	Kvaliteta života se mjeri različitim elementima, među kojima je i tip vlasništva stana ili kuće. Veliki problem u Krapinsko–zagorskoj županiji je veliki broj praznih i napuštenih stambenih prostora pa bi se trebale formulirati aktivne lokalne mjere i politike koje bi poticale lokalno stanovništvo na naseljavanje neiskorištenih stambenih prostora. S kvalitetom života je povezan i osjećaj sigurnosti u okolini u kojoj se čovjek nalazi. Izrada plana zaštite i intervencija omogućit će bolje djelovanje institucija za spašavanje u opasnim situacijama. Građane će se informirati i educirati o važnosti preventivnih akcija u cilju sprečavanja potencijalno opasnih situacija.			
Opis	Prioritet se odnosi na povećanje kvalitete stanovanja i sigurnosti stanovništva Krapinsko–zagorske županije. Sastoji se od tri mjere koje se odnose na poticanje nastanjivanja neiskorištenih stambenih kapaciteta, na razvoj sustava zaštite i spašavanja čime bi se podigla kvaliteta života stanovništva Krapinsko–zagorske županije te na promociju i jačanje kapaciteta vatrogasnih službi.			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
2.4.1.	Poticanje nastanjivanja postojećih napuštenih stambenih kapaciteta	<ul style="list-style-type: none"> - formuliranje aktivnih mjera naseljavanja u Krapinsko–zagorskoj županiji - uključivanje lokalnih zajednica u međusobnu suradnju - poticanje lokalnog stanovništva na nastanjivanje postojećih napuštenih stambenih kapaciteta 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Lokalna samouprava 	<ul style="list-style-type: none"> • stanovništvo Krapinsko–zagorske županije
2.4.2.	Razvoj sustava civilne zaštite	<ul style="list-style-type: none"> - suradnja operativnih snaga sustava civilne zaštite - izgradnja/opremanje objekata za jačanje sustava civilne zaštite i jačanje ljudskih kapaciteta - izrada procjena rizika i planova djelovanja civilne zaštite 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Lokalna samouprava 	<ul style="list-style-type: none"> • stanovništvo Krapinsko–zagorske županije • turisti

		<ul style="list-style-type: none"> - aktivnosti nabave opreme i umrežavanje kroz tehnološku modernizaciju - edukacija građana o prevenciji događaja opasnih po život i postupanje u tim situacijama 		
2.4.3.	Promocija i jačanje kapaciteta vatrogasnih službi i udruga	<ul style="list-style-type: none"> - izrada plana planskih dokumenata - aktivnosti nabave opreme i izgradnja vatrogasnih domova/adaptacija vatrogasnih domova - poticanje uključivanja mladih u vatrogasne službe 	<ul style="list-style-type: none"> • Vatrogasna zajednica Krapinsko-zagorske županije • Dobrovoljna vatrogasna društva • Javne vatrogasne postrojbe 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • mladi

Razvojni prioritet	2.5. Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i civilnih inicijativa			
Cilj	Jačanje suradnje organizacija civilnog društva s privatnim i javnim sektorom te povećanje njegove prepoznatljivosti i uloge u lokalnoj i regionalnoj zajednici.			
Opravdanje	<p>Civilno društvo sve više postaje čimbenikom društvenih promjena u Hrvatskoj, a njegova je važnost jednaka privatnom i javnom sektoru. Uočene slabosti civilnog sektora županije, poput nedovoljne umreženosti s javnim i privatnim sektorom, nastojat će se riješiti poticanjem partnerstva između tih sektora i izradom plana za njihovo daljnje djelovanje i suradnju. Općenito utjecaj organizacija civilnog društva još uvijek nije u potpunosti prepoznat. Iz tog razloga bi trebalo utjecati na njihovu promociju i podizanje razine svijesti stanovništva o njihovoj važnosti i utjecaju na pozitivne promjene u društvu. OCD Krapinsko-zagorske županije su slabo regionalno predstavljene te bi iz tog razloga trebalo raditi na provođenju radionica, okruglih stolova i tribina na temu civilnog sektora i djelovanja organizacija civilnog društva.</p> <p>Jedna od bitnih tema je i volonterstvo, a posebnu pažnju se treba pridati volonterstvu mladih. U suradnji sa školama Krapinsko-zagorske županije će ih se nastojati poticati na ovakav tip aktivnosti. Organizacije civilnog društva će preuzeti na sebe odgovornost promicanja nediskriminacije i osvještavat će lokalno stanovništvo o njevoj važnosti za boljitak cjelokupne zajednice.</p>			
Opis	Ovim prioritetom se nastoji ojačati i umrežiti organizacije civilnog sektora. Sastoji se od pet mjera usmjerenih na unapređenje sposobnosti OCD-a za sudjelovanje u lokalnom razvoju. Među stanovništvom će se nastojati podignuti razina svijesti o važnosti volontiranja te će organizacije civilnog sektora biti otvorene za njegovu organizaciju. Veliku pažnju će posvetiti mjeri poticanja nediskriminacije i uključivanja osoba u nepovoljnom položaju u civilno društvo.			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
2.5.1.	Unapređenje sposobnosti organizacija civilnog društva za sudjelovanje u upravljanju lokalnim razvojem	<ul style="list-style-type: none"> - izrada strategije razvoja civilnog društva za područje Krapinsko-zagorske županije - jačanje svijesti građana o važnosti djelovanja OCD-a - sufinanciranje rada organizacija civilnog 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija, • Organizacije civilnog društva • Jedinice lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • organizacije civilnog sektora • OCD i volonterske organizacije • LAG-ovi

		<ul style="list-style-type: none"> - društva kroz programe lokalnih vlasti razvijanje kapaciteta organizacija civilnog društva za bolje upravljanje i bolje provođenje programa i projekata - jačanje kapaciteta OCD-a u području socijalnih inovacija - jačanje otvorene uprave kroz jačanje transparentnosti i participativnog uključenja 		
2.5.2.	Jačanje međusektorske suradnje na svim razinama (civilnog, privatnog i javnog sektora)	<ul style="list-style-type: none"> - jačanje kapaciteta Savjeta za razvoj civilnog društva KZZ-a za poticanje suradnje civilnog i javnog te implementacija modela na lokalnu razinu - organizacija edukacija, radionica, okruglih stolova - sklapanje partnerstva OCD-a i javnog sektora - poticanje međusektorske suradnje 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko–zagorska županija, • Organizacije civilnog društva • Jedinice lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • organizacije civilnog društva • privatni sektor • LAG-ovi
2.5.3.	Poticanje razvoja volonterstva	<ul style="list-style-type: none"> - informiranje i osvještavanje stanovništva o važnostima volontiranja - uspostava volonterskih centara - jačanje organizatora volontiranja za provođenje volonterskih programa (radionice na temu volonterstva i sl.) - poticanje građana na volontiranje, posebice mlade na volontiranje kroz suradnju sa školama, udrugama i drugim neprofitnim organizacijama 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacije civilnog društva • Odgojno–obrazovne ustanove • Krapinsko–zagorska županija • Jedinice lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • djeca i mladi • volonterske organizacije

2.5.4.	Promicanje uključivanja osoba u nepovoljnom položaju u djelovanje OCD-a	<ul style="list-style-type: none"> - radionice na temu nediskriminacije i socijalnog uključivanja - informiranje osnovnoškolske i srednjoškolske djece o važnosti nediskriminacije - poticanje uključivanja osoba u nepovoljnom položaju u rad organizacija civilnog društva - poticanje programa koji uključuju korisnike u nepovoljnom položaju 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacije civilnog društva • Odgojno-obrazovne ustanove • Krapinsko-zagorska županija • Jedinice lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> • djeca i mladi • osobe u nepovoljnom položaju • lokalno stanovništvo
--------	---	---	---	---

Razvojni prioritet	3.1. Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti u funkciji razvoja			
Cilj	Zaštita i jačanje svijesti o očuvanju prirodne, geološke i krajobrazne raznolikosti prostora Krapinsko-zagorske županije i utjecaj raznolikosti na održivi razvoj.			
Opravdanje	Priroda obuhvaća sveukupnu biološku, krajobraznu i geološku raznolikost. Prilikom zaštite biološke raznolikosti štite se i ostali dijelovi ekosustava te je ona neophodna za opstanak života na Zemlji. Svaka odluka koja utječe na bioraznolikost, također utječe i na život lokalnog stanovništva. Veliki broj biljnih i životinjskih vrsta u KZZ-u je ugrožen zbog ljudskog utjecaja. Negativne posljedice poput gubitka staništa biljnih i životinjskih vrsta uzrokovane su odvodnjavanjem močvarnih staništa, razvojem brojnih naselja i gospodarskih djelatnosti, promjenama vodnog režima, promjenama u poljoprivredi i gradnji infrastrukture. Iz tog razloga je potrebno jačati svijest lokalnog stanovništva Krapinsko-zagorske županije kako bi se shvatilo da očuvanost bioraznolikosti ovisi o njihovom utjecaju. To će se postići povećanjem učinkovitosti osnovnih mehanizama zaštite prirode, smanjenjem izravnih pritisaka na prirodu, poticanjem održivog korištenja prirodnih dobara te informiranjem i različitim akcijama za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti.			
Opis	Zaštita i očuvanje prirodne i krajobrazne raznolikosti je glavni cilj ovog prioriteta koji je sastavljen od tri mjere usmjerene na zaštitu prirodnih vrijednosti, jačanje svijesti o važnosti bioraznolikosti te promociju pravilnog gospodarskog korištenja područja pod Naturom 2000.			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
3.1.1.	Zaštita, očuvanje i jačanje svijesti o prirodnim vrijednostima i bioraznolikosti	<ul style="list-style-type: none"> - poticanje akcija za zaštitu okoliša - informiranje lokalne zajednice o važnosti očuvanja prirodnih vrijednosti - revitalizacija staništa - edukacijski programi za pripadnike svih dobnih skupina - provođenje akcija za zaštitu okoliša 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša • Nevladine organizacije • Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Krapinsko-zagorske županije 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • turisti • izletnici

		<p>krajobraznu prepoznatljivost</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaštita i očuvanje zavičajnog prostora te izvorne/autentične pejzažne cjeline - tipizacija krajobraza te izdvajanje i upravljanje odabranim krajobraznim cjelinama 		
3.1.2.	Promocija pravilnog gospodarskog korištenja područja pod Natura 2000	<ul style="list-style-type: none"> - informiranje i podizanje razine svijesti lokalnog stanovništva o važnosti područja pod Natura 2000 - aktivnosti promocije (brošure, letci) gospodarskog područja pod Natura 2000 - postavljanje info punktova na područja pod Naturom 2000 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša • Nevladine organizacije • Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Krapinsko-zagorske županije 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • turisti • izletnici
3.1.3.	Održivo upravljanje i korištenje prirodnih resursa	<ul style="list-style-type: none"> - kontrolirano održavanje i iskorištavanje šumskih površina - uređivanje šumskih puteva - očuvanje ukupne bioraznolikosti šuma - infrastruktura u funkciji turizma (tematski putevi) - valorizacija prirodnih resursa (poljoprivredno zemljište, šume, mineralne sirovine, termalni izvori) - poticanje uključivanja poljoprivrednika u Poljoprivredno okolišni program u funkciji očuvanja Natura 2000 područja te drugih ekološki vrijednih područja 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša • Nevladine organizacije • Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Krapinsko-zagorske županije 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • turisti • izletnici

Razvojni prioritet	3.2. Očuvanje okoliša i održivi razvoj			
Cilj	Zaštita okoliša kroz povećanje učinkovite uporabe energije, korištenje obnovljivih izvora energije i usmjerenje na održivi razvoj u Krapinsko–zagorskoj županiji.			
Opravdanje	Obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost predstavljaju glavne temelje energetske održivosti razvoja te su pokazatelj stupnja tehnološkog razvoja i energetske osviještenosti što utječe na gospodarski, okolišni i socijalni razvoj cjelokupnog društva. Poticanjem aktivnog korištenja sustava obnovljivih izvora energije i promocijom istih podigla bi se s jedne strane razina znanja i informiranosti što izravno utječe na promjenu načina razmišljanja i stavova lokalnog stanovništva, a s druge strane izravno se pridonosi povećanju udjela korištenja energije iz obnovljivih izvora energije. Postojeći sektor zgradarstva i javne rasvjete karakterizira visoka potrošnja energije te visoki troškovi održavanja. U tom kontekstu, postoji visok potencijal energetske i novčanih ušteda kroz provedbu mjera energetske učinkovitosti. Fokus je i na poboljšanju kvalitete zraka, vode i tla koja će se nastojati postići unapređenjem i modernizacijom sustava za mjerenje i praćenje njihove kvalitete.			
Opis	Razvojni prioritet 3.2. Očuvanje okoliša i održivi razvoj je usmjeren na povećanje učinkovite uporabe energije i obnovljivih izvora energije. Sastavljen je od tri mjere koje imaju fokus na povećanju energetske učinkovitosti, povećanom korištenju energije iz obnovljivih izvora energije te izradi i implementaciji programa zaštite i poboljšanja kvalitete zraka, vode i tla.			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
3.2.1.	Povećanje energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva i javne rasvjete.	<ul style="list-style-type: none"> - identifikacija mogućih mjera i aktivnosti energetske učinkovitosti - provođenje projekata za energetske učinkovitost - energetska obnova zgradarstva - sanacija pročelja zgrada - zamjena energetske neučinkovite javne rasvjete - priprema projektne dokumentacije i tehničkih podloga za realizaciju projekata energetske učinkovitosti - obnova zgrada pod kulturnom zaštitom uz povećanje energetske učinkovitosti i korištenje energije iz obnovljivih izvora 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša • Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost • Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske 	<ul style="list-style-type: none"> • objekti javnog i privatnog sektora • lokalno stanovništvo
3.2.2.	Korištenje energije iz obnovljivih izvora	<ul style="list-style-type: none"> - sufinanciranje ugradnje sustava obnovljivih izvora energije - promocija i informiranje lokalnog stanovništva o prednostima korištenja obnovljivih izvora energije 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša • Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost • Ekološke udruge 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • tvrtke

		<ul style="list-style-type: none"> - poticanje izgradnje područnih toplana na biomasu - uvođenje sustava OIE u javne zgrade 	<ul style="list-style-type: none"> • Energetske udruge • Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske • Jedinice lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> • obrti • javne ustanove • OCD
3.2.3.	Izrada i implementacija programa zaštite i poboljšanje kvalitete zraka, vode, tla, buke i ostalih sastavnica okoliša	<ul style="list-style-type: none"> - uspostava sustava za mjerenje kakvoće zraka - uspostava sustava za praćenje stanja tla - ispitivanje zdravstvenih ispravnosti vode - praćenje razine buke i zaštita od buke - primjena +green koncepta i „zelenog urbanizma“ kao poželjnog smjera društvenog opredjeljenja u smislu pametnih integriranih konceptata i cjelovitih uređenja usklađenih prostornih cjelina kao ekološki i ekonomski najprihvatljivijih konceptata razvoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša • Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije • Zavod za prostorno uređenje Krapinsko-zagorske županije • Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Krapinsko-zagorske županije 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • turisti • izletnici

Razvojni prioritet	3.3. Razvoj komunalne, prometne infrastrukture i uređenje prostora
Cilj	Podizanje kvalitete života stanovništva u Krapinsko–zagorskoj županiji podizanjem kvalitete i razvoja javne infrastrukture i uređenjem prostora.
Opravdanje	<p>Komunalne djelatnosti služe zadovoljavanju svakodnevnih potreba lokalnog stanovništva i usko su vezane za teritorijalno područje Krapinsko–zagorske županije. Od velike je važnosti izraditi lokalni plan za gospodarenje otpadom jer će se njime postaviti osnovne smjernice po kojima se treba djelovati. U Županiji je potrebno više ulagati u infrastrukturu i izgradnju sustava za gospodarenje otpadom. Na području Županije postoji veći broj divljih i nesaniranih odlagališta otpada. Potrebno se posvetiti izgradnji reciklažnih dvorišta, uspostavi zelenih otoka te osvijestiti stanovništvo o važnosti recikliranja i odvajanja otpada.</p> <p>Izgradnja sustava vodoopskrbe i odvodnje je još jedan dio komunalnih djelatnosti bitnih za kvalitetan svakodnevni život jer se dio lokalnog stanovništvo susreće s poteškoćama u opskrbi i odvodnji. Tek oko 20% stanovništva je priključeno na sustav odvodnje otpadnih voda, što pokazuje da taj dio komunalne infrastrukture treba značajno poboljšati. To bi se riješilo identifikacijom kritičnih točaka i rekonstrukcijom sustava odvodnje kako bi se one sanirale i riješile. Velik broj kućanstava vodom se opskrbljuje iz lokalnih vodovoda (prema posljednjim informacijama 186 lokalnih vodovoda). Konfiguracija terena je također otežavajući faktor razvitka javne vodoopskrbne mreže pošto se mnoga naselja nalaze u tzv. visokim zonama. Područje Krapinsko-zagorske županije stjecanjem prirodnih čimbenika podneblja, reljefa i geološkog supstrata jako je izloženo eroziji – klizanju tla. Prema najnovijim podacima trenutno je na području Krapinsko-zagorske županije aktivno 359 klizišta na županijskim, lokalnim i nerazvrstanim cestama te uz stambene i gospodarske objekte. Spomenuta klizišta uzrokuju otežano korištenje stambenih i gospodarskih objekata te cesta. Kritična mjesta će se nastojati identificirati i poduzetim aktivnostima sanirati te tako umanjiti opasnost. Usmjerit će se i na modernizaciju i obnovu postojećih prometnica. Izgradit će se nove dionice javnih i nerazvrstanih cesta i povezati ih s državnim koridorima.</p>

Opis	<p>Prioritet je usmjeren na razvoj javne infrastrukture i uređenje na prostoru Krapinsko–zagorske županije. Fokus je pritom na razne mjere koje se odnose na unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom, izgradnju i unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje, poboljšanje prometne infrastrukture i sanaciju klizišta, sustavno upravljanje razvojem energetske infrastrukture te zaštitu od elementarnih nepogoda.</p>			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
3.3.1.	Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom	<ul style="list-style-type: none"> - izrada lokalnog plana za gospodarenje otpadom - ulaganje u infrastrukturu i opremu sustava za gospodarenjem otpadom - izgradnja reciklažnih dvorišta, uspostava zelenih otoka i postavljanje spremnika za odlaganje otpada - osnivanje baze podataka o otpadu - saniranje divljih odlagališta otpada - daljnji razvoj regionalnog centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko–zagorska županija • Komunalna poduzeća • Jedinice lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo
3.3.2.	Izgradnja i unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje	<ul style="list-style-type: none"> - identifikacija kritičnih točaka sustava vodoopskrbe i odvodnje - izrada dugoročnih planova potreba za vodom - izgradnja vodoopskrbnog sustava sa svim pratećim segmentima - uključivanje lokalnih vodovoda u javni sustav vodoopskrbe - rekonstrukcija postojeće javne vodoopskrbe - izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko–zagorska županija • Komunalna poduzeća • Jedinice lokalne samouprave • Hrvatske vode 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo
3.3.3.	Zaštita i saniranje klizišta	<ul style="list-style-type: none"> - identifikacija kritičnih područja klizišta - izrada dugoročnih planova sanacije klizišta - aktivnosti projektiranja i sanacije klizišta - sustavno upravljanje klizištima 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko–zagorska županija • Jedinice lokalne samouprave • Županijska uprava za ceste Krapinsko-zagorske županije • Hrvatske ceste 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • gospodarski subjekti županije
3.3.4.	Poboljšanje prometne infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> - obnova i modernizacija postojećih prometnica 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko–zagorska županija • Jedinice lokalne samouprave 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo

		<ul style="list-style-type: none"> - izgradnja novih dionica javnih i nerazvrstanih cesta i povezivanje prometnih koridora - modernizacija signalne opreme - asfaltiranje makadamskih cesta - uvođenje inteligentnog prometnog sustava nadzora i upravljanja prometom - provedba mjera energetske učinkovitosti i korištenje OIE - povećanje razine sigurnosti na željezničko-cestovnim prijelazima - modernizacija željezničkih pruga - uspostava i razvoj biciklističke i pješačke infrastrukture - daljnji razvoj zračnog prometa - uspostava integriranog prijevoza putnika 	<ul style="list-style-type: none"> • Županijska uprava za ceste Krapinsko-zagorske županije • Hrvatske ceste • Hrvatske željeznice • Krapinsko-zagorski aerodrom d.o.o. • Integrirani promet Zagrebačkog područja d.o.o. 	<ul style="list-style-type: none"> • gospodarski subjekti županije
3.3.5.	Zaštita od elementarnih nepogoda (poplava, tuče, suše)	<ul style="list-style-type: none"> - identifikacija kritičnih područja - izrada dugoročnih planova sanacije područja ugroženih elementarnim nepogodama - aktivnosti projektiranja i sanacije područja zahvaćenim elementarnim nepogodama 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Jedinice lokalne samouprave • Županijska uprava za ceste Krapinsko-zagorske županije • Hrvatske vode • Hrvatske ceste 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo
3.3.6.	Poboljšanje energetskog i komunikacijskog sustava	<ul style="list-style-type: none"> - dogradnja i modernizacija plinske mreže - dogradnja i modernizacija elektroenergetskog sustava - razvoj i uspostava sustava širokopojasnog interneta 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko-zagorska županija • Jedinice lokalne samouprave • Javni isporučitelji 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • gospodarski subjekti županije

Razvojni prioritet	3.4. Održivo upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom
Cilj	Zaštita i upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom na području Krapinsko-zagorske županije te poboljšanje mehanizma regionalnog i lokalnog sufinanciranja
Opravdanje	Zaštita prirodne i kulturne baštine je jedan od važnih čimbenika u procesu globalizacije, kao i očuvanju identiteta županije. Iz tog razloga je potrebno posebnu pažnju posvetiti zaštiti održivosti prirodne i kulturne baštine. Unaprijedit će se sustav planiranja i upravljanja zaštitom prirodne i kulturne baštine tako što će se

	<p>najprije utvrditi trenutno stanje prirodne i kulturne baštine te će se uspostaviti sustav praćenja njihove ugroženosti i plan upravljanja baštinom. Na prostoru županije postoji neiskorištena prirodna i kulturna baština. Kako bi se potaknula valorizacija te baštine, nastojat će se obnoviti postojeći objekti kulturne infrastrukture, razviti kulturna industrija i kulturni turizam. Nužno je posvetiti više pažnje podizanju svijesti stanovništva, a osobito educirati lokalnu vlast o potrebi očuvanja prirodne baštine radi doprinosa održivom upravljanju kako prirodnom, tako i kulturnom baštinom.</p>			
Opis	<p>Razvojni prioritet usmjeren je na zaštitu prirodne i kulturne baštine na održivi način, a sastoji se od tri mjere. Mjere su usmjerene na unaprjeđenje sustava planiranja i upravljanja zaštitom prirodne i kulturne baštine, podizanje razine svijesti stanovništva o važnosti očuvanja iste, održavanje prirodne baštine i održavanje kulturne baštine i razvoj kulturnih i kreativnih djelatnosti.</p>			
Mjere	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
3.4.1.	Unaprjeđenje sustava planiranja i upravljanja u zaštiti i održivom korištenju prirodne i kulturne baštine	<ul style="list-style-type: none"> - utvrđivanje stanja prirodne i kulturne baštine - uspostava sustava praćenja ugroženosti prirodne i kulturne baštine - ubrzavanje donošenja planova upravljanja za navedenu baštinu - unaprjeđenje mehanizama financiranja - uspostava mehanizma za regionalno i lokalno sufinanciranje projekata za održivo upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko–zagorska županija • Jedinice lokalne samouprave • Razvojna agencija 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • tvrtke
3.4.2.	Podizanje razine svijesti stanovništva o važnosti očuvanja prirodne i kulturne baštine	<ul style="list-style-type: none"> - jačanje partnerstva građana na programima i projektima održivog upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom - edukacija lokalnih i regionalnih vlasti o važnosti prirodne i kulturne baštine - podizanje razine svijesti učenika i studenata o temi održivog korištenja prirodne i kulturne baštine - poduzimanje mjera i radova nužnih za očuvanje prirodne i kulturne baštine 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko–zagorska županija • Jedinice lokalne samouprave • Razvojna agencija • Nevladine organizacije • Odgojno-obrazovne institucije 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • djeca i mladi • turisti • izletnici
3.4.3.	Održavanje kulturne baštine i razvoj kulturnih i kreativnih djelatnosti	<ul style="list-style-type: none"> - obnova i opremanje postojeće objekte kulturne infrastrukture - obnova zgrada pod kulturnom zaštitom uz povećanje energetske učinkovitosti i korištenje energije iz obnovljivih izvora 	<ul style="list-style-type: none"> • Krapinsko–zagorska županija • Jedinice lokalne samouprave • Razvojna agencija • Nevladine organizacije • Odgojno-obrazovne institucije 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalno stanovništvo • turisti • izletnici

		<ul style="list-style-type: none"> - razvoj kulturne industrije - poticanje razvoja kulturnog turizma - podrška promociji kulturne baštine i kulturnih djelatnosti - osmišljavanje i implementacija interaktivnih/inovativnih modela prezentacije kulturne baštine/kulturnog nasljeđa - poticanje razvoja gradskih/općinskih knjižnica – modernizacija, opremanje, razvoj dodatnih kulturnih programa, obnova knjižnog fonda, uključivanje u turističku ponudu, promocija kreativnih industrija - osmišljavanje i implementacija interaktivnih/inovativnih modela prezentacije kulturne baštine/kulturnog nasljeđa - sustavno praćenje stanja kulturnog dobra 	<ul style="list-style-type: none"> • Muzeji Hrvatskog zagorja • Muzeji/galerije na lokalnoj razini • Nevladine organizacije 	
--	--	--	--	--

17.1. Pokazatelji ishoda prioriteta i mjera Krapinsko-zagorske županije

PRIORITET/ MJERA	Pokazatelji ishoda			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
	Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
PRIORITET 1.1. RAZVOJ I UNAPREĐENJE GOSPODARSKE I PODUZETNIČKE INFRASTRUKTURE	Produktivnost rada	Omjer BDP-a županije i broja zaposlenih, kune	Pokazuje učinkovitost gospodarstva	181.793 kuna	2011.	250.000 kuna	2020.	Godišnje	DZS (Zaposlenost i BDP)
	Broj poduzetnika u poslovnim zonama KŽŽ	Broj poduzeća/obrta	Mjeri privlačnost poduzetničkih zona Krapinsko-zagorske županije te sposobnost privlačenja ulaganja	182	2013.	250	2020.	Godišnje	Gradovi i općine KŽŽ-a
1.1.1. Razvoj poduzetničke i gospodarske infrastrukture za podršku tehnološkom razvoju	Broj zaposlenih u poduzetničkim / gospodarskim zonama	Broj zaposlenih	Povećanje gospodarske i tržišne konkurentnosti Krapinsko-zagorske županije zbog razvoja odgovarajuće infrastrukture namijenjene podršci tehnološkom razvoju	6.438	2013.	7.500	2020.	Godišnje	Gradovi i općine KŽŽ-a
1.1.2. Proaktivno ulaganje u izgradnju i međusobno povezivanje poduzetničkih zona	Broj aktivnih poduzetničkih zona	Broj zona	Ulaganje u izgradnju poduzetničke infrastrukture u svrhu stvaranja preduvjeta za razvoj gospodarstva	21	2013.	25	2020.	Godišnje	Gradovi i općine KŽŽ-a
1.1.3. Unapređenje kvantitete i kvalitete investicijskih i kreditnih ponuda za poduzetništvo	Broj dostupnih oblika podrške za poduzetnike u Krapinsko-zagorskoj županiji čiji je nositelj KŽŽ ili javne institucije s područja KŽŽ-a	Broj financijskih oblika podrške	Unapređenjem kvantitete i kvalitete investicijskih i kreditnih ponuda narast će razina konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika – obuhvaća dostupan krediti potencijal, jamstvene sheme, vaučere za pripremu projekata	3	2015.	5	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija Gradovi i općine
1.1.4. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja i izobrazbe poduzetnika	Broj zaposlenih sa SSS kod pravnih osoba	Broj zaposlenih sa SSS	Povećanje znanja poduzetnika, a time i konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika	13.179	2014.	15.000	2020.	Godišnje	DZS, Zaposlenost i plaće
	Broj zaposlenih sa VSS kod pravnih osoba	Broj zaposlenih sa VSS		3.548	2014.	5.000	2020.	Godišnje	DZS, Zaposlenost i plaće

1.1.5. Poticanje međusobnog povezivanja gospodarskih subjekata i suradnje s lokalnim vlastima	Kvaliteta usluga lokalne uprave poduzetnicima	Rang prema drugim županijama u Hrvatskoj (RIK)	Poticanje razvoja gospodarstva na području Krapinsko-zagorske županije od strane lokalne i regionalne vlasti – perceptivni indikator prema regionalnom indeksu konkurentnosti	4	2013.	2	2020.	Trogodišnje	Regionalni indeks konkurentnosti
1.1.6. Poticanje razvoja socijalnog poduzetništva	Broj uspostavljenih socijalnih poduzetnika	Broj	Poticanjem razvoja socijalnog poduzetništva dolazi do poboljšanja društveno – ekonomske slike Krapinsko-zagorske županije	0	2015.	3	2020.	Godišnje	Zagorska razvojna agencija – provedeno istraživanje
1.1.7. Povećanje razine konkurentnosti i izvoza proizvoda	Koeficijent pokrivenosti uvoza izvozom	Koeficijent	Dodavanjem vrijednosti proizvoda, sustavnom edukacijom i promocijom izvozne politike, povećat će se razina izvoza proizvoda Krapinsko-zagorske županije	1,5	2014.	1,7	2020.	Godišnje	FINA
PRIORITET 1.2. TEHNOLOŠKA MODERNIZACIJA I JAČANJE ULOGE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	Ostvareni prihodi od istraživanja i razvoja u tvrtkama u KZZ-u	Kune	Istraživanje i razvoj osnova je konkurentnosti tvrtke te jačanja tržišne pozicije.	1.213.915	2014.	2.200.000	2020.	Godišnje	FINA
	Priznati patenti	Broj	Inovacijski potencijal moguće je procijeniti pomoću priznatih патената na razini KZZ-a	3	2014.	5	2020.	Godišnje	Državni zavod za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske
1.2.1. Poticanje sektora istraživanja i razvoja патената i inovacija	Ulaganja poduzeća u istraživanje i razvoj	Vrijednost ulaganja u kunama	Poticanjem razvoja sektora istraživanja, razvoja патената i inovacija, dolazi do povećanja razine konkurentnosti Krapinsko-zagorske županije	0	2014.	500.000	2020.	Godišnje	FINA
1.2.2. Modernizacija tehnoloških kapaciteta i poslovnih procesa	Ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu	Vrijednost ulaganja u milijunima kunama	Povećanje gospodarske konkurentnosti županije radi modernizacije tehnoloških kapaciteta poslovnih i proizvodnih pogona	538	2014.	1.000	2020.	Godišnje	FINA
1.2.3. Poticanje ulaganja u	Tehnološki razvoj	Rang prema	Omogućavanje razvoja	20	2013.	18	2020.	Trogodišnje	Regionalni indeks

istraživanje i razvoj te primjenu znanja	temeljem vlastitih istraživanja	drugim županijama u RH-RIK	ključnih sektora Krapinsko-zagorskog gospodarstva, perceptivni indikator						konkurentnosti
PRIORITET 1.3. RAZVOJ TURIZMA	Broj dolazaka	Ukupan broj dolazaka	Jačanje prepoznatljivosti regije te raznovrsna ponuda mogu rezultirati većim brojem dolazaka i noćenja što doprinosi konkurentnosti regije.	81.019	2014.	150.000	2020.	Godišnje	TZ KZŽ
	Broj noćenja	Ukupan broj noćenja		185.731	2014.	250.000	2020.	Godišnje	TZ KZŽ
1.3.1. Razvoj selektivnih oblika turizma	Broj posjetitelja	Broj posjetitelja prema obliku turističke djelatnosti	Razvojem selektivnih oblika turizma povećava se konkurentnost Krapinsko-zagorske županije	1.416.398	2014.	2.000.000	2020.	Godišnje	TZ KZŽ
1.3.2. Razvoj turističke infrastrukture	Izgrađeni turistički kapaciteti	Izgrađena površina	Razvojem turističke infrastrukture povećava se turistička konkurentnost Krapinsko-zagorske županije	60,26 ha	2015.	100 ha	2020.	Godišnje	Zavod za prostorno uređenje Krapinsko-zagorske županije, prostorni plan, JLS
1.3.3. Poboľšanje usluga i kapaciteta postojećih turističko-informativnih centara	Profesionalni turistički ured/TIC	Broj	Razvojem kapaciteta i poboljšanjem usluga turističko-informativnih centara povećava se turistička konkurentnost Krapinsko-zagorske županije	8	2015.	10	2020.	Godišnje	Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije
1.3.4. Brendiranje i promocija Krapinsko-zagorske županije kao poželjne turističke destinacije	Izrađen integralni brend Krapinsko-zagorske županije kao regije koja objedinjuje sve lokalne i regionalne brendove	Broj	Krapinsko-zagorska županija kao dio brenda	0	2015.	1	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
PRIORITET 1.4. RAZVOJ POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE	Površina zemljišta u upotrebi za poljoprivredu	ha	Razvoj poljoprivredne proizvodnje podrazumijeva upotrebu poljoprivrednog zemljišta kao resursa	20.043	2014.	22.000	2020.	Godišnje	Arkod
	Prosječna površina zemljišta po	ha	Rascjepkanost zemljišta karakteristika je Krapinsko-	1-3	2013.	5-10	2020.	Godišnje	Arkod

	kućanstvu		zagorske županije te se želi započeti s okrupnjivanjem						
1.4.1. Usklađivanje poljoprivredne infrastrukture za tržište EU	Poticaji za udruživanja pojedinaca i manjih gospodarskih subjekata	Broj	Razvoj poljoprivredne proizvodnje i gospodarstava u skladu sa zahtjevima tržišta EU-a	0	2015.	10	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
1.4.2. Poticanje okrupnjivanja poljoprivrednih posjeda	Broj dodijeljenih potpora za okrupnjivanje zemljišta od strane KZZ-a	Broj	Povećanje proizvodnih cjelina poljoprivrednih zemljišta što dovodi do jačanja konkurentnosti županije na tržištu	0	2015.	5	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
1.4.3. Povećanje proizvodne učinkovitosti voćarstva, vinogradarstva te povrćarstva	Površina pod vinogradima	ha	Nove mogućnosti proizvodnje i dodana vrijednost proizvoda u voćarstvu, vinogradarstvu te povrćarstvu dovest će do povećanja konkurentnosti županije	686,03	2013.	750,00	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
	Površina pod nasadima - voće	ha		1.011	2015.	1.500	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
1.4.4. Poticanje razvoja stočarstva i mljekarstva	Broj grla	Broj	Nove mogućnosti proizvodnje i dodana vrijednost proizvoda u stočarstvu i mljekarstvu dovode do povećanja konkurentnosti Krapinsko-zagorske županije	6.198	2014.	7.000	2020.	Godišnje	Hrvatska poljoprivredna agencija, godišnje izvješće
1.4.5. Promocija i poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje	Broj PG-a koji se bave integriranom i ekološkom	Broj	Promocijom ekološke poljoprivredne proizvodnje nastojat će se osvijestiti i educirati poljoprivredni	51	2014.	60	2020.	Godišnje	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

	poljoprivredom		proizvođači te će se pridonijeti dodavanju vrijednosti poljoprivrednim proizvodima županije.						
PRIORITET 2.1. IZVRSNOST U ODGOJNO-OBRAZOVNOM SUSTAVU	Broj diplomiranih studenata na 1000 stanovnika	Broj	Kvaliteta obrazovnog sustava te izvrsnost u sustavu postiže se sustavnim ulaganjima u razvoj obrazovnog sustava te se podižu kompetencije radne snage i stanovništva.	7	2013.	10	2020.	Godišnje	DZS
	Kvaliteta obrazovanja matematike i prirodnih znanosti	Rang u odnosu na druge županije (RIK, perceptivni kriterij)		15	2013.	10	2020.	Trogodišnje	Regionalni indeks konkurentnosti
2.1.1. Poboljšanje kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja	Broj djece po odgajatelju u ustanovama predškolskog odgoja u KZŽ-u	Broj	Podizanje razine kvalitete odgojno – obrazovnih ustanova na području Krapinsko–zagorske županije	17	Školska godina 2014./2015.	10	Školska godina 2019./2020.	Godišnje	DZS, Priopćenja
	Kvaliteta javnih škola	Rang u odnosu na druge županije (Regionalni indeks konkurentnosti)		11	2011.	7	2020.	Trogodišnje	Regionalni indeks konkurentnosti, perceptivni kriterij
2.1.2. Pedagoška standardizacija uvjeta rada i kurikulumu u odgojno–obrazovnim ustanovama	Modernizirani nastavni planovi, programi i kurikulumi za strukovno obrazovanje usklađeni s potrebama tržišta rada	Broj moderniziranih nastavnih planova, programa i kurikuluma	Modernizacija i standardizacija nastavnih planova i programa te njihovo usklađivanje s nacionalnim strategijama	17	2015.	20	2020.	Godišnje (kumulativ do 2020.)	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Krapinsko-zagorska županija, škole, fakulteti
2.1.3. Sustavno ulaganje u ljudske potencijale u obrazovanju	Nastavnici uključeni u programe poticanja mobilnosti radi trajnog profesionalnog razvoja	Broj nastavnika	Usavršavanje kompetencija djelatnika zaposlenih u obrazovnim institucijama	29	2015.	50	2020.	Godišnje (kumulativ do 2020.)	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Krapinsko-zagorska županija, škole, fakulteti
2.1.4. Usklađivanje mreže srednjoškolskih i visokoškolskih programa s potrebama tržišta rada	Modernizirani nastavni planovi, programi i kurikulumi za strukovno obrazovanje usklađeni s potrebama tržišta rada	Broj moderniziranih nastavnih planova, programa i kurikuluma	Jednake mogućnosti i kvalitetno stjecanje znanja i kompetencija potrebnih za pristup tržištu rada	17	2015.	20	2020.	Godišnje (kumulativ do 2020.)	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Krapinsko-zagorska županija, škole, fakulteti

PRIORITET 2.2. DOSTUPNO I OTVORENO ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB	Broj doktora medicine na 10.000 stanovnika	Broj	Upućuje na kvalitetu zdravstvene usluge	27	2013.	31	2020.	Godišnje	DZS
	Stanovništvo koje koristi minimalnu naknadu	Postotak	Relevantan pokazatelj rizika od siromaštva	1,2%	2014.	1%	2020.	Godišnje	Ministarstvo za socijalnu politiku i mlade
2.2.1. Unapređenje kvalitete i uvjeta rada u zdravstvenim ustanovama	Broj postelja na 1000 stanovnika	Broj	Povećanjem kapaciteta, kao obnovom izgradnjom objekata u zdravstvu se unaprjeđuje sustav zdravstvene zaštite u Krapinsko-zagorskoj županiji	8,95	2014.	10	2020.	Godišnje	Hrvatski zdravstveno statistički ljetopis
2.2.2. Povećanje konkurentnosti i otvorenosti zdravstvenih ustanova	Projekti/programi u cilju poboljšanja rada zdravstvenih ustanova	Broj	Unaprjeđenje rada zdravstvenih ustanova povećanjem njihove konkurentnosti	0	2015.	5	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
2.2.3. Razvoj institucija za brigu o ranjivim skupinama	Institucije za brigu o ranjivim skupinama	Broj	Poboljšanje životnih uvjeta i uključivanje ranjivih skupina u socijalni život Krapinsko-zagorske županije	10	2013.	11	2020.	Godišnje	DZS, Statistički ljetopis
2.2.4. Razvoj izvaninstitucionalnih rezidencijalnih oblika i novih oblika podrške osobama kojima prijeti socijalna isključenost	Ukupan broj korisnika institucionalne skrbi	Broj	Sprječavanje socijalne isključenosti i razvoj izvaninstitucionalnih programa	27.759	2013.	25.000	2020.	Godišnje	DZS, Statistički ljetopis
2.2.5. Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti	Broj korisnika prava socijalne skrbi	Broj	Primijenjena prava socijalne skrbi u Županiji prema Zakonu o socijalnoj skrbi	3.302	2014.	3.000	2020.	Godišnje	Ministarstvo socijalne politike i mladih, Centar za socijalnu skrb KZZ
PRIORITET 2.3. RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA	Broj projekata financiranih sredstvima EU fondova za razvoj ljudskih potencijala	Broj	Fondovi Europske unije izvor su financiranja koji omogućuje provedbu inovativnih projekata i projekata mobilnosti	25	2015.	100	2020. (kumulativ 2016. – 2020.)	Godišnje	Interna evidencija Zagorske razvojne agencije d.o.o.
	Uspostavljen sustav mjerenja zadovoljstva javnom upravom na županijskoj razini	Uvjet DA/NE	Upravljanje kvalitetom i učinkovitošću u lokalnoj samoupravi i javnoj upravi	NE	2015.	DA	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija

2.3.1. Integracija osoba u nepovoljnoj poziciji na tržište rada	Osobe zaposlene nakon edukacija i osposobljavanja	Postotak	Integracijom osoba u nepovoljnoj poziciji na tržište rada smanjit će se nezaposlenost i pridonijet će se većoj zapošljivosti navedenih skupina	77%	2014.	85%	2020.	Godišnje	HZZ PU Krapina
2.3.2. Jačanje kompetencija stanovništva kroz cjeloživotno učenje	Broj sudionika na edukacijama/osposobljavanjima	Broj	Jačanje i nadogradnja formalno stečenog obrazovanja, znanja i vještina stanovništva Krapinsko-zagorske županije	359	2013.	500	2020.	Godišnje	HZZ PU Krapina
2.3.3. Razvoj sustava poticanja upisa u deficitarna zanimanja	Upis učenika u deficitarna zanimanja	Postotak	Razvojem sustava za poticanje upisa u deficitarna zanimanja doći će do poboljšanja slike na tržištu rada	12,34%	Šk. god. 2015./2016.	20%	Šk. god. 2019./2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
2.3.4. Razvoj programa za mlade	Broj centara za mlade	Broj	Razvijanje programa namijenjenog mladima će dovesti do njihovog uključivanja u društveni i lokalni život Krapinsko-zagorske županije	2	2015.	4	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
2.3.5. Jačanje kompetencija djelatnika u javnim djelatnostima	Razvijeni interni programi usavršavanja za javne djelatnike u javnim institucijama na županijskoj razini	Broj	Povećanje razine znanja i kompetencija ljudskih resursa u javnim djelatnostima i upravi	3	2015.	7	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija, javne institucije u županijskom vlasništvu
2.3.6. Organizacija edukacija ljudskih resursa o EU fondovima i projektima	Osobe koje pohađaju edukacije o EU fondovima i projektima koje organizira Županija	Broj	Podizanje razine znanja postojećih ljudskih resursa Krapinsko-zagorske županije o EU fondovima apliciranju na natječaje, kao i osvještavanje lokalnog stanovništva o važnosti istih	45	2015.	150	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija, Zagorska razvojna agencija
PRIORITET 2.4. POVEĆANJE KVALITETE STANOVANJA I	Broj stanova za koja su izdana rješenja za građenje	Broj	Kvalitetno stanovanje podrazumijeva i izgrađenost prostora kao preduvjet za	84	2014.	120	2020.	Godišnje	DZS, Statistička priopćenja

SIGURNOSTI STANOVNIŠTVA			ostvarivanje kvalitete stanovanja						
	Izrađeni planovi civilne zaštite	Uvjet – DA/NE	Planovi civilne zaštite redovno se obnavljaju i nadopunjuju te odražavaju visoko razinu spremnosti odgovora na elementarne nepogode i druge prirodne/uvjetovane drugim čimbenicima katastrofe	DA	2015.	DA	2020.	Godišnje	Krapinsko- zagorska županija
2.4.1. Poticanje nastanjivanja postojećih napuštenih stambenih kapaciteta	Prosječan broj stanovnika po završenom stanu	Broj	Mjere i aktivna politika poticanja nastanjivanja postojećih napuštenih, stambenih kapaciteta na prostoru Krapinsko-zagorske županije	1.353,8	2014.	2.000	2020.	Godišnje	DZS, Statistička priopćenja
2.4.2. Razvoj sustava zaštite i spašavanja - civilne zaštite	Broj pripadnika Hrvatske gorske službe spašavanja Stanice Krapina osposobljenih za gorskog spašavatelja	Broj	Zaštita lokalnog stanovništva, materijalnih i prirodnih dobara od elementarnih nepogoda i katastrofa	3	2015.	21	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
	Broj osposobljenih pripadnika županijskih postrojbi civilne zaštite	Broj	Organiziranje i materijalno- tehničko opremanje i osposobljavanje sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša	0	2015.	50	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
2.4.3. Promocija i jačanje kapaciteta vatrogasnih službi i udruga	Broj vozila vatrogasnih postrojbi na području Krapinsko-zagorske županije	Broj	Povećanje učinkovitosti vatrogasnih službi i udruga, kao zaštite lokalnog stanovništva	182	2015.	200	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija

PRIORITET 2.5. JAČANJE KAPACITETA ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA I CIVILNIH INICIJATIVA	Broj udruga koje ostvaruju potporu Krapinsko-zagorske županije	Broj	Ulaganje u ostvarivanje prioriteta razvoja KZZ-a kroz djelovanje organizacija civilnog društva	250	2015.	300	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
2.5.1. Unapređenje sposobnosti organizacija civilnog društva za sudjelovanje u upravljanju lokalnim razvojem	Izrađena strategija razvoja civilnog društva na županijskoj razini	Uvjet – DA/NE	Povećanje sposobnosti organizacija civilnog društva u upravljanju i sudjelovanju u lokalnom životu Krapinsko-zagorske županije	NE	2015.	DA	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
2.5.2. Jačanje povezanosti organizacija civilnog društva, lokalnih i županijskih tijela i privatnog sektora	Programi /projekti umreženih OCD-a financiranih od strane KZZ-a	Broj	Poboljšanjem dijaloga i suradnje između civilnog društva te lokalnih i županijskih tijela doprinosi se razvoju lokalnih zajednica Krapinsko-zagorske županije	250	2015.	300	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
2.5.3. Poticanje razvoja volonterstva	Uključene osobe u programe volonterstva	Broj	Poticanjem razvoja volonterstva doprinosi se stabilnom društvenom okruženju Krapinsko-zagorske županije	590	2015.	700	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
2.5.4. Promicanje uključivanja osoba u nepovoljnom položaju u djelovanje OCD-a	Programi za društvenu i socijalnu uključenost osoba u nepovoljnom položaju financirani od strane Županije	Broj	Uključivanjem osoba u nepovoljnom položaju u djelovanje OCD-ova, pokušava ih se integrirati u društveni život Krapinsko-zagorske županije	8	2015.	12	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
PRIORITET 3.1. OČUVANJE BIOLOŠKE I KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOSTI U FUNKCIJI RAZVOJA	Klimatski uvjeti, prirodne ljepote i ekološka očuvanost županije	Rang u odnosu na druge županije (RIK, perceptivni kriterij)	Očuvani okoliš i zdrav pristup razvoju osiguravaju privlačnost regije u odnosu na visoke ekološke standarde	3	2013.	3	2020.	Trogodišnje	Regionalni indeks konkurentnosti
3.1.1. Zaštita, očuvanje i jačanje svijesti o prirodnim vrijednostima i bioraznolikosti	Projekti koji se temelje na očuvanju prirodnih vrijednosti i bioraznolikosti	Broj	Razvoj identiteta Krapinsko-zagorske županije jačanjem svijesti o očuvanju prirodnih vrijednosti i bioraznolikosti	4	2015.	10	2020.	Godišnje (kumulativ)	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Krapinsko-zagorske županije

3.1.2. Promocija pravilnog gospodarskog korištenja područja pod Natura 2000	Područja pod Naturom 2000 u Krapinsko-zagorskoj županiji	ha	Promocijom područja pod Naturom 2000 u Krapinsko-zagorskoj županiji se podiže svijest lokalnog stanovništva o postojanju i važnosti zaštite okoliša/prirode	11 896	2015.	11 896	2020.	Godišnje	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Krapinsko-zagorske županije
3.1.3. Održivo upravljanje i korištenje prirodnih resursa	Zaštićena područja prirodnih resursa u Krapinsko-zagorskoj županiji	ha	Održivo upravljanje i adekvatna valorizacija prirodnih resursa na području Krapinsko-zagorske županije	6 448,88	2015.	6 800,00	2020.	Godišnje	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Krapinsko-zagorske županije
PRIORITET 3.2. OČUVANJE OKOLIŠA I ODRŽIVI RAZVOJ	Kapaciteti sunčanih elektrana u Krapinsko-zagorskoj županiji	kW	Korištenje alternativnih izvora energije	7.659,09 kW	2013.	8.500,00 kW	2020.	Godišnje (kumulativ)	Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske
	Izrađeni strateški programi zaštite okoliša	Uvjet DA/NE	Zaštita okoliša i održivo upravljanje prirodnim resursima koje je strateški usmjereno	NE	2015.	DA	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
3.2.1. Povećanje energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva i javne rasvjete	Projekti energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva i javne rasvjete	Broj (kumulativno u razdoblju 2016. – 2020.)	Smanjenje potrošnje energije i postizanje energetske uštede na području Krapinsko-zagorske županije	4	2008. - 2015.	5	2016. - 2020.	Godišnje (kumulativ)	Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske
3.2.2. Korištenje energije iz obnovljivih izvora	Izgradnja infrastrukture za iskorištavanje energije iz obnovljivih izvora	Broj	Izgradnjom infrastrukture za iskorištavanje energije iz obnovljivih izvora energije, primjereno će se pokriti sve veće potrebe za energijom	8 solarnih elektrana	2015.	8 solarnih elektrana 4 područna sustava grijanja na biomasu	2020.	Godišnje (kumulativ)	Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske
3.2.3. Izrada i implementacija programa zaštite i poboljšanje kvalitete zraka, vode, tla, buke i ostalih sastavnica okoliša	Izrađen program zaštite okoliša Krapinsko-zagorske županije	Uvjet DA / NE	Poboljšanje kvalitete zraka, vode, tla, buke i ostalih sastavnica okoliša na području Krapinsko-zagorske županije	NE	2015.	DA	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
PRIORITET 3.3. RAZVOJ KOMUNALNE I PROMETNE INFRASTRUKTURE I	Uspostavljen funkcionalan integrirani sustav	Uvjet DA / NE	Razina kvalitete i razvoj javne infrastrukture i uređenje prostora kao	NE	2015.	DA	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija

UREĐENJE PROSTORA	gospodarenja otpadom – izgrađen Regionalni centar za gospodarenje otpadom		preduvjet podizanja kvalitete života stanovništva						
	Razvijenost opće infrastrukture	Rang u odnosu na druge županije u RH (RIK)		19	2013.	15	2020.	Trogodišnje	Regionalni indeks konkurentnosti
3.3.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom	Prikupljeni komunalni otpad po stanovniku	Kg/stanovnik	Smanjenje količine otpada, saniranje i unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom na prostoru Krapinsko–zagorske županije	208	2013.	180	2020.	Godišnje	Agencija za zaštitu okoliša, Izvješće o komunalnom otpadu
	Broj divljih odlagališta otpada	Broj		151	2014.	90	2020.	Godišnje (kumulativ)	Krapinsko-zagorska županija
3.3.2. Izgradnja i unapređenje sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje	Prosječna opskrbljenost stanovništva vodom	%	Stvoriti bolje uvjete za kvalitetan svakodnevni život lokalnog stanovništva Krapinsko–zagorske županije	75%	2015.	80%	2020.	Godišnje	Krapinsko–zagorska županija
	Priključenost stanovništva na sustav odvodnje	%		20%	2015.	30%	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
3.3.3. Zaštita i saniranje klizišta	Sanirana klizišta	Broj	Saniranje klizišta dovest će do sprječavanja nastanka sličnih događanja, i sprečavanja mogućih šteta, tj. za osiguranje stanja stabilne ravnoteže na prostoru županije	0	2015.	45	2020.	Godišnje (kumulativ)	Krapinsko–zagorska županija
3.3.4. Poboljšanje prometne infrastrukture	Modernizirane županijske ceste	%	Bolja prometna povezanost unutar i izvan Krapinsko–zagorske županije	35%	2015.	50%	2020.	Godišnje (kumulativ)	Krapinsko–zagorska županija Županijska uprava za ceste
	Modernizirane lokalne ceste	%		16%	2015.	20%	2020.	Godišnje (kumulativ)	Krapinsko–zagorska županija Županijska uprava za ceste
3.3.5. Zaštita od elementarnih nepogoda (poplava, tuče, suše)	Izdvajanja iz proračuna Krapinsko–zagorske županije za saniranje posljedica	Vrijednost kn	Zaštita Krapinsko–zagorske županije od utjecaja i posljedica elementarnih nepogoda (poplava, tuče,	888.125,00	2015.	3.000.000,00	2020.	Godišnje (kumulativ)	Krapinsko–zagorska županija

	od elementarnih nepogoda		suše)						
3.3.6. Pобољшanje energetskog i komunikacijskog sustava	Izgrađeni priključni vodovi	km	Poboљшanjem energetskog i komunikacijskog sustava dolazi do jačanja društveno-ekonomskog razvoja i kvalitete poslovnog okruženja	0	2015.	220	2020.	Godišnje (kumulativ)	Krapinsko-zagorska županija
	Gustoća priključaka širokopojsnog interneta	%		16,6	2015.	25%	2020.	Godišnje (kumulativ)	HAKOM
PRIORITET 3.4. ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNOM I KULTURNOM BAŠTINOM	Stabilna investicijska potpora kulturnim ustanovama na regionalnoj razini (narodne knjižnice i centri/domovi kulture, muzeji, kazališta)	Izdvajanja u kunama iz proračuna KZZ-a	Razvoj kulturne infrastrukture i participacije u kulturnom životu	1.090.000,00	2015.	5.000.000,00	2020.	Godišnje (kumulativ)	Krapinsko-zagorska županija
3.4.1. Unaprjeđenje sustava planiranja i upravljanja u zaštiti i održivom korištenju prirodne i kulturne baštine	Plan za održivo korištenje prirodne i kulturne baštine	Uvjet DA/NE	Održivo korištenje i zaštita prirodne i kulturne baštine Krapinsko-zagorske županije	Ne	2015.	Da	2020.	Godišnje	Krapinsko-zagorska županija
3.4.2. Podizanje razine svijesti stanovništva o važnosti očuvanja prirodne i kulturne baštine	Educirani građani o važnosti očuvanja prirodne i kulturne baštine	Broj osoba	Jačanjem razine svijesti stanovništva o važnosti očuvanja baštine doprinijet će se zaštiti i očuvanju okoliša te održivom korištenju prirodnih i kulturnih resursa	1.877	2015.	5.000	2020.	Godišnje (Kumulativ)	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Krapinsko-zagorske županije
3.4.3. Održavanje kulturne baštine i razvoj kulturnih i kreativnih djelatnosti	Kulturna dobra u obnovi	Broj objekata u obnovi	Održavanje kulturne baštine u vidu obnove i izgradnje s ciljem promocije i razvoja kulture i kulturnih djelatnosti	39	2012.	50	2020.	Godišnje (kumulativ)	Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

TERITORIJALNI I URBANI RAZVOJ

18. Politika Županije prema teritorijalnom i urbanom razvoju

Prilikom izrade Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije 2016. - 2020. godine, vodilo se računa da su sva planirana ulaganja usklađena s Prostornim planom Krapinsko-zagorske županije te prostornim planovima jedinica lokalne samouprave. Učinkovito korištenje, planiranje, zaštita i očuvanje prostora planira se osigurati provođenjem **mjera iz Strategije**:

- 1.1.1. Razvoj poduzetničke i gospodarske infrastrukture za podršku tehnološkom razvoju
- 1.1.2. Proaktivno ulaganje u izgradnju i međusobno povezivanje poduzetničkih zona
- 1.3.2. Razvoj turističke infrastrukture
- 1.4.1. Usklađivanje poljoprivredne infrastrukture za tržište EU
- 1.4.2. Poticanje okrupnjivanja poljoprivrednih posjeda
- 2.4.1. Poticanje nastanjivanja posojećih neiskorištenih stambenih kapaciteta
- 3.1.3. Održivo upravljanje i korištenje prirodnih resursa
- 3.3.1. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom
- 3.3.2. Izgradnja i unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje
- 3.3.3. Zaštita i saniranje klizišta
- 3.3.4. Poboljšanje prometne infrastrukture
- 3.3.5. Zaštita od elementarnih nepogoda (poplava, tuče, suše)
- 3.3.6. Poboljšanje energetskog i komunikacijskog sustava

Navedene mjere provodit će se putem različitih mehanizama i predloženih aktivnosti i akcija unutar svake mjere kako je definirano u raspisu ciljeva, prioriteta i mjera. Nositelji provedbe navedenih mjera su: Krapinsko-zagorska županija, Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Krapina, Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije, TZ Krapinsko-zagorske županije, Zavod za prostorno planiranje Krapinsko-zagorske županije, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Krapinsko-zagorske županije, turistički informativni uredi, HPK, poljoprivredne udruge, zadruge, županijska i gradska upravna tijela, privatne tvrtke te javni isporučitelji usluga i energenata.

Prostorna politika Krapinsko-zagorske županije

Povezanost Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije i Prostornog plana Krapinsko-zagorske županije ogleda se u postavljenim strateškim ciljevima jednog i drugog dokumenta, pri čemu su se ciljevi Strategije razvoja usklađivali s temeljnim odredbama Prostornog plana:

1. Razvoj prometne infrastrukture - primarna cestovna mreža Županije nadopunjuje se ostalom cestovnom mrežom koja bi našla mjesto u sekundarnoj cestovnoj mreži za poboljšanje uvjeta odvijanja prometa na prilazno-obilaznim pravcima gradova i većih naselja koji leže na pravcima najvažnijih cesta.
2. Energetski sustav – glavni ciljevi su:
  - a. zadržati sve postojeće lokacije energetskih objekata kao podlogu za širenje i razvitak energetskog sustava
  - b. postojeće energetske i prijenosne sustave osuvremeniti i (ili) proširiti
  - c. zadržati postojeće i osigurati nove lokacije i koridore energetskih objekata koji Hrvatsku povezuju sa susjednim zemljama
  - d. poticati i usmjeravati korištenje dopunskih energetskih izvora na županijskoj ili općinskoj razini

- e. osigurati odgovarajuće nadoknade lokalnoj zajednici na čijem se teritoriju objekti grade
  - f. osigurati mogućnost sudjelovanja u razvitku energetike različitih vlasničkih subjekata
  - g. primjenjivati najrelevantnije kriterije zaštite okoliša kod gradnje energetskih i prijenosnih sustava.
3. Korištenje voda - Vodoopskrba je osnova za usmjeravanje razvoja, zaustavljanje negativnih demografskih kretanja, razvoj gospodarstva, turističkih djelatnosti i dr. Glavni cilj dugoročnog programa razvoja vodoopskrbe je osiguranje dovoljne količine vode za stanovništvo i gospodarstvo. Zahtjevi za većom količinom vode upozoravaju da je potrebno obratiti pažnju na učinkovitiju upotrebu sadašnjih izvorišta vode, naročitu pažnju potrebno je usmjeriti na sanaciju gubitaka vode. Radovi na zaštiti od poplavnih voda permanentno se provode tako da je veliki dio donjeg toka sliva zaštićen od velikih voda regulacionim nasipima i sustavom odvodnjavanja. Predstoji uređenje gornjeg toka rijeke Krapine i njezinih pritoka. Kod toga se naglašava prisutan problem uređenja bujica na perimetru sliva u Maclju, Strahinjčici, Ivančici i Medvednici. Uređenje bujica i erozija zahtijeva složeno planiranje i mora se provoditi u suradnji sa šumarskim i poljodjelskim institucijama, a u skladu s načelima zaštite okoliša.
  4. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša - nova polazišta u zaštiti okoliša potrebno je temeljiti na novoustrojenom socijalnom zbiljom i većom ekološkom valorizacijom prostora, izdvojiti prostore u kojima se očekuje snažniji razvoj gospodarskih djelatnosti te prostore koji zahtijevaju mjere pojačane zaštite ili sanacije, propisivati uvjete za omogućavanje održavanja autohtone arhitekture uz poštivanje kulturnog naslijeđa regije, potaknuti istraživanja u područjima odnosa stanovništva prema prostoru i njegovoj kvaliteti.
  5. Demografski razvoj - djelovati u cilju revitalizacije najugroženijih prostora gdje su demografska slika i procesi depopulacije izrazito nepovoljni (pogranična područja te određena ruralna područja na području Županije), stvarati pretpostavke za uravnoteženiji razvoj naselja u cilju ostvarivanja policentričnog razvitka.

Politika Županije prema područjima s razvojnim posebnostima

Uravnoteženi teritorijalni i regionalni razvoj podrazumijeva sustavnu brigu za područja s razvojnim ograničenjima i drugim specifičnostima koje su potencijal regionalnog razvoja. Prema Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske u Krapinsko-zagorskoj županiji među takva područja (prema indeksu razvijenosti) treba izdvojiti općine: Desinić, Mihovljan, Gornja Stubica, Zagorska Sela, Lobar, Budinščina i Petrovsko. Riječ je o teritorijalnim jedinicama koje više od 25% zaostaju u razvoju za prosjekom Republike Hrvatske (tj. imaju vrijednost indeksa razvijenosti manji od 75%) te imaju pravo na status potpomognutih područja.

Kod navedenih općina riječ je pretežno o ruralnom području s visokom kakvoćom zraka, bogatim šumskim resursima te bogatom bioraznolikošću što su ujedno i potencijali za razvoj drvne industrije, turizma i poljoprivrede. Ipak, postojeći resursi nisu dovoljno iskorišteni.

Analizom navedenih teritorijalnih jedinica utvrđena je dugogodišnja depopulacija i starenje stanovništva, povećan udio neaktivnog stanovništva, nepovoljnija obrazovna struktura, smanjene gospodarske aktivnosti, smanjena dostupnost specijalističke zdravstvene skrbi, mali broj stanovnika obuhvaćen sustavom odvodnje. Prostori većinom izvrgnuti depopulaciji, koja u pojedinim dijelovima poprima zabrinjavajuće stanje. Razlog depopulaciji ruralnih područja je prvenstveno nedostatna komunalna i društvena infrastruktura te iseljavanje u urbana područja posebno mlađeg stanovništva.

Osnovni cilj obnove i razvoja sela svakako je poboljšanje uvjeta života izgradnjom potrebne infrastrukture, ostvarenje optimalnih uvjeta za poljodjelsku proizvodnju, ostvarenje uvjeta društvene infrastrukture, uvođenje nepoljodjelskih djelatnosti u seoske obitelji (seoski turizam, prerada poljoprivrednih proizvoda na tradicionalan način, tradicionalni obrti i sl.).

Projekt revitalizacije ruralnih područja mora uključiti pored državne uprave i lokalnu samoupravu te lokalno stanovništvo kao važnih čimbenika na aktivnostima obnove i razvoja sela.

Usporavanje emigracije iz ruralnih područja potrebno je poticati mjerama poticanja ostanka ulaganjem u životni standard na selu, promicanjem temeljnih vrijednosti ruralnog naslijeđa, izgrađivanjem odnosa ravnopravnosti i međusobnog uvažavanja između sela i grada te njegovanjem afirmativnijeg odnosa prema seljacima i selu.

Na operativnoj razini, a u dijelu zahvata u djelokrugu Krapinsko-zagorske županije, planiraju se pripremati i provoditi projekti usmjereni na područja s nižim indeksom razvijenosti i to na način da će se poticati priprema projekta (sufinanciranje projektno tehničke dokumentacije), provedba projekta (sufinanciranje vlastitog doprinosa te uključivanje Županije u partnerstvo na provedbi projekata) te poticanje rada udruga (više sufinanciranje projekata udruga na područjima s nižim indeksom razvijenosti).

Politika Županije prema gradovima

Svrha izrade Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije je smanjivanje razlika u regionalnom razvoju između svih jedinica lokalne samouprave uz korištenje svih njihovih razvojnih potencijala. Posebna pažnja će se stoga posvetiti provođenju svih prioriteta i mjera navedenih u ovom strateškom dokumentu.

Iako je politika Županije prema potpomognutim područjima dala naglasak na poticanje razvoja, kao značajan akter regionalnog razvoja uvažavaju se i urbana područja. Urbano područje su središta s najvećim brojem stanovnika, obrazovnih, kulturnih i drugih institucija, pravnih osoba i dr. te stoga predstavljaju značajan regionalni potencijal cijele regije.

Urbana područja imaju presudnu ulogu kao pružatelji usluga i pokretači razvoja za okolna područja (gradove manjih dimenzija i ruralna područja) kao središta gospodarskih mogućnosti, inovacijskih potencijala, kulturnih vrijednosti i ljudskog kapitala. Istovremeno, zbog velike koncentracije društveno-gospodarskih aktivnosti, to su područja u kojima se koncentriraju problemi poput nezaposlenosti, socijalne isključenosti i siromaštva i velike potrošnje energije. Zato je potrebno, uz osnaživanje urbanih područja kao pokretača rasta i razvoja, iskoristiti njihov potencijal te se koncentrirati na rješavanje socijalnih pitanja, smanjenje potrošnje energije i ispušnih plinova te prelazak na ugljično-neutralno gospodarstvo. Zakon definira strategiju razvoja urbanog područja kao temeljni strateški dokument u kojem se određuju ciljevi i prioriteti razvoja za urbana područja. Strategiju razvoja urbanog područja na području Krapinsko-zagorske županije dužan je izraditi jedino Grad Krapina kao manje urbano područje i sjedište Županije. Krapinsko-zagorska županija operativno je uključena u izradu strategije urbanog razvoja te potiče suradnju u pripremi projekata poslovne infrastrukture (poslovni inkubator, promocija poduzetništva kroz organizaciju gospodarskih sajмова) kao i komunalne infrastrukture u svojstvu partnera.

Na području Krapinsko-zagorske županije proces urbanizacije nije toliko naglašen s obzirom da nema većeg grada već su sva naselja urbanog karaktera svrstana u srednje i manje gradove i naselja s gradskim obilježjima. Stoga je potrebno razvijati i dalje sva naselja gradskog karaktera s ciljem postizavanja više kvalitete života. Ovo se postiže kroz potporu Županije za pripremu i provedbu projekata prvenstveno financiranih sredstvima Europske unije, ali i pripremom regionalnih projekata koji imaju utjecaj na sve gradove (master plan javne rasvjete).

PROVEDBA

Opis provedbe te provedbeni mehanizmi prikazani su kroz financijski okvir Strategije (razrada planiranih financijskih sredstava koja se planiraju uložiti u provedbu do 2020. godine), institucionalni okvir (opis dionika i njihove uloge u pripremi i provedbi Strategije) te kroz identifikaciju strateških projekata Krapinsko-zagorske županije. Detaljan prikaz provedbe Strategije kroz navedene elemente nalazi se u sljedećim poglavljima.

19. Financijski okvir provedbe Strategije

Financijski okvir provedbe Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine prikazuje planirana sredstva s obzirom na izvore koja su potrebna da bi se dostigli planirani ciljevi razvoja Županije.

Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine planira se realizirati pomoću:

1. sredstava alociranih kroz proračun Županije;
2. sredstava uloženi kroz proračune jedinica lokalne samouprave na području Krapinsko-zagorske županije;
3. sredstava koje ulaže Republika Hrvatska kroz državni proračun za investicije na području Županije;
4. pomoći Europske unije odnosno realizacijom projekata koji će se financirati u sklopu strukturnih i Kohezijskog fonda Europske unije te ostalih programa transnacionalne suradnje;
5. sredstava koje kroz svoje poslovanje ulažu javna poduzeća te
6. sredstava ostalih izvora (Zavod za zapošljavanje, komore, privatna sredstva i sl.).

Procjena sredstava koja će se uložiti u provedbu Strategije izrađena je temeljem izvršenja županijskog i lokalnih proračuna Krapinsko-zagorske županije te podataka o investicijama i ulaganjima javnih institucija i ostalih dionika razvoja, a kojima raspolažu glavni dionici provedbe Strategije (prvenstveno pročelnici/pročelnice županijskih/gradskih/općinskih odjela, ravnatelji/ce i direktori/ce javnih institucija) primjenjujući temeljne pretpostavke:

1. Sredstva su podijeljena s obzirom na prethodno navedene izvore.
2. Sredstva su prikazana za razdoblje 2015. – 2020. godina.
3. Sredstva su shematski prikazana na razini ulaganja u pojedinu mjeru te grupirano za pojedini cilj i prioritet;
4. Podaci za državni, županijski, lokalni proračun temelje se na izvršenju proračuna za 2015. godinu, planu proračuna za 2016. godinu te projekcijama proračuna za naredne dvije godine pri čemu su sredstva za razdoblje 2019./2020. godina projicirani u odnosu na planirana sredstva za 2018. godinu.
5. Financijski okvir temelji se na razvojnom konceptu, odnosno očekuje se poboljšanje životnog standarda te se samim time očekuju i veća ulaganja i investicijska aktivnost te se planirana sredstva postupno povećavaju.
6. Sredstva iz europskih fondova planirana su u odnosu na prioritete ulaganja koji su navedeni u operativnim programima za razdoblje 2014. – 2020. godine - Konkurentnost i kohezija, Učinkoviti ljudski potencijali, Program ruralnog razvoja te mogućnosti realizacije projekata kroz programe teritorijalne suradnje u kojima Krapinsko-zagorska županija može sudjelovati (Program prekogranične suradnje Slovenija – Hrvatska, Programi transnacionalne suradnje, Programi unije).

S obzirom na prikupljene podatke, indikativni financijski okvir prikazan je u narednoj tablici, a detaljan financijski okvir nalazi se u Dodatku 5 Strategije.

Tabela 3 - Sažeti prikaz financijskog okvira provedbe Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije 2016. - 2020. godina

DRŽAVNI PRORAČUN	ŽUPANIJSKI PRORAČUN	LOKALNI PRORAČUN	EU SREDSTVA	JAVNE INSTITUCIJE	OSTALI IZVORI	UKUPNO
424.376.798,47 kn	210.571.166,21 kn	1.273.136.307,36 kn	287.948.776,68 kn	2.983.264.541,00 kn	55.493.695,77 kn	5.234.791.285,48 kn
8,11%	4,02%	24,32%	5,50%	56,99%	1,06%	100,00%

Izvor: Analiza proračuna JLPRS, javnih institucija, Zagorska razvojna agencija d.o.o., 2016. godina

Financijski okvir detaljno je razrađen i unutar Akcijskog plana koji se nalazi u Dodatku 5. Akcijski plan služi za operacionalizaciju i provedbu Strategije, a omogućuje cjelovit pregled i strukturu svih aktivnosti potrebnih za provedbu Strategije u trogodišnjem razdoblju. Akcijski plan detaljno razrađuje plan ulaganja sukladno podacima u Financijskom okviru te povezuje planirane investicije s pokazateljima provedbe na razini pojedine mjere/prioriteta/cilja razvoja navedenih u Strategiji. Akcijski plan izrađen je temeljem Plana razvojnih programa Krapinsko-zagorske županije i lokalnih proračuna te planirane realizacije strateških projekata Županije i podataka navedenih u cjelovitoj Bazi projekata. Akcijski plan usklađuje se svake godine i odraz je Plana razvojnih programa županijske i lokalne razine te plana investicija javnih institucija.

Akcijski plan temelji se, kao i Financijski okvir, na pretpostavci znatnijeg otvaranja diversificiranih izvora sredstava za projekte – odnosno očekuje se u 2017. godini (n+1 godina u Akcijskom planu) otvaranje većeg broja natječaja za projekte usmjerene na poduzetništvo i ruralni razvoj. Posljedično, očekuje se da će se kroz dostupne fondove Europske unije apsorbirati veći iznos sredstava za pojedinačne poduzetničke projekte i projekte u javnom sektoru – stoga su u pojedinim mjerama u Akcijskom planu vidljiva znatna odstupanja od sredstava utrošenih u prethodnim godinama u odnosu na planirana sredstva u narednim godinama.

U Akcijskom planu također je vidljivo da pojedina mjera sadržava samo jedan projekt/program. Ovo je rezultat analize Planova razvojnih programa pojedinih gradova/općina koji su uvršteni u Akcijski plan, a temelje se na projekcijama proračuna za 2017. i 2018. godinu. Ovi podatci posljedica su dostupnih podataka u trenutku izrade Strategije, a kroz godišnje usklađivanje prvo će se detaljnija analiza Akcijskog plana te su moguća dodatna odstupanja u odnosu na planirano. Pojam *aglomeracija* unutar cilja koji se odnosi na komunalnu infrastrukturu referira se na regionalni projekt izgradnje sustava odvodnje koji se u službenoj terminologiji Hrvatskih voda naziva „aglomeracijama“ pošto se obuhvaća više jedinica lokalne samouprave i širi teritorij. U ovom smislu, pojam aglomeracije koji se koristi u ove svrhe, drugačiji je sadržajno od pojma aglomeracije koji se koristi za potrebe politike regionalnog razvoja.

20. Provedbeni mehanizmi

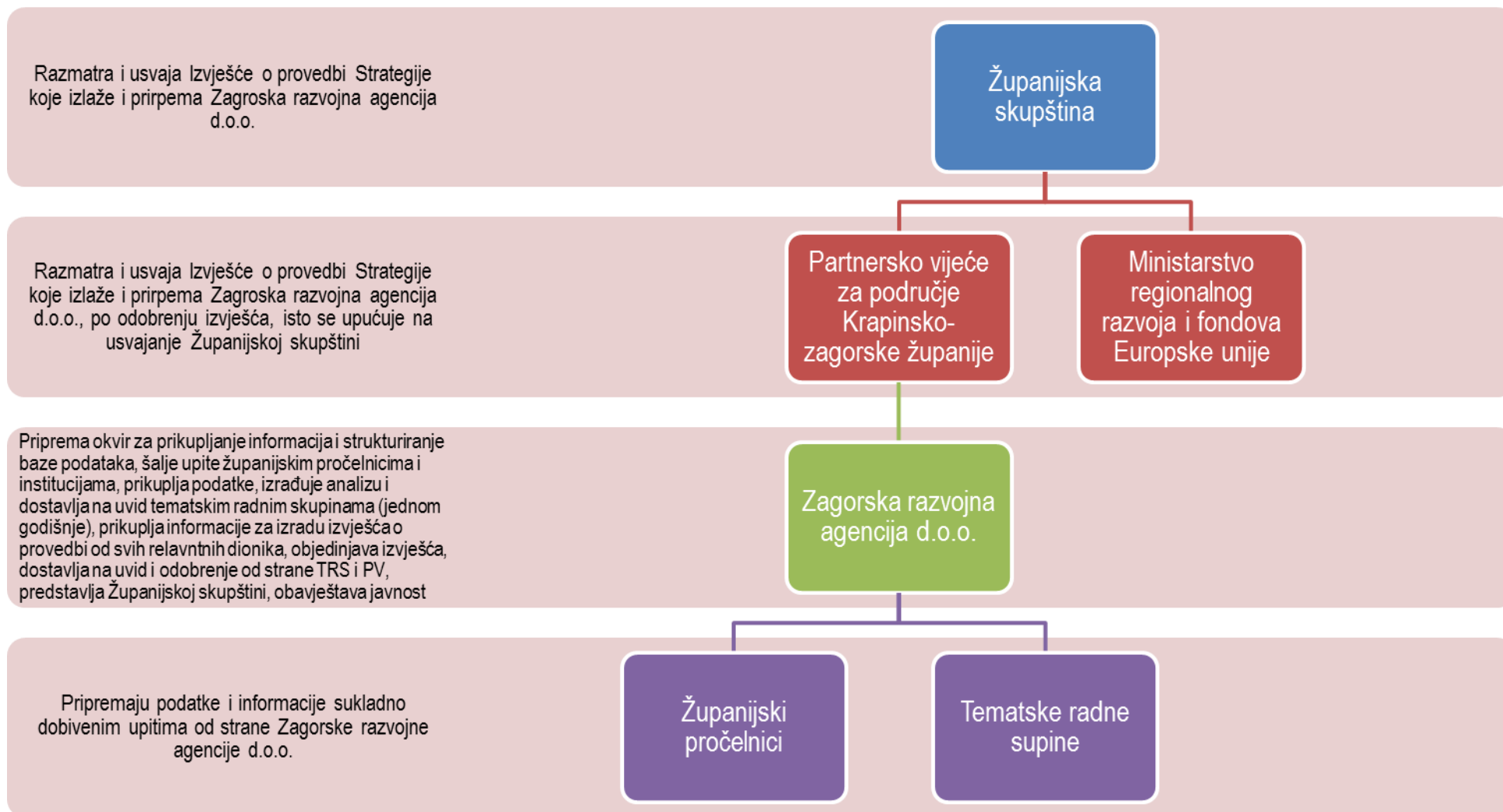
Institucionalni okvir sadrži kratki popis svih uključenih dionika u pripremu, provedbu i praćenje Strategije, opis njihovih uloga i zadaća vezano uz pojedinu fazu Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije, kao i način njihove komunikacije i koordinacije. Ključni dionici su:

- Županijska skupština;
- Županijska uprava:
  - župan, zamjenici župana;
  - pročelnici;
- Ravnatelj/ce, direktori/ce županijskih institucija;
- Tematske radne skupine za izradu Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije koje uključuju predstavnike javnog, civilnog i privatnog sektora, a podijeljene su u skupine:
  - za gospodarstvo;
  - za razvoj ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života;
  - za održivi razvoj prostora, okoliša i prirode;
- Partnersko vijeće za područje Krapinsko-zagorske županije koje čine predstavnici regionalne samouprave, gradova i općina s područja županije, visokoškolskih ustanova, pružatelja obrazovnih usluga i usluga osposobljavanja, gospodarskih i socijalnih partnera s područja županije te predstavnici organizacija civilnog društva s područja županije;
- Zagorska razvojna agencija d.o.o. kao regionalni koordinator Krapinsko-zagorske županije;
- Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske;
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

U glavne dionike potrebno je ubrojiti i nositelje pojedinih mjera navedenih u Strategiji koji su izravno uključeni u operacionalizaciju Strategije putem provedbe navedenih aktivnosti i projekata. U fazi pripreme, kao dionik uključen je i vanjski evaluator procesa izrade te vanjski stručnjak za provedbu strateške procjene utjecaja Strategije na okoliš.

Komunikacijski protokol koji obuhvaća jasno definiranje tijeka informacija u procesu provedbe Strategije, ključan je mehanizam za uspješno provođenje Strategije. Kako je prikazano u tabeli 4. zadaće i odgovornosti pojedinih dionika provedbe jasno su definirane, a u nastavku se daje pregled komunikacijskih kanala.

Zagorska razvojna agencija d.o.o. glavni je koordinator provedbe Strategije te je odgovorna za prikupljanje potrebnih informacija o provedbi, izradu baze podataka te na godišnjoj razini, izradu ažurirane Analize stanja. Strukturirani protokol razmjene informacija vezano za provedbu Strategije i praćejne provedbe nalazi se u nastavku.

Shematski prikaz zadaća i odgovornosti pojedinog dionika u pojedinoj fazi Strategije prikazan je tabelom u nastavku.

Tabela 4 - Ključni dionici institucionalnog okvira Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije 2016. - 2020. godina

DIONIČAR	ZADACI I ODGOVORNOSTI		
	FAZA PRIPREME	FAZA PROVEDBE	PRAĆENJE PROVEDBE
Županijska skupština	Donošenje odluke o izradi Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije, imenovanje članova Partnerskog vijeća i članova Tematskih radnih skupina, participiranje u procesu javnih konzultacija, razmatra konačni nacrt Strategije te potvrđuje i donosi Strategiju	Potvrđuje strateške projekte, nadzire provedbu strateških projekata, inicira potrebu izmjene Strategije, razmatra i usvaja Akcijski plan provedbe na godišnjoj razini	Razmatra i usvaja izvješća o provedbi Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije
Županijska uprava	Sudjeluje u radu Tematskih radnih skupina, dostavlja potrebne podatke za analizu stanja, predlaže indikatore za praćenje, razmatra nacrt Strategije i sudjeluje u postupcima javnih konzultacija	Priprema podatke o provedbi Strategije kroz prikupljanje informacija o indikatorima i financijskom okviru, priprema podatke za Akcijski plan i izvješće o provedbi, inicira, koordinira i sudjeluje u provedbi razvojnih projekata, provodi aktivnosti Komunikacijske strategije	Nadzire i kontrolira provedbu, razmatra Izvješće o provedbi, inicira izmjene i dopune Strategije
Ravnatelj/ce, direktori/ce županijskih institucija	Sudjeluje u radu Tematskih radnih skupina, dostavlja potrebne podatke za analizu stanja, predlaže indikatore za praćenje, razmatra nacrt Strategije i sudjeluje u postupcima javnih konzultacija	Priprema podatke o provedbi Strategije kroz prikupljanje informacija o indikatorima i financijskom okviru, priprema podatke za Akcijski plan i izvješće o provedbi, inicira, koordinira i sudjeluje u provedbi razvojnih projekata, provodi aktivnosti Komunikacijske strategije	Nadzire i kontrolira provedbu, razmatra Izvješće o provedbi, inicira izmjene i dopune Strategije
Tematske radne skupine za izradu Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije	Izrada analize situacije, kategorizacija nalaza u SWOT analizi, razrada ciljeva, prioriteta i mjera, predlaganje indikatora razvoja, razmatranje prijedloga strateških projekata, izrada financijskog okvira i akcijskog plana	Razmatra akcijski plan provedbe, suradnja u pripremi i provedbi strateških projekata, sudjelovanje u kreiranju Baze projekata, inicira dopune i izmjene Strategije, sudjeluje u Komunikacijskim aktivnostima	Razmatra i predlaže dopune Izvješća o provedbi Strategije razvoja
Partnersko vijeće za područje Krapinsko-zagorske županije	Razmatranje zajedničkih prioriteta na razini Krapinsko-zagorske županije, predlaganje zajedničkih strateških projekata, razmatranje nacrta Strategije, razmatra rezultate ex ante evaluacije, potvrđuje konačni nacrt i predlaže Strategiju za usvajanje od strane Županijske	Daje mišljenje na provedbu Strategije razvoja, razmatra razvojne prioritete, predlaže izmjene i dopune, potvrđuje strateške projekte i Akcijski plan	Razmatra i predlaže dopune Izvješća o provedbi Strategije razvoja te usvaja godišnje izvješće

	skupštine		
Regionalni koordinator	Organizira rad tematskih radnih skupina i Partnerskog vijeća za područje KZZ-a, izrađuje dinamički plan rada na pripremi Strategije, analizira prikupljene podatke, pokreće javna savjetovanja, prikuplja mišljenja javnosti, osigurava administrativnu podršku u pripremi dokumenta, izrađuje konačni nacrt Strategije, djeluje kao posrednik u vertikalnoj i horizontalnoj komunikaciji (sa svim dionicima)	Formira i prikuplja projekte za Bazu projekata, izrađuje analize projekata u Bazi, umrežava glavne dionike, priprema Izvješća o provedbi, koordinira rad Partnerskog vijeća i tematskih skupina, priprema dokumente za usvajanje, inicira pripremu i provedbu razvojnih projekata te aktivno sudjeluje u njima, izrađuje godišnji Akcijski plan i usklađuje financijski okvir na godišnjoj razini, izrađuje baze podataka o stanju Krapinsko-zagorske županije	Priprema izvješća o provedbi Strategije, sudjeluje u procesu vrednovanja provedbe strategije, inicira promjenu razvojnih prioriteta
Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske	Certifikacija regionalnih koordinatora, nadgledanje procesa izrade ŽRS-a te pružanje stručne podrške u tumačenju zakonskih akata	Koordinacija Baze projekata, iniciranje projekata, umrežavanje dionika	Zaprimanje izvješća o provedbi Strategije
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije	Davanje smjernica u izradi Strategije, tehnička podrška, prikupljanje podataka	Koordinacija projekata u Bazi projekata, stručna i tehnička podrška regionalnim koordinatorima, umrežavanje prema institucionalnom okviru sukladno Strategiji regionalnog razvoja RH, priprema i provedba strateških projekata	Zaprimanje Izvješća o provedbi Strategije, davanje mišljenja o potrebi izmjene Strategije
Nositelji pojedinih mjera	Konzultiraju se pri iniciranju i izradi mjera, surađuju pri izradi pokazatelja za praćenje i vrednovanje provedbe te rezultata i učinaka razvojnih projekata, surađuju u izradi prijedloga za financijski okvir	Provedba mjera prema Akcijskom planu, priprema i predlaganje razvojnih projekata	Prate rezultate i razvojnih učinaka provedbe mjera, sudjeluju u izradi izvješća o provedbi mjera Strategije
Vanjski evaluator procesa izrade	Ex ante evaluacija pojedinih faza izrade, ex ante evaluacija konačnog nacrta, izrada izvješća o ex ante evaluaciji	n/p	n/p
Stručnjak za provedbu strateške procjene utjecaja Strategije na okoliš	Analiza Strategije i procjena utjecaja predloženih Mjera na okoliš, izrada Studije utjecaja na okoliš te tehničkog sažetka, koordinacija povjerenstva za provedbu postupka strateške procjene utjecaja Strategije na okoliš	n/p	n/p

Izvor:

Zagorska

razvojna

agencija

d.o.o.

21. Strateški projekti Krapinsko-zagorske županije

Krapinsko-zagorska županija u suradnji s tematskim radnim skupinama i partnerskom vijećem za područje Krapinsko-zagorske županije identificirala je 8 strateških projekata koji imaju potencijal ostvarenja nakon donošenja Strategije te u srednjoročnom razdoblju. Cjelovit popis projekata s područja Krapinsko-zagorske županije nalazi se u Bazi projekata Krapinsko-zagorske županije koja se sustavno nadopunjuje od 2011. godine i usklađuje sa Središnjom bazom razvojnih projekata Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Naziv projekta 1:	Poslovno-tehnološki inkubator Krapinsko-zagorske županije
Naziv nositelja projekta i partnera	Krapinsko-zagorska županija
Cilj projekta	Jačanje konkurentnosti, rast i razvoj tehnološko usmjerenih i na znanju temeljenih MPS-a, rast i razvoj sektora malog gospodarstva, internacionalizacija poslovanja te podizanje razine poduzetničkog znanja, funkcionalna uspostava inkubatora i jačanje kapaciteta nove institucije.
Indikativni popis aktivnosti	Izgradnja i opremanje poduzetničkog inkubatora, razvoj vještina djelatnika i suradnika poduzetničkog inkubatora, edukacija poduzetnika, razvoj poslovnog plana i sustava kvalitete poduzetničkog inkubatora, uspostava virtualnog inkubatora, marketing i promocija.
Ciljano područje	Krapinsko-zagorska županija
Tip projekta	Infrastrukturni projekt
Pripremljenost projekta	„2” – Projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju
Indikativni proračun projekta	36.475.192,21 kuna
Izvor financiranja	Europski fond za regionalni razvoj: 30.000.000,00 kuna Sredstva prijavitelja: 5.000.000,00 kuna
Cilj 1	Konkurentno gospodarstvo
Razvojni prioritet 1.1.	Razvoj i unapređenje gospodarske i poduzetničke infrastrukture
Mjera 1.1.1.	Razvoj infrastrukture za podršku tehnološkom razvoju
Naziv projekta 2:	Regionalni centar izvrsnosti za turizam i ugostiteljstvo
Naziv nositelja projekta i partnera	Nositelj: Krapinsko-zagorska županija Partneri: 1. Srednja škola Zabok 2. Zagorska razvojna agencija d.o.o. 3. Trgovačko-ugostiteljska škola, Karlovac 4. Srednja škola Prelog 5. Hotelijersko-turistička škola, Zagreb 6. Šolski center Šentjur (SLO) 7. Pučko otvoreno učilište Zabok 8. Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija
Cilj projekta	Poboljšanje kvalitete pružanja turističko-ugostiteljskih usluga, unapređenje vještina polaznika edukativno-obrazovnih programa iz područja turizma i ugostiteljstva. Unapređenje vještina ljudskih resursa kroz cjeloživotno učenje.
Indikativni popis aktivnosti	Priprema i izrada projektno-tehničke dokumentacije Razvoj vještina nastavnog osoblja kroz organizaciju tematskih treninga, studijskih putovanja te stručnih edukacija Kreiranje sustava praćenja potreba i zahtjeva tržišta rada

	<p>Izrada novih nastavnih programa/kurikuluma u skladu s novinama i zahtjevima realnog sektora</p> <p>Nabava opreme sukladno tehnološkim inovacijama i trendovima</p> <p>Izrada kurikuluma za usavršavanje osobnih, komunikacijskih, prodajnih i upravljačkih vještina za niži, srednji i viši menadžment te zaposlene u javnom sektoru povezanom s turizmom</p> <p>Izgradnja i opremanje Centra</p> <ul style="list-style-type: none"> - trening centar - objekt s dostatnim prostorom za održavanje obrazovno edukativnih programa, kabinetima, multimedijским centrom s knjižnicom te ostalim adekvatnim prostorijama, praktikum za kuharstvo, praktikum za slastičarstvo, praktikum za posluživanje, multifunkcionalna dvorana za prezentacije, stručna predavanja i radionice te pripadajući kabineti i oprema, pokazni hotel i restoran otvorenog tipa - podzemna garaža
Ciljano područje	Krapinsko-zagorska županija
Tip projekta	Infrastrukturni projekt
Pripremljenost projekta	„2” – Projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju
Indikativni proračun projekta	29.588.000,00 kuna
Izvor financiranja	Europski fond za regionalni razvoj: 75% (22.191.000,00 kuna) Krapinsko-zagorska županija: 25% (7.397.000,00 kuna)
Cilj 2.	Razvoj ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života
Razvojni prioritet 2.1.	Izvrsnost u odgojno-obrazovnom sustavu
Mjera 2.1.1.	Poboljšanje kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja
Naziv projekta 3:	Rekonstrukcija i nadogradnja postojeće zgrade Srednje škole Bedekovčina i izgradnja poligona za nastavu poljoprivrednih usmjerenja
Naziv nositelja projekta i partnera	Srednja škola Bedekovčina
Cilj projekta	<p>Prijelaz s rada u dvije smjene na rad u jednoj smjeni (djelomično)</p> <p>Povećanje vještina i kompetencija polaznika u strukovnom obrazovanju kako bi mogli konkurirati novim izazovima na tržištu rada u Hrvatskoj pa i Europskoj uniji</p> <p>Bolji uvjeti školovanja učenika i radnog prostora za sve učitelje</p> <p>Izgradnja poligona za praktičnu nastavu poljoprivrednih usmjerenja</p> <p>Formiranje centra izvrsnosti koji će doprinijeti kvalitetnijoj provedbi praktične nastave, svladavanju novih tehnologija u poljoprivredi kako za srednjoškolske programe i izlazak kvalitetnog i konkurentskog kadra na tržište rada u skladu s potrebama gospodarstva.</p> <p>Proširenje i utvrđivanje opsega znanja kroz teorijski i praktični rad</p>
Indikativni popis aktivnosti	<p>Rekonstrukcija 14 učionica, laboratorija, informatičkih kabineta, knjižnice, ulaznog prostora i krovne konstrukcije objekta</p> <p>Radovi, nabava opreme, ugovori o uslugama (nadzor) za koje će biti formirani timovi s voditeljima svakog tima</p> <p>Financijsko praćenje izgradnje i opremanje objekta</p>
Ciljano područje	Općina Bedekovčina
Tip projekta	Infrastrukturni projekt
Pripremljenost projekta	„2” – Projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju
Indikativni proračun projekta	26.032.338,75 kuna
Izvor financiranja	Europski fond za regionalni razvoj 85% Prijavitelj: 15%
Cilj 2	Razvoj ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života
Razvojni prioritet 2.1.	Izvrsnost u odgojno-obrazovnom sustavu

Mjera 2.1.1.	Poboljšanje kvalitete usluga sustava odgoja i obrazovanja
Naziv projekta 4:	Vatrogasno vježbalište
Naziv nositelja projekta i partnera	Nositelj: Hrvatska vatrogasna zajednica Partneri: Krapinsko-zagorska županija Zagorska razvojna agencija d.o.o. Vatrogasna zajednica Zagrebačke županije Vatrogasna zajednica Krapinsko-zagorske županije
Cilj projekta	Izgradnja i ustrojavanje Vatrogasnog vježbališta što će omogućiti osposobljavanje i usavršavanje vatrogasnih kadrova
Indikativni popis aktivnosti	Identifikacija i parcelacija dijela prostora Vatrogasnog vježbališta Izgradnja nove građevine za smještaj 30 polaznika s učionicom, kabineta za nastavnike i ostalom logističkom infrastrukturom Opremanje vatrogasnom tehnikom, vatrogasnom opremom, sredstvima za gašenje i namještajem, opremom i nastavnim pomagalicama za zgradu
Ciljano područje	Grad Oroslavje
Tip projekta	Infrastrukturni projekt
Pripremljenost projekta	„2” – Projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju
Indikativni proračun projekta	22.510.000,00 kuna
Izvor financiranja	Prijavitelj: 31% (6.978.100,00 kuna) Europski fond za regionalni razvoj: 69% (15.531.800,00 kuna)
Cilj 2	Razvoj ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života
Razvojni prioritet 2.4.	Povećanje kvalitete stanovanja i sigurnosti stanovništva
Mjera 2.4.3.	Promocija i jačanje kapaciteta vatrogasnih službi i udruga
Naziv projekta 5:	<i>Izgradnja državnih cesta na području Krapinsko-zagorske županije</i> <i>1. Brza cesta Popovec – Marija Bistrica – Zlatar Bistrica – Zabok (Mokrice) sa spojem na Breznički Hum</i> <i>2. Spojna cesta Zabok – Krapina</i>
Naziv nositelja projekta i partnera	Hrvatske ceste d.o.o.
Cilj projekta	Podizanje kvalitete prometne infrastrukture jugoistočnog i zapadnog dijela KZZ-a, rasterećenje prometnica u Zagrebu, poboljšanje povezanosti autocesta A2 Zagreb – Macelj i A3 Zagreb – Varaždin – Goričan, brža i sigurnija vožnja za korisnike uz Brzu cestu te za razvoj gospodarstva ovog područja.
Indikativni popis aktivnosti	1. listopada 2015. godine otvorena je I. dionica Brze ceste Mokrice – Andraševac (Bračak) dužine 5,2 km ukupne vrijednosti 254 milijuna kuna. U tijeku su i radovi na drugoj fazi Brze ceste na dionici od Andraševca do Zlatar Bistrice vrijednoj 142 milijuna kuna; dio do Bedekovčine je u čitavom svojem dijelu već probijen, zajedno s čvorom Bedekovčina. Također je u tijeku postupak javne nabave za odabir izvođača Brze ceste i to za fazu III (dionica Bedekovčina – Zlatar Bistrica) i fazu VI. (PUO Špičkovina) ukupne vrijednosti 248 milijuna kuna. Dionica do Bedekovčine trebala bi biti dovršena do ljeta 2016. godine; a do Zlatar Bistrice ovisno o provođenju natječaja, unutar dvije i pol godine. 2. 2016. godine planira se puštanje u promet I. faze dionice Zabok – Krapina (izlaz Sveti Križ Začretje) duljine 6,1 km u vrijednosti 43,7 milijuna kuna. Ujedno, planirano je pokretanje postupaka javne nabave za odabir izvođača za II. fazu dionica Sveti

	Križ Začretje – Krapina duljine 13,1 km, vrijednosti 59,7 milijuna kuna.
Ciljano područje	Krapinsko-zagorska županija
Tip projekta	Infrastrukturni projekt
Pripremljenost projekta *	Faza I – Andraševac – Zlatar Bistrica - „1” – projekt neposredne realizacije Faza II - Zabok – Sveti Križ Začretje - „1” – projekt neposredne realizacije Faza III – Zlatar Bistrica – Popovec – „2” - projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju Faza IV – Sveti Križ Začretje – Krapina - 2” - projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju Faza - V Zlatar Bistrica – Breznički Hum - „3” - projekt realizacije u dugoročnom planskom razdoblju
Indikativni proračun projekta	Faza I – 254.000.000,00 kuna Faza II – 43. 700.000,00 kuna Faza III – 390.000.000,00 kuna Faza IV – 59.700.000,00 kuna Faza V – 248.000.000,00 kuna
Izvor financiranja	Hrvatske ceste
Cilj 3	Održivi razvoj prostora, okoliša i prirode
Razvojni prioritet 3.3.	Razvoj komunalne, prometne infrastrukture i uređenje prostora
Mjera 3.3.4.	Poboljšanje prometne infrastrukture
Naziv projekta 6:	NEWLIGHT - Masterplan javne rasvjete
Naziv nositelja projekta i partnera	Nositelj: Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske Partneri: Krapinsko-zagorska županija Zagrebačka županija
Cilj projekta	Povećanje sigurnosti u prometu - povećanje kvalitete rasvijetljenosti prometnica i pješačkih zona Smanjenja svjetloonečišćenja Postizanje energetske i novčanih ušteda
Indikativni popis aktivnosti	Provedba otvorenog postupka javne nabave za energetske preglede sustava javne rasvjete za gradova i općina na području Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije Izrada energetske preglede sustava javne rasvjete i izrada Akcijskih planova rekonstrukcije sustava javne rasvjete za svaki uključeni JLS Provedba otvorenog postupka javne nabave za rekonstrukciju postojećih sustava javne rasvjete za gradove i općine na području Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije Izrade glavnog projekta gradnje sustava javne rasvjete Rekonstrukcija sustava javne rasvjete na području uključenih JLS
Ciljano područje	Krapinsko-zagorska županija
Tip projekta	Infrastrukturni
Pripremljenost projekta *	„2” - projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju
Indikativni proračun projekta	Pripremna faza – 1.425.000,00 kuna Faza realizacije – 41.250.000,00 kuna
Izvor financiranja	Pripremna faza – Europska investicijska banka – ELENA program, vlastita sredstva Faza realizacije – model javno-privatnog partnerstva, vlastita sredstva
Cilj 3	Održivi razvoj prostora, okoliša i prirode
Razvojni prioritet 3.2.	Očuvanje okoliša i održivi

Mjera 3.2.1.	Povećanje energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva i javne rasvjete
Naziv projekta 7:	Integrirani prijevoz putnika na području Grada Zagreba, Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije
Naziv nositelja projekta i partnera	Nositelj: Integrirani promet zagrebačkog područja d.o.o. Partneri: Krapinsko-zagorska županija 15% Zagrebačka županija 25% Grad Zagreb 60%
Cilj projekta	Podizanje kvalitete i atraktivnosti javnog gradskog i prigradskog prijevoza uspostavljanjem integriranog prijevoza (autobus, tramvaj, željeznica) te uvođenje jedinstvene prijevozne karte.
Indikativni popis aktivnosti	Izrada projektne dokumentacije: Izrada 1. faze Master plana prometnog sustava za područje Grada Zagreba, Zagrebačke i KZŽ; 2. faza Master plana prometnog sustava Izrada 2. faze projekata IPP-a : Idejni projekt automatizacije naplate i kontrole vozničkih karata, Idejni projekt informiranja putnika, Elaborat prilagodbe organizacijske strukture operatera modelu integriranog prijevoza putnika; Analiza postojećeg načina financiranja i subvencioniranja javnog gradskog i prigradskog prijevoza putnika na prometno funkcionalnom Zagrebačkom području i prijedlog novog modela komparativnom analizom stanja u EU zemljama; Izvedbeni prijedlog tarifnog sustava IPP-a; Plan prilagodbe prometne infrastrukture sustavu IPP-a; ITS (Inteligentno upravljanje prometom) za područje Grada Zagreba, Zagrebačke županije i KZŽ-a; Glavni i izvedbeni projekt Sustava za automatsku naplatu i kontrolu karata (ticketing sustav); Glavni i izvedbeni projekt Sustava informiranja putnika u IPP-u; Opremanje sustava, izgradnja ili rekonstrukcija infrastrukturnih objekata (terminala i stajališta, pruga i dr.); uspostavljanje IPP-a-zajednička tarifa, usklađeni vozni red, zajedničko informiranje putnika)
Ciljano područje	Grad Zagreb, Zagrebačka i Krapinsko-zagorska županija
Tip projekta	Infrastrukturni
Pripremljenost projekta *	„2” - projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju
Indikativni proračun projekta	Prema podacima iz studije predizvodljivosti, ukupna investicije za uspostavu sustava integriranog prijevoza procjenjuje se na 150.000.000 €, u što su uključena ulaganja svih budućih dionika (HŽ Infrastruktura, HŽ Putnički prijevoz, Hrvatske ceste, ZET-a i dr.)
Izvor financiranja	Europski fond za regionalni razvoj: 85%, 15% - vlastita sredstva
Cilj 3	Održivi razvoj prostora, okoliša i prirode
Razvojni prioritet 3.3.	Razvoj komunalne i prometne infrastrukture i uređenje prostora
Mjera 3.3.4.	Poboljšanje prometne infrastrukture
Naziv projekta 8:	Energetski centar Bračak
Naziv nositelja projekta i partnera	Nositelj: Krapinsko-zagorska županija Partner: Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske
Cilj projekta	Uspostava Energetskog centra Bračak kao regionalnog centra izvrsnosti i znanja za energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije
Indikativni popis aktivnosti	Energetska obnova dvorca Bračak po niskoenergetskom standardu Opremanje dvorca Bračak Demonstracija elektromobilnosti Sanacija sustava odvodnje Rekonstrukcija interne prilazne ceste Uređenje perivoja

	<p>Provedba planiranih aktivnosti u okviru Energetskog centra Bračak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokretanje i sudjelovanje u investicijskim projektima samostalno ili kao podrška javnom sektoru • stručna potpora svim županijama, gradovima i općinama u realizaciji energetskih i razvojnih strategija • poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva kroz edukativno-prezentacijski centar i poduzetnički inkubator za mlade tvrtke iz područja energetike i održive gradnje • energetska obnova javnih zgrada i zgrada pod spomeničkom zaštitom • pružanje energetske usluge i sklapanje ugovora o energetskom učinku • akademija za korištenje energije biomase • uspostavljanje suradnje s gospodarskim subjektima i interesnim udruženjima iz europskih regija • referentni centar znanja za energetske učinkovitost u području javne rasvjete
Ciljano područje	Krapinsko-zagorska županija
Tip projekta	Infrastrukturni
Pripremljenost projekta *	„1” – projekt neposredne realizacije
Indikativni proračun projekta	24.000.000,00 kuna
Izvor financiranja	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
Cilj 3	Održivi razvoj prostora, okoliša i prirode
Razvojni prioritet 3.2.	Očuvanje okoliša i održivi
Mjera 3.2.1.	Povećanje energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva, prometa i javne rasvjete
Naziv projekta 9:	Prikupljanje, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda na području Krapinsko-zagorske županije
Naziv nositelja projekta i partnera	Zagorski vodovod d.o.o. Zabok Hrvatske vode, Zagreb
Cilj projekta	Zaštita okoliša – zaštita vodnih resursa
Indikativni popis aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aglomeracija Zabok / Zlatar (Izrada studijske i projektne dokumentacije, Apliciranje prema fondovima EU, Izgradnja sustava prikupljanja i odvodnje otpadnih voda, Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda) 2. IZGRADNJA SUSTAVA ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE KRAPINA - 1) GLAVNI KOLEKTORI: GORNJA PAČETINA – KRAPINA I DONJA ŠEMNICA - KRAPINA, 2) GLAVNI KOLEKTOR 2.1 OD RETENCIJSKOG BAZENA KRAPINA DO UPOV-a, 3) RETENCIJSKI BAZEN KRAPINA I SPOJNI CJEVOVOD, 4) SEKUNDARNA MREŽA GRADA KRAPINE – I DIO, 5) SEKUNDARNA MREŽA GRADA KRAPINE – II DIO, 6) UPOV - UREĐAJ ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA 3. Prikupljanje, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda Aglomeracije Krapinske Toplice 4. Prikupljanje, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda Aglomeracije Pregrada
Ciljano područje	Krapinsko-zagorska županija – Aglomeracije Zabok i Zlatar
Tip projekta	Infrastrukturni
Pripremljenost projekta *	<ol style="list-style-type: none"> 1. AGLOMERACIJA ZABOK / ZLATAR - „2” - projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju - Ishodne lokacijske dozvole za sustave prikupljanje i odvodnju otpadnih voda Aglomeracija Zabok i Zlatar (I i II faza) te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Oroslavje i Zlatar Bistrica, Dovršenje studijske i projektne dokumentacije – 2016. god., Izgradnja sustava – 2020. god., Izgradnja UPOV-a – 2018. god. 2. IZGRADNJA SUSTAVA ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA

	<p>AGLOMERACIJE KRAPINA - „1” – projekt neposredne realizacije - IZRADA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE U TIJEKU (SEKUNDARNA I KOLEKTOR K 2.1), PROJEKTNA DOKUMENTACIJA PRIPREMLJENA ZA PRIJAVU PROJEKTA I PROVEDBU (UREĐAJ - UPOV), PROJEKT U TIJEKU (SEKUNDARNA MREŽA – I DIO, SPOJNI CJEVOVOD I RETENCIJSKI BAZEN RB KRAPINA, KOLEKTORI GORNJA PAČETINA I DONJA ŠEMNICA)</p> <p>3. Ishođenje lokacijske dozvole za sustave prikupljanje i odvodnju otpadnih voda Aglomeracije Krapinske Toplice te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Krapinske Toplice - „2” - projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju - Ishođene lokacijske dozvole za sustave prikupljanje i odvodnju otpadnih voda Aglomeracija Zabok i Zlatar (I i II faza) te uređaja za pročišćavanje - u tijeku, dovršenje studijske i projektne dokumentacije – 2016. god., izgradnja sustava – 2020. god., izgradnja UPOV-a – 2020. god.</p> <p>4. Ishođenje lokacijske dozvole za sustave prikupljanje i odvodnju otpadnih voda Aglomeracije Pregrada te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Pregrada - 2” - projekt realizacije u srednjoročnom planskom razdoblju, dovršenje studijske i projektne dokumentacije – 2016. god., izgradnja sustava – 2020. god., izgradnja UPOV-a – 2020. god.</p>
Indikativni proračun projekta	<ol style="list-style-type: none"> 1. AGLOMERACIJA ZABOK / ZLATAR - 62.000.000,00 € 2. IZGRADNJA SUSTAVA ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE KRAPINA - 15.600.000,00 EUR 3. Prikupljanje, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda Aglomeracije Krapinske Toplice - 8.400.000,00 € 4. Prikupljanje, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda Aglomeracije Pregrada - 6.800.000,00 €
Izvor financiranja	<p>Europski fondovi Vlada RH Hrvatske vode Zagorski vodovod d.o.o. Zabok Krakom d.o.o. VIOP Pregrada</p>
Cilj 3	Održivi razvoj prostora, okoliša i prirode
Razvojni prioritet 3.3.	Razvoj komunalne i prometne infrastrukture i uređenje prostora
Mjera 3.3.2.	Izgradnja i unapređenje sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje

PRAĆENJE I VREDNOVANJE

22. Praćenje provedbe Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije

Sustav praćenja i izvještavanja se temelji na dva ključna elementa: elektroničkoj bazi u kojoj se nalaze podaci o ostvarenim rezultatima te izvještajima koji na sažet i jasan način pružaju informacije o ostvarenim rezultatima. Svrha sustava praćenja i izvještavanja je osigurati dovoljno informacija za nositelje provedbe Strategije, uključujući županijsko partnerstvo, za donošenje ocjena o sljedećim ključnim elementima:

- uspješnosti dostizanja postavljenih ciljeva za tekuće razdoblje,
- razlozima za eventualno nedostizanje postavljenih ciljeva te mogućim rješenjima,
- adekvatnosti planiranih resursa (materijalnih, ljudskih, financijskih) za dostizanje planiranih ciljeva, odnosno prijedlozima za eventualnim realokacijama resursa,
- relevantnosti planiranih prioriteta i mjera s obzirom na eventualne promijenjene okolnosti odnosno temeljem iskustava iz provedbe,
- financijskoj učinkovitosti provedbe mjera,
- uspješnosti procesa partnerstva s ključnim socio-ekonomskim dionicima.

Sukladno članku 49. Zakona o regionalnom razvoju (NN 147/14), Krapinsko-zagorska županija dužna je Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije dostaviti godišnje izvješće o rezultatima provedbe Strategije i to najkasnije do 31. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu. Izvješće, temeljem metodologije koju propisuje Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije i dostavlja naknadno, izrađuje Zagorska razvojna agencija d.o.o. kao regionalni koordinator i to jednom godišnje. Izvješća će se fokusirati na praćenje izravnih rezultata (outputa) provedenih aktivnosti kroz opis postignutih vrijednosti indikatora definiranih za praćenje provedbe na razini pojedine mjere/prioriteta/cilja, ali će sadržavati i financijski učinak provedbi zadanih mjera. U izvješću će se dati osvrt na realizaciju Strategije sukladno financijskom okviru i Akcijskom planu koji se izrađuje za svaku godinu provedbe, istaknut će se izazovi u provedbi te dati kratak osvrt na potrebu izmjene Strategije.

Izvješće se dostavlja tematskim skupinama na komentare te se upućuje na usvajanje od strane Partnerskog vijeća za područje Krapinsko-zagorske županije. Potvrđeno izvješće šalje se na usvajanje Županijskoj skupštini.

Praćenje provedbe Strategije temelji se na uspostavi funkcionalne baze podataka na temelju koje se sve godine (jednom godišnje, najkasnije do kolovoza tekuće godine za prethodnu godinu) izrađuje Osnovna analiza kako bi se utvrdio pomak u razvoju temeljen na objektivnim pokazateljima. Ujedno, ova baza predstavlja temelj za izvještavanje o pokazateljima rezultata. Podatke od relevantnih dionika prikuplja i obrađuje Zagorska razvojna agencija. Svaka od tematskih radnih skupina koje su uspostavljene odgovorne su za praćenje stanja u svojoj domeni te potvrđivanje izrađene Analize stanja.

Zagorska razvojna agencija d.o.o. kao regionalni koordinator koji vrši monitoring Baze projekata i moderira unos projekata u Središnju elektronsku bazu projekata Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije prati tijekom projekata koji su već uneseni u Bazu projekata minimalno jedno godišnje, a po potrebi i češće. Jednom godišnje, kao sastavni dio Izvješća o provedbi Strategije, izrađuje se i Analiza projekata prikupljenih u Bazi projekata. Zagorska razvojna agencija d.o.o. ima uspostavljenu on-line Bazu projekata te je opis projekata od

strane dionika moguć jednom godišnje. Projekti koji su uneseni u Bazu, po zadovoljavanju kriterija s nacionalne razine, bit će uvršteni u Bazu projekata MRRFEU. Zagorska razvojna agencija d.o.o. jednom godišnje vrši monitoring svih projekata kako bi se ustanovila promjena njihovog statusa i realizacija u realnom vremenu.

23. Vrednovanje Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije

Sukladno članku 48. Zakona o regionalnom razvoju (NN 147/14), Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije 2016. – 2020. godine podliježe postupcima vrednovanja:

- 1. Prethodno vrednovanje** - Prethodno vrednovanje je sistematična i objektivna ocjena kvalitete Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije s aspekta njenog dizajniranja/formuliranja, očekivanih rezultata i planirane provedbe. Osnovna svrha prethodnog vrednovanja je u tom smislu poboljšavanje konačne kvalitete izrađene Strategije, kako bi koristila nositeljima razvojne politike u Županiji u njejoj što učinkovitijoj i djelotvornijoj provedbi. Prethodno vrednovanje Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije provedeno je od strane neovisnih stručnjaka koji su bili uključeni u proces izrade Strategije od samog početka, a Izvještaj o prethodnom vrednovanju nalazi se u Dodatku 3.
- 2. Vrednovanje tijekom provedbe** – vrednovanje Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije tijekom provedbe provodi se jednom za vrijeme trajanja Strategije, odnosno predviđeno je da vanjski stručnjak ocjeni provedbu strategije u 2019. godini, a razdoblje koje će biti obuhvaćeno vrednovanjem odnosi se na 2016. – 2018. godinu. Kroz vrednovanje tijekom provedbe nužno je ocijeniti kvalitete provedbe u smislu dostizanja zadanih ciljeva, ispunjenja indikatora i ostvarenje financijskog plana. Vanjsko vrednovanje koje će se provesti mora ukazati na nužnost poduzimanja promjena strateškog dokumenta ukoliko nalazi upućuju na tu nužnost.
- 3. Vrednovanje nakon provedbe** – vanjsko vrednovanje nakon provedbe provodi se u 2021. godini nakon što završi razdoblje trajanja Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije. Svrha vrednovanja je ocijeniti cjelokupan sustav provedbe Strategije jesu li postignuti rezultati te izraditi preporuke za novu generaciju strateškog dokumenta.

Kako bi se vrednovanje moglo uspješno provesti, pored osnovnih elemenata i načela evaluacije dokumenta, vrednovanje Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije mora se provesti uzimajući u obzir i identificirane rizike provedbe Strategije. Rizici provedbe Strategije te njihov utjecaj kao i mjere ublažavanja posljedica prikazane su u nastavku.

Tabela 5 - Rizici u provedbi Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine

RIZIK	MOGUĆI UTJECAJ (od 1 – 5 pri čemu 1 podrazumijeva nizak utjecaj, a 5 visok utjecaj)	INTENZITET RIZIKA (od 1 – 5 pri čemu 1 podrazumijeva nizak intenzitet, a 5 visok intenzitet)	MJERE UBLAŽAVANJA POSLJEDICA IDENTIFICIRANIH RIZIKA
Odljev zaposlenika i nedostatak ključnih kompetencija u upravljanju Strategijom	3	3	Kontinuirano usavršavanje zaposlenika u dijelu regionalnog razvoja, diseminacija znanja i vještina na sve dionike institucionalnog okvira
Negativna percepcija Strategije u javnosti	5	3	Informiranje i obavješćavanje javnosti o mjerama Strategije i mogućnostima njihovog uključivanja u proces donošenja odluka
Promjena javnih politika vezanih za regionalni razvoj	5	5	Usklađivanje Strategije s nacrtom Strategije regionalnog razvoja RH 2020+ kontinuirano te

na nacionalnoj razini			suklađivanje s promjenama Zakona o regionalnom razvoju
Nedostatak financijskih sredstava za provedbu Strategije	5	5	Razvojno planiranje proračuna i usklađivanje s Akcijskim planom i planom provedbe Strategije, koncentracija sredstava na razvojne projekte koji mogu polučiti najveći pomak u razvoju
Nedostatak natječaja na nacionalnoj razini što uzrokuje ograničavanje financijskog kapaciteta nositelja projekata i diversifikaciju izvora financiranja projekata	5	5	Planiranje provedbe projekata i Akcijskog plana u skladu s objavljenim planom objave natječaja na nacionalnoj razini, iskorištavanje alternativnih izvora financiranja projekata, okrupnjavanje više sličnih projekata u jedan projekt kako bi se povećao njegov regionalni utjecaj, umrežavanje nositelja projekata
Nedostatak podataka za pripremu Izvješća	5	5	Izrada hodograma praćenja provedbe Strategije na godišnjoj razini te upoznavanje glavnih dionika s glavnim aktivnostima za praćenje provedbe, pravovremeno započinjanje postupka pripreme Izvješća i prikupljanje podataka iz dostupnih izvora

Izvor: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

PARTNERSKI PRISTUP

24. Županijsko partnerstvo

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14) navodi u Članku 13. da je (1) *Županijska razvojna strategija temeljni strateški planski dokument jedinice područne (regionalne) samouprave u kojem se određuju ciljevi i prioriteti razvoja za područje jedinice područne (regionalne) samouprave s posebnim naglaskom na ulogu velikih gradova i gradova sjedišta županija u poticanju razvoja te na razvoj slabije razvijenih područja te da (2) županijsku razvojnu strategiju donosi jedinica područne (regionalne) samouprave u skladu s načelom partnerstva i suradnje nakon prethodno pribavljenog mišljenja partnerskog vijeća za područje županije, uzimajući u obzir potrebu osiguranja ravnomjernog razvoja svih dijelova županije.*

Sukladno načelima politike regionalnog razvoja te zakonskim odredbama, Krapinsko-zagorska županija donijela je Odluku o izradi Županijske razvojne strategije Krapinsko-zagorske županije za razdoblje 2016. – 2020. godina (KLASA: 302-02/15-01/05, URBROJ: 2140/01-02-15-3, od 16. rujna 2015. godine).

Za izradu Strategije imenovane su tematske radne skupine koje su sudjelovale u koordinaciji procesa izrade Strategije. Osnovane su tematske radne skupine za gospodarstvo, razvoj ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života te održivi razvoj prostora, okoliša i prirode. Popis članova tematskih radnih skupina nalazi se u Dodatku 1.

Županijska skupština također je donijela Odluku o osnivanju i imenovanju članova/članica Partnerskog vijeća za područje Krapinsko-zagorske županije (KLASA: 302-02/15-01/06, URBROJ: 2140/01-01-15-3 od 16. rujna 2015. godine) radi sudjelovanja u donošenju županijske razvojne strategije, utvrđivanja prioriteta razvoja na svom području, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj jedinica područne (regionalne) samouprave te njihove provedbe i praćenja.

Partnersko vijeće djeluje sukladno načelu partnerstva i suradnje, načelu transparentnosti, jednakosti članova partnerstva, načelu usuglašavanja, ono je savjetodavno tijelo, s ciljem utvrđivanja zajedničkih prioriteta na razini Krapinsko-zagorske županije, predlaganja zajedničkih strateških projekata te obavljanja drugih poslova sukladno Zakonu o regionalnom razvoju (NN 147/14), a administrativne i stručne poslove za potrebe rada županijskog partnerstva obavlja regionalni koordinator za jedinicu područne (regionalne) samouprave – Zagorska razvojna agencija d.o.o..

Partnersko vijeće za područje Krapinsko-zagorske županije broji 43 člana pri čemu ni jedan sektor nema natpolovičnu većinu glasova. U radu partnerskog vijeća sudjeluju predstavnici regionalne (područne) samouprave i regionalnog koordinatora, velikih gradova s područja županije, manjih gradova i općina s područja županije, visokoškolskih ustanova, pružatelja obrazovnih usluga i usluga osposobljavanja, gospodarskih i socijalnih partnera s područja županije te organizacija civilnog društva s područja županije. Popis članova partnerskog vijeća nalazi se u Dodatku 1.

Ovom strukturom i uključivanjem dionika u proces pripreme Strategije, ali i definiranje njihovog doprinosa u provedbi i praćenju provedbe, osigurava se primjena konzultativnog procesa u donošenju strateškog dokumenta. Oba tijela sudjelovala su aktivno u čitavom ciklusu strateškog planiranja što je prikazano u narednoj tabeli, a detaljan opis konzultacija s partnerskim vijećem i tematskim skupinama te zainteresiranom javnošću prikazan je u Dodatku 1.

Tabela 6 - Opis konzultativnog procesa sa županijskom partnerstvom

	TEMATSKE RADNE SKUPINE	PARTNERSKO VIJEĆE
METODE RADA	Radionice – održane radionice 04.11.2015. godine, 30.11.2015. godine, 24.02.2016. godine	Sjednice – održane sjednice – 15. veljače 2016. godine, 18. svibnja 2016. godine, 25. svibnja 2016. godine te 13.09.2016. godine kada je usvojen konačni nacrt Strategije
	Online konzultacije – materijali poslani tematskim skupinama na komentiranje – osnovna analiza, SWOT analiza, ciljevi, prioriteti i mjere, vizija razvoja, okvir provedbe Strategije – zaprimljeni komentari ugrađeni u dokumente	Online konzultacije – članovi partnerskog vijeća pozvani su komentirati sadržaj nacrtu pojedinih dijelova Strategije prije samih sjednica i tijekom izrade dokumenta, redovno su obavještavani o tijeku izrade i dostupnosti dokumenata na internet stranicama te o provedenim javnim konzultacijama
	Online anketa – provedena inicijalna anketa među članovima TRS-a kako bi se utvrdile najbolje metode rada i razina poznavanja procesa strateškog planiranja	

Izvor: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Osim sudjelovanja tematskih skupina i Partnerskog vijeća u procesu izrade Strategije, pojedinačni dijelovi Strategije koji su izrađivani prošli su javne konzultacije. Javno savjetovanje provedeno je za analizu stanja te su zaprimljena 4 komentara od čega je jedan djelomično usvojen, dva su u potpunosti usvojena, a jedan je odbačen u cijelosti. Tijekom konzultacija vezanih uz viziju i mjere razvoja, nisu zaprimljeni komentari. Na cjelokupni dokument Strategije nisu zaprimljeni komentari zainteresirane javnosti. Savjetovanju se moglo pristupiti putem stranica Krapinsko-zagorske županije i Zagorske razvojne agencije d.o.o., a o postupcima savjetovanja obavješteni su mediji, gradovi i općine, škole, institucije, privatni i civilni sektor putem baza podataka socijalnih partnera.

NAČELA

25. Horizontalna načela

Provedba mjera, dakle identificiranje, priprema i provedba razvojnih projekata i programa Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije, zasniva se na sljedećim temeljnim horizontalnim načelima:

Ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve društvene skupine

Krapinsko-zagorska županija ulaže velike napore da svim građanima pruži jednake mogućnosti i prilike, kako u osobnom tako i u profesionalnom životu. Jednake mogućnosti i prilike se odnose na pristup obrazovanju, zapošljavanju i ukupnoj razini kvalitete života za sve stanovnike neovisno o spolu, dobi, etničkoj pripadnosti ili bilo kojem obliku invaliditeta, kao i o svim ostalim oblicima različitosti.

Primjenom ovog načela osigurava se zastupljenost i vidljivost svih društvenih skupina u svim segmentima života u Krapinsko-zagorskoj županiji. Jednake mogućnosti za sve društvene skupine osnova su i preduvjet za razvoj socijalno pravednog društva. Kao horizontalno načelo, ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti prožete su svim ciljevima, mjerama i prioritetima Strategije, a posebno se ogledaju unutar mjera koje izravno promiču ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve društvene skupine:

- Mjera 2.2.3. Razvoj mreže socijalnih usluga i institucija za brigu o ranjivim skupinama
- Mjera 2.3.1. Integracija osoba u nepovoljnoj poziciji na tržište rada
- Mjera 2.3.2. Jačanje kompetencija stanovništva kroz cjeloživotno obrazovanje
- Mjera 2.5.4. Promicanje uključivanja osoba u nepovoljnom položaju u djelovanje OCD-a

Održivi razvoj

Ovo načelo ključno je u razvoju svakog područja, sektora i cjelokupnog razvoja Krapinsko-zagorske županije. Održivi razvoj tiče se svih stanovnika, turista i drugih posjetitelja, odnosno njihovog uključivanja i sudjelovanja u procesu planiranja, realizacije i vrednovanja razvojnih projekata i programa.

Mjere koje potiču održivi razvoj odnose se na zaštitu okoliša, učinkovitu upotrebu resursa, ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama, bioraznolikost, otpornost na krizne situacije i sprječavanje rizika te istovremeno izbjegavanje ugrožavanja okoliša i nepovratnog gubitka neobnovljivih prirodnih bogatstva.

Mjere kojima se zadovoljava održivi razvoj su:

- Mjera: 3.1.1. Zaštita i očuvanje i jačanje svijesti o prirodnim vrijednostima i bioraznolikosti
- Mjera 3.1.2. Promocija pravilnog gospodarskog korištenja područja pod Natura 2000
- Mjera 3.1.3. Održivo upravljanje i korištenje prirodnih resursa
- Mjera 3.2.1. Povećanje energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva i javne rasvjete
- Mjera 3.2.2. Korištenje energije iz obnovljivih izvora
- Mjera 3.2.3. Izrada i implementacija programa zaštite i poboljšanja kvalitete zraka, vode, tla, buke i ostalih sastavnica okoliša
- Mjera 3.3.1. Unapređenje sustava gospodarenja otpadom
- Mjera 3.4.1. Unapređenje sustava planiranja i upravljanja u zaštiti i održivom korištenju prirodne i kulturne baštine
- Mjera 3.4.2. Podizanje razine svijesti stanovništva o važnosti očuvanja prirodne i kulturne baštine
- Mjera 3.4.3. Održavanje kulturne baštine i razvoj kulturnih i kreativnih djelatnosti

Uporaba dobre upravljačke prakse i participativan pristup u razvoju

Korištenje dobre upravljačke prakse preduvjet je da se reagira i odgovora na predvidive i nepredvidive izazove u razvoju Krapinsko-zagorske županije. To podrazumijeva sposobnost svih županijskih institucija i organizacija da stalno usavršavaju svoja znanja, vještine i ponašanje u upravljanju razvojem.

Participativan pristup, sudjelovanje javnog, privatnog i sektora civilnog društva, osnova je gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije Krapinsko-zagorske županije i očuvanja i razvoja njezinog identiteta.

Mjere koje se odnose na participativan pristup razvoju su:

- Mjera 2.5.1. Unapređenje sposobnosti organizacija civilnog društva za sudjelovanje u upravljanju lokalnim razvojem
- Mjera 2.5.2. Jačanje međusektorske suradnje na svim razinama (civilnog, privatnog i javnog sektora)
- Mjera 2.5.3. Poticanje razvoja volonterstva

IZVJEŠĆA

26. Sažetak Izvješća o provedenom prethodnom vrednovanju

Slijedeći zadane odredbe i napatke Krapinsko-zagorska županija je sredinom 2013. godine inicirala izradu Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine (Strategija). Koordinator izrade strategije i njezinog prethodnog vrednovanja, te u ulozi samostalnog izrađivača Strategije je Zagorska razvojna agencija d.o.o. za promicanje regionalnog razvoja. Za izradu Strategije imenovane su tematske radne skupine za gospodarstvo, razvoj ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života te održivi razvoj prostora, okoliša i prirode koje su sudjelovale u koordinaciji procesa izrade Strategije. Županijska skupština također je donijela Odluku o osnivanju i imenovanju članova/članica Partnerskog vijeća za područje Krapinsko-zagorske županije (KLASA: 302-02/15-01/06, URBROJ: 2140/01-01-15-3 od 16. rujna 2015. godine) radi sudjelovanja u donošenju županijske razvojne strategije, utvrđivanja prioriteta razvoja na svom području, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj jedinica područne (regionalne) samouprave te njihove provedbe i praćenja.

Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 147/14), donesen je Pravilnik o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (Pravilnik). Proces izrade županijskih razvojnih strategija podliježe postupku prethodnog vrednovanja, pa je ovaj postupak primijenjen i u izradi Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine.

Postupak prethodnog vrednovanja obuhvatio je niz sastanaka, kontinuiranu komunikaciju (telefonskim i elektronskim putem) između izrađivača i ex-ante evaluatora odabranog putem javnog natječaja. Pripremljena su dva izvještaja, Privremeni i Završni izvještaj. Preporuke Privremenog izvještaja uglavnom su prihvaćene. Završni izvještaj također sadrži preporuke za unaprjeđenje koje je Izrađivač prihvatio te su ugrađene u konačni nacrt Strategije.

Među najvažnijim rezultatima vrednovanja izdvajaju se sljedeći:

- Izrađivač je pokazao kompetentnost prilikom izrade, te je evidentan napor u namjeri usklađivanja do sada pripremljenih dokumenata sa svim relevantnim propisima i smjernicama.
- U smislu poštivanja evaluacijskog kriterija *važnost (relevantnost)*, ciljevi i prioriteti Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine utemeljeni se na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima odnosno ciljevi programa u velikoj su mjeri opravdani u odnosu na potrebe. Predloženi ciljevi intervencije s obzirom na društveno-ekonomske probleme koje intervencija treba riješiti su primjereni. Preporuke za unaprjeđenje s obzirom na ovaj kriterij uglavnom su prihvaćene.
- U smislu poštivanja evaluacijskog kriterija *usklađenost (koherentnost)*, uključena je unutarnja i vanjska usklađenost nacrta Strategije, odnosno utvrđena je logika strategije. Odabrani prioriteti i mjere komplementarni su i povezani, kako međusobno tako i s postavljenim ciljevima. Nacrt Strategije u većem je dijelu usklađen s relevantnim nacionalnim dokumentima koji reguliraju područja različitih javnih politika i ciljevima drugih javnih intervencija te s drugim regionalnim strategijama/dokumentima. U nacrtu Strategije osigurana je i unutarnja usklađenost kojom se podrazumijeva postojanje hijerarhije ciljeva odnosno hijerarhijski niži ciljevi logično doprinose ostvarenju viših ciljeva. Preporuke za unaprjeđenje s obzirom na poštivanje ovog kriterija uglavnom su prihvaćene, te su obrazloženi razlozi za neprihvatanje manjeg dijela preporuka što nije umanjilo metodološku ispravnost dokumenta.

Od dodatnih kriterija vrednovanja propisanih Pravilnikom, u ocjenjeno je poštivanje sljedećih:

- *dosljednost (konzistentnost)* – Ocjenjena je jasnoća i pridržavanje ciljeva i prioriteta u odnosu na viziju politike. U slučaju vrednovanja procesa izrade Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine, dosljednost u odnosu na viziju politike koja se provodi Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske (SRRRH) nije vrednovana, s obzirom da je nova SRRRH 2020+ u postupku izrade, a razdoblje provedbe prethodne SRRRH 2011-2013, donesene u svibnju 2010. godine je završeno. Početkom srpnja 2016. godine, očekuje se stavljanje nacrt nove SRRRH 2020+ u postupak javne rasprave, a njeno usvajanje tijekom jeseni 2016. godine. Izrađivača se upućuje na praćenje ovog procesa te eventualno usklađivanje nacrt Strategije razvoja KZZ do 2020. godine sa SRRRH 2020+, ukoliko do tada Strategija razvoja KZZ do 2020. godine ne bude donesena.
- *održivost* – Načelno se može pretpostaviti da će učinci (barem dijela mjera-intervencija) trajati i nakon što ona završi. Navedene mjere imaju naznačene aktivnosti, no čvršći zaključci u smislu održivosti zahtijevaju detaljnije razmatranje i razradu očekivanih rezultata. U ovoj je fazi osobito otežano zaključivati o mogućim trajnim promjenama koje se očekuju provedbom pojedinih mjera. Za takve zaključke bilo bi potrebno imati razrađene i konkretnije projekte i programe, što trenutno nije slučaj.
- *jednakost* – ocjenjeno je do koje mjere su ravnopravno raspoređeni učinci u odnosu na različite dionike, rodnu pripadnost i sl. Analiza stanja uglavnom je potkrijepljena podacima i na osnovi rodne pripadnosti, a nacrt Strategije (kao i svi prethodno komentirani dokumenti) zasniva se na primjeni horizontalnih načela. U dijelu koji se odnosi na Horizontalna načela naznačeno je da će dio mjera biti proveden uzimajući taj aspekt u obzir te su naznačene mjere kod kojih će se ovo načelo primjenjivati. Izrađivaču se preporučuje jasnije naznačiti rodnu pripadnost u pokazateljima vezanim za praćenje provedbe (u slučajevima gdje je to primjenjivo i moguće).

Nacrt Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine u skladu je sa svim relevantnim propisima te se u svim elementima smatra zadovoljavajućim. Kvaliteta dokumenta dodatno je unaprijeđena prihvaćanjem preporuka sadržanih u Završnom izvještaju. Proces izrade dokumenta zadovoljavajuće je kvalitete. Zadovoljene su sve pretpostavke za nastavak procesa finalizacije nacrt Strategije, odnosno razmatranjem preporuka sadržanih u Završnom izvještaju te njihovim prihvaćanjem (ili neprihvaćanjem uz opravdano obrazloženje), ex-ante evalutor predlaže da nacrt Strategije bude upućen u postupak e-savjetovanja.

27. Sažetak Izvješća o provedenoj strateškoj procjeni utjecaja Strategije na okoliš

Studija je stručna podloga koja se prilaže uz Strategiju te obuhvaća sve potrebne podatke, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku. Studijom se određuju, opisuju i procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš i zdravlje koji mogu nastati provedbom Strategije. Namjera je osigurati da posljedice po okoliš i zdravlje budu ocijenjene za vrijeme pripreme Strategije, prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak njezina donošenja.

Postupak provedbe strateške procjene utjecaja na okoliš također pruža priliku dionicima da sudjeluju u postupku, a osigurava se i informiranje i sudjelovanje javnosti za vrijeme postupka donošenja odluka. Nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka.

U svrhu informiranja javnosti, informacija o provedbi postupka određivanja sadržaja Studije objavljena je na internetskoj stranici Krapinsko-zagorske županije (u daljnjem tekstu: KZZ) u razdoblju od 29. listopada do 29. studenog 2015.

Tijekom izrade Studije provedene su u više navrata konzultacije s predstavnicima izrađivača Strategije s ciljem dodatne razrade i usuglašavanja mjera s ciljevima i prioritetima Strategije, očekivanim rezultatima provedbe Strategije te o metodologiji i opsegu pojedinih poglavlja Studije. Utvrđeni su i daljnji konzultativni sastanci s izrađivačem Studije kako bi se osigurala pravovremena i paralelna suradnja među izrađivačima tijekom izrade obaju dokumenata.

Nakon provedenog *Scoping*-a ovlaštenik nalazi da je predmetna Strategija dokument multisektorski prikaz gospodarske i društvene situacije, demografskog stanja te stanja u okolišu na području KZZ koja uključuje i analitičke prikaze makroekonomskih i razvojnih stanja i trendova, razvojne potrebe KZZ i područja prirodnih i demografskih resursa, komunalne infrastrukture, zaštite okoliša, gospodarstva, poslovne i tehnološke infrastrukture, tržišta rada, društvenih djelatnosti i upravljanja razvojem. Mjere Strategije su intervencije i aktivnosti u određenom sektoru/području i predstavljaju okvir za pripremu i izradu konkretnih razvojnih projekata/aktivnosti. U skladu s navedenim, za predmetnu Strategiju u ovoj se fazi može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na komponente okoliša. Za projekte kojima će se utvrditi prostorni smještaj i obilježja pojedinih zahvata koji bi mogli imati značajan negativan utjecaj potrebno je provesti ocjenu o potrebi procjene/ocjenu prihvatljivosti.

Analizirane mjere pozitivno će djelovati na komponente okoliša, dok su za manji broj mjera mogući potencijalno negativni utjecaji u kasnijoj provedbi. To su mjere cilja Konkurentno gospodarstvo – 1.3.2. Razvoj turističke infrastrukture te cilja Održivi razvoj prostora, okoliša i prirode – 3.3.2. Izgradnja i unapređenje sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje, 3.3.4. Poboljšanje prometne infrastrukture i 3.3.6. Poboljšanje energetskog i komunikacijskog sustava te se za njih predlažu mjere ublažavanja mogućeg nepovoljnog utjecaja.

- 1) Planirati korištenje već postojećih putova i cesta za pristup gradilištima kako bi se umanjila degradacija tla i postojećeg vegetacijskog pokrova. U slučaju potrebe probijanja novih cesta, raditi to u prostorima gdje je vegetacija rjeđe zastupljena. Korištenu mrežu puteva nakon završetka građevinskih radova sanirati. Prilikom izvođenja radova gradilišta prostorno ograničiti samo na nužno potrebne površine.
- 2) Za vrijeme izgradnje prometnica posebnu pažnju usmjeriti pravilnoj organizaciji gradilišta te izraditi projekt privremene regulacije prometa s jasno definiranim točkama na postojeći prometni sustav i osiguranjem svih kolizijskih točaka tijekom izvođenja zahvata.
- 3) Na površinama koje neće biti neposredno zahvaćene građevinskim radovima zadržati postojeću vegetaciju, posebno autohtono drveće i grmlje, kao staništa gmazova, gnjezdilišta ptica i skloništa malih sisavaca, te zbog vizualne barijere prema predmetnom zahvatu. Za iste predvidjeti sanaciju u fazi biološke rekultivacije ukoliko dođe do oštećenja na širem području obuhvata.

- 4) Nadzemne dijelove pripadajućih objekata prilagoditi prostoru uvažavajući elemente tradicionalne arhitekture kako bi što manje odudarali od okoline, a pozicioniranje zahvata maksimalno prilagoditi reljefnim karakteristikama područja kako bi se promjene svele na najmanju moguću mjeru. Teren oko predviđenih zahvata urediti u skladu s lokalnim, krajobraznim obilježjima, koristeći autohtonu vegetaciju. Za rekultivaciju koristiti tlo prikupljeno s lokacije zahvata.
- 5) Gradnju infrastrukturnih i gospodarskih objekata u šumskim područjima usmjeravati na manje vrijedne zone a eventualno zauzimanje šumskih područja treba ići na račun neobraslih te djelomično obraslih šumskih zemljišta, šikara i lošijih panjača.
- 6) Lovno gospodarske osnove gospodarenja lovištima uskladiti s novonastalim lovnoproduktivnim površinama i s pripadajućim bonitetima za sve vrste divljači.
- 7) Zaštititi sva tla bez obzira na način korištenja i bonitetnu vrijednost.
- 8) Prilikom odabira lokacije za zahvate u prostoru zatražiti mišljenje nadležnog Konzervatorskog odjela.
- 9) Prije poduzimanja planiranih zahvata u prostoru potrebno je za svaki zahvat provesti arheološki pregled terena i po potrebi probna arheološka istraživanja kojima će se odrediti opseg zaštitnih arheoloških istraživanja, dokumentiranja i konzervacija nalaza i nalazišta.
- 10) Prilikom izgradnje i unapređenja sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje koristiti koridore postojećih prometnica i drugih infrastrukturnih vodova te preferirati izgradnju u izgrađenom građevinskom području
- 11) Za svaki planirani zahvat ishoditi potrebne vodopravne akte.
- 12) Predvidjeti praćenje sastava i kvalitete otpadnog mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda te u skladu s rezultatima predložiti njegovo zbrinjavanje.

Nakon provedene procjene utjecaja, kako svake mjere posebno, tako i grupiranih unutar razvojnih prioriteta, ustanovljeno je da je predmetna Strategija dokument koji uključuje predložene razvojne potrebe KZZ i područja prirodnih i demografskih resursa, zaštite okoliša, gospodarstva, poslovne i tehnološke infrastrukture, tržišta rada, društvenih djelatnosti i upravljanja razvojem bez konkretnih intervencija u okolišu. Zbog svega navedenog, u ovoj fazi za većinu od 56 predloženih mjera možemo isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na komponente okoliša. Za 4 mjere (1.3.2. Razvoj turističke infrastrukture, 3.3.2. Izgradnja i unapređenje sustava vodoopskrbe i sustava odvodnje, 3.3.4. Poboljšanje prometne infrastrukture i 3.3.6. Poboljšanje energetskog i komunikacijskog sustava ne može se isključiti nepovoljan utjecaj na okoliš, ali se njegov značaj na strateškoj razini ne može procijeniti s obzirom da nisu poznate lokacije aktivnosti koje će se provoditi realizacijom navedenih mjera. Za projekte unutar ovih mjera bit će potrebnu, u fazi planiranja projekta, provesti zaseba postupak ocjene utjecaja aktivnosti na okoliš sukladno Zakonu o zaštiti okoliša.

28. Popis dodataka

Dodatak 1 – Rezultati konzultacija s Partnerskim vijećem za područje Krapinsko-zagorske županije

---

Dodatak 2 – Cjelovita analiza stanja

Dodatak 3 – Izvještaj o prethodnom vrednovanju

Dodatak 4 – Strateška studija utjecaja Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije na okoliš

Dodatak 5 – Akcijski plan i financijski okvir

Dodatak 6 – Komunikacijska strategija

POPIS TABELA

Tabela 1 - Ulaganja u skupine mjera prema području razvoja.....	33
Tabela 2 - Projekti u bazi projekata Krapinsko-zagorske županije	34
Tabela 3 - Sažeti prikaz financijskog okvira provedbe Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije 2016. - 2020. godina.....	93
Tabela 4 - Ključni dionici institucionalnog okvira Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije 2016. - 2020. godina.....	96
Tabela 5 - Rizici u provedbi Strategije razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine.....	106
Tabela 6 - Opis konzultativnog procesa sa županijskom partnerstvom.....	109

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1 - Usporedba planiranih i realiziranih sredstava za provedbu mjera 2011. - 2014. godine.....	32
Grafikon 2 - Analiza realizacije prema izvorima financiranja, u milijunima kuna, 2011. – 2014. godina.....	34

POPIS KORIŠTENIH KRATICA

HGK	Hrvatska gospodarska komora
HGK ŽK Krapina	Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Krapina
HOK	Hrvatska obrtnička komora
OKKZZ	Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije
HUP	Hrvatska udruga poslodavaca
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZ PU Krapina	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Krapina
OC KZZ	Obiteljski centar Krapinsko-zagorske županije
CZSS	Centar za socijalnu skrb
OSI	Osobe s invaliditetom
OCD	Organizacije civilnog društva
RLJP	Razvoj ljudskih potencijala
HRD	<i>Human Resources Development</i> – Razvoj ljudskih potencijala

ESF	<i>European Social Fund</i> - Europski socijalni fond
ERDF	<i>European Regional Development Fund</i> - Europski fond za regionalni razvoj
IPA	Instrument prepristupne pomoći
CARDS	<i>Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation</i> - Pomoć Zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju
OP	Operativni program
KZŽ	Krapinsko-zagorska županija
UO KZŽ	Upravni odjel Krapinsko–zagorske županije
NUTS	<i>Nomenclature of Territorial Units for statistics</i> - Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku)
EU	<i>European Union</i> - Europska unija
EZ	Europska zajednica
DZS	Državni zavod za statistiku
RRA	Regionalna razvojna agencija
ŽRS	Županijska razvojna strategija
PVTR KZŽ	Partnersko vijeće za tržište rada Krapinsko-zagorske županije
TRS	Tematska radna skupina
PV	Partnersko vijeće
BDP	Bruto društveni proizvod
BDV	Bruto dodana vrijednost
PPS	Standard kupovne moći
ICT	<i>Information Communication Technology</i> – Informacijsko–komunikacijska tehnologija
PPI	Poduzetnička potporna institucija
Start-up tvrtka	Poduzetnik početnik
JLS	Jedinica lokalne samouprave
ŠŠD	Školsko športsko društvo

POPIS IZVORA PODATAKA

---

1. Državni zavod za statistiku
  - a. Naselja i stanovništvo RH 1971. – 2011.
  - b. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2014.
  - c. Projekcije stanovništva Republike Hrvatske 2010. – 2061. godina
  - d. Popis stanovništva 2011. godine
  - e. Migracija stanovništva Republike Hrvatske u 2014., 2013., 2012., 2011., 2010. godini
  - f. Pokazatelji siromaštva, usporedba između zemalja Europske unije i Republike Hrvatske, 2014. godina, prethodni podatci
  - g. Statistički ljetopisi
  - h. Statistička izvješća, Kultura i umjetnost, 2010., 2011., 2012., 2013. godina
  - i. Statistička priopćenja, Završene zgrade i stanovi, 2010. – 2014. godina
  - j. Statistička priopćenja, Izdana odobrenja za građenje, 2010. – 2015.
  - k. Priopćenje, Dječji vrtići i druge pravne osobe koje ostvaruju programe predškolskog odgoja, početak ped. g. 2010./2011., 2011./2012., 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.
  - l. Priopćenje veljača 2014. 2013., 2012. godina, Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku, NKPJS – 2. razina i županije u 2009., 2010. i 2011. godini,
  - m. Zaposlenost i plaće u 2011., 2012., 2013. i 2014. godini
2. Kvaliteta života u Hrvatskoj: regionalne nejednakosti, UNDP, 2007., dostupno na www.undp.hr, preuzeto iz Socijalnog plana Krapinsko-zagorske županije za razdoblje 2014. – 2020. godine, <http://www.kzz.hr/akcijski-plan-socijalnih-usluga-2015-i-2016>
3. Ministarstvo unutarnjih poslova, Pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada za 2010., 2011., 2012., 2013. i 2014. godinu
4. Ministarstvo socijalne politike i mladih - Godišnje statističko izvješće o domovima i korisnicima socijalne skrbi u 2014. godini
  - a. Godišnje statističko izvješće o primijenjenim pravima socijalne skrbi, pravnoj zaštiti djece, mladeži, braka, obitelji i osoba lišenih poslovne sposobnosti te zaštiti tjelesno ili mentalno oštećenih osoba u Republici Hrvatskoj u 2010., 2011., 2012., 2013. i 2014. godini
5. Ekonomski institut Zagreb, Analitička podloga za izradu Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske, Zagreb
6. Hrvatski zdravstveno statistički ljetopis za 2010., 2011., 2012., 2013. i 2014. godinu
7. Institut za javne financije, Pomoći Europske unije županijama, gradovima i općinama 2011. – 2014
8. Krapinsko-zagorska županija
9. Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Krapina
10. HZZ PU Krapina
11. Obrtnička komora Krapinsko-zagorske županije
12. Gradovi i općine Krapinsko-zagorske županije
13. Zavod za prostorno uređenje Krapinsko-zagorske županije
14. Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije
15. Pučko otvoreno učilište Zabok
16. Ministarstvo turizma
17. Muzeji Hrvatskog zagarja
18. Ministarstvo kulture, Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske
19. Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije

20. Registar udruga Republike Hrvatske
21. Policijska uprava Krapinsko-zagorska
22. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (www.mirovinsko.hr - Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje)
23. Državni ured za reviziju
24. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
25. Hrvatska poljoprivredna agencija
26. Državni hidrometeorološki zavod
27. Agencija za zaštitu okoliša
28. Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske
29. Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.
30. Krapinsko-zagorski aerodrom
31. Narodne novine
32. HAKOM
33. Eurostat